

GOVERNMENT OF INDIA

ARCHAEOLOGICAL SURVEY OF INDIA

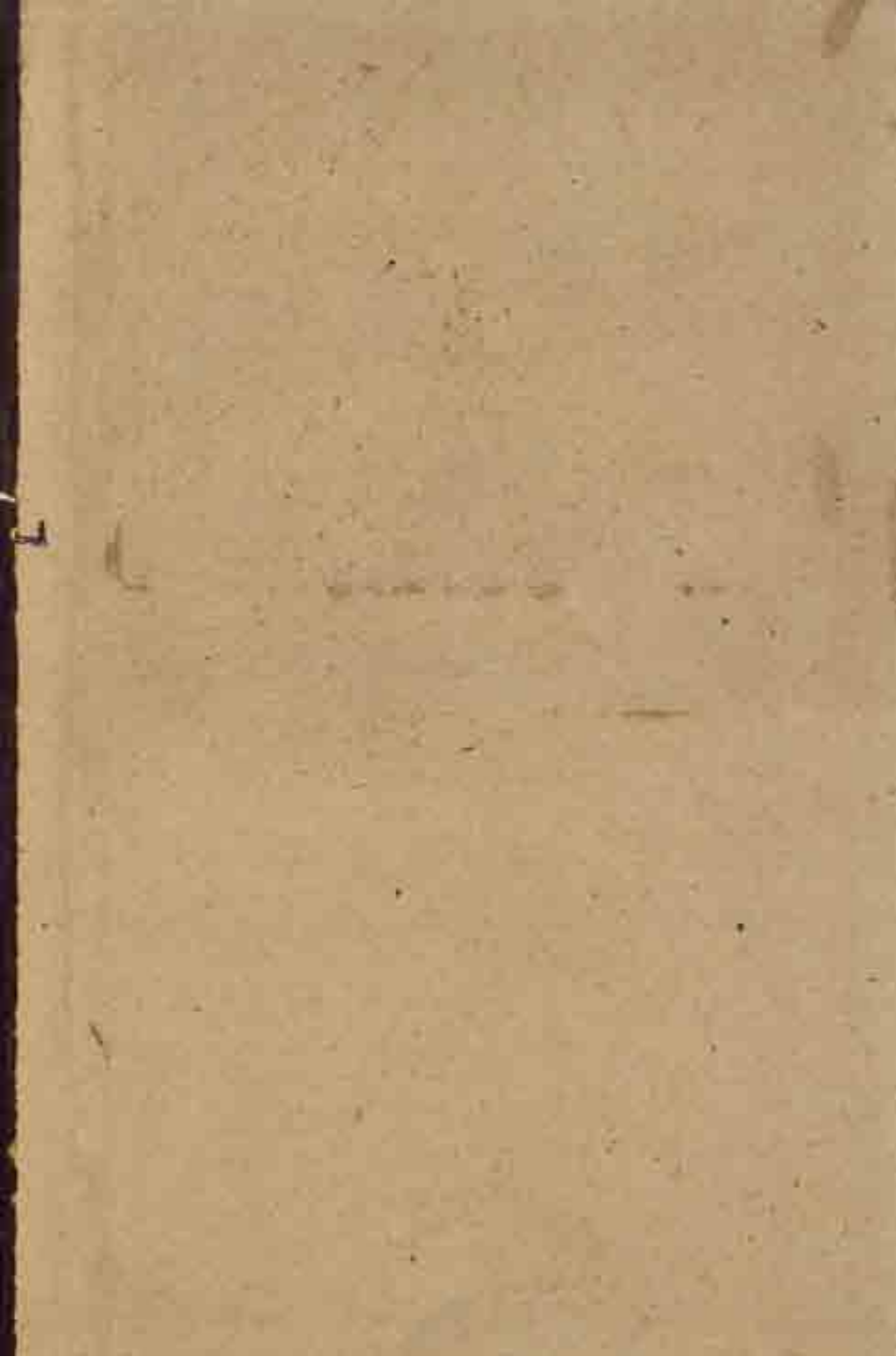
Central Archaeological Library

NEW DELHI

ACC. NO. 9713

CALL NO. 910.4 | Mar | Iwa

D.G.A. 79

MANUSCRIPTS
AND
PRINTED EDITIONS
OF
MARCO POLO'S TRAVELS

by

SHINOBU IWAMURA

9713

~~11257~~

910.4
Mar/Iwa

THE NATIONAL DIET LIBRARY
TOKYO, JAPAN
1949

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY NEW DELHI.

Acc. No. 500

Date 3 11. 1950

Call No. 910.4 Iwa.

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

9713
No. 29.4.1958
Call No. 910.4/Mar - Jwa

MANUSCRIPTS AND PRINTED EDITIONS OF MARCO POLO'S TRAVELS

I

Manuscripts and early editions of the *Book of Marco Polo* can for the most part be classified into three groups, i. e., A, B and C: these groups may be again divided into a number of sub-groups. To Group A belong the famous Franco-Italian text in the Bibliothèque Nationale at Paris (MS. français 1116) and other numerous MSS. The most representative text of this group, fr. 1116, has been known as the *Geographic Text* since it was published *literatim* in 1824 by the Société de Géographie in Vol. I of the *Recueil de Voyages et de Mémoires*. Group B is represented by Ramusio's composite Italian version published in 1559 at Venice in the second volume of *Delle Navigationi et Viaggi*, while Group C contains the MS. in the Ambrosiana Library at Milan and the MS. discovered by Percival David in the Chapter Library of the Cathedral at Toledo on 7 December 1932, and published in 1938 at London under the joint editorship of A. C. Moule and Paul Pelliot as the second volume of *Marco Polo: the Description of the World*.

Before proceeding to consider the textual tra-

dition of the Polian texts, let us give a glance at the circumstances in which the *Book of Marco Polo* was composed. After 25 years' travel in the East Marco Polo with his father Nicolo and his uncle Maffeo arrived at his native city of Venice some time in the year 1295. Marco soon acquired great fame among his fellow citizens who were so fascinated by his charming and gracious personality that they came every day to visit and converse with him, and to ask him matters concerning Cathay, the Great Khan, Chipangu, etc. Probably some time in the following year, Marco Polo was taken prisoner by the Genoese in an unrecorded encounter between the armed galleys of Venice and Genoa. While in prison at Genoa Marco became a great favorite with his fellow prisoners, and even with the jailors, because of his tales of the wonders and wealth of the East, and of his adventures. The jailors and released prisoners in turn would speak of him and his story to their relatives and friends, and so the name of "Marco Milioni" — as he was nicknamed because of his prodigal use of this word in his narratives — became known throughout the great medieval city of Genoa. Asked or forced to tell his story over and over again even the loquacious Venetian adventurer wearied of repeating it, and took advantage of the opportunity offered him through his acquaintance with

one Rustichello of Pisa, a professional romance-writer, who had also been taken prisoner in a battle between Genoa and Pisa, to put his tale down in writing. Little is known of this Rustichello. There are several MSS. of Arthurian romances in the Bibliothèque Nationale at Paris, which were written by one Rusticien de Pise. Painstaking comparison of these Arthurian romances with the Franco-Italian text, fr. 1116, by L. F. Benedetto⁽¹⁾ has established that this Rusticien de Pise was no other than Rustichello. In his monumental work Benedetto reveals that not only the style but phrases, sentences, and, in some cases, entire paragraphs are almost identical in Rusticien's romances and in fr. 1116.

When Marco Polo decided to make Rustichello write down his story, he requested his father at Venice to send him his notes and memoranda made during his prolonged sojourn in the East. Ramusio refers to these in his Preface to Vol. II of *Delle Navigazioni et Viaggi* but some scholars considered that the passage had been invented by Ramusio himself. There is proof, however, that Marco had recourse to some kind of aide-mémoire, since it must have been quite impossible for any one, however great was his power of memory, to reproduce such exact data on various peoples and their customs, climates, products, political and military

events, etc., as we find in the *Book of Marco Polo* solely from memory after a period of nearly thirty years.

When the notes finally arrived from Venice, Marco started to tell his repeatedly-told story, perhaps in its proper order to the professional romance-writer, Rustichello of Pisa, and probably to others as the prison was crowded with men like himself and Rustichello from various parts of the Mediterranean littoral. Rustichello's job seems to have been that of arranging the various portions of the story in order, to knit the different chapters and divisions into a suitable form for a book, to insert opening and closing lines, etc., and, finally, to translate Marco's Venetian dialect into Franco-Italian commonly used for such popular works.

(1) Luigi Foscolo Benedetto, *Marco Polo: Il Milione*.
Prima Edizione Integrale, Firenze, 1928.

II

After comparing numerous passages of fr. 1116 with those of Rustichello's other romances, Benedetto has come to the conclusion that Rustichello produced the ancestor of fr. 1116 and its related MSS. based upon a study of the notes supplied him by Marco Polo as well as his suggestions. Rustichello's version of the

Travels of Marco Polo was a product of joint authorship, but Benedetto argues that even fr. 1116 must represent only a later copy of the original of the Polo-Rustichello compilation. N. M. Penzer (2) suggests: "One of the numerous Genoese, who without the slightest doubt did visit Polo, became very friendly with him, and helped in the editing of the work, in addition to Rustichello." If Penzer's suggestion be acceptable, can it not also be further supposed that there were other persons who wrote down what Marco had told them in the Genoese prison or in Venice before and/or after his imprisonment? It would be, therefore, too much to assume that Rustichello's was the only version, directly based on Marco's story and his notes, and that all the other versions, extant or lost, descended from this sole ancestor. Is there anything that prevents us to assume, on the contrary, that several different versions were made at first hand from Marco's own story or his notes at the same time as, or earlier or later than, Rustichello's version?

Most students of the Polian texts seem to have taken it for granted that there was only one lost original i. e. Rustichello's version, and all subsequent texts handed down to us are its descendants, direct or indirect. In other words they assume that all Polian texts are either copies, faithful or otherwise.

or recensions or translations, full or abridged, of this now lost original (0). A. G. Moule's ⁽³⁾ attempt to reconstruct 0 by means of a composite text seems to be based on the same assumption. This theory, however, seems to me open to question for the reason just mentioned.

Let us now turn to other sub-groups of F as Benedetto refers to as fr. 1116 and its related MSS. First comes the Grégoire version or FG as Benedetto calls it, who has added another ten MSS. to the five known by Henry Yule ⁽⁴⁾. Yule's famous English translation was based on Pauthier's translation ⁽⁵⁾ which is in turn based on one of this sub-group.

Secondly, there is the Tuscan recension which was translated into Tuscan from a Franco-Italian version at the beginning of the fourteenth century. This Tuscan sub-group (TA) was published by the Société de Géographie in the same volume as fr. 1116, and formed the basis of H. Murray's English translation ⁽⁶⁾ published in 1824.

Next comes the Venetian recension which was the most widely distributed of all Polian texts and contains over eighty MSS. The great fame the Venetian version achieved was due to the popular belief that this version was nothing less than Marco's original. This popular, but erroneous, opinion originated from

the eulogistic manner in which Pipino referred to his source. Francesco Pipino of Bologna, a Dominican friar, is known also as the author of several Latin translations of medieval French books. This Latin version by Pipino was made from a Venetian text, probably in the later years of Marco's life, but there seems no ground for believing that it was executed with Marco's cognizance and retouched by himself as some scholars used to believe. The first printed edition of Pipino's Latin version appeared about 1485 not long after the invention of printing. This is the third earliest printed edition of the *Book of Marco Polo*, the first being the German edition published at Nuremberg in 1477, and the second a reproduction of the same at Augsburg in 1481.

According to Libri (7) "The finest of all the results due to the influence of Marco Polo is that of having stirred Columbus to the discovery of the New World. Columbus, jealous of Polo's laurels, spent his life in preparing means to get to that Zipangu of which the Venetian traveller had told such great things." It is of interest to note that a copy of Pipino's Latin edition of 1485 lies in the Biblioteca Colombina at Seville. How deep was the interest taken by Columbus in Marco Polo's travels is indicated by the copious marginal annotation found in the copy

kept in the Colombina. The margins of the following folios contain the autographical notes of the great navigator (8).

9 v.	36 v.	47 r. et v.	57 r. et v.	67 r. et v.
13 v.	38 v.	48 r. et v.	59 r. et v.	68 r. et v.
15 r. et v.	39 r.	49 r. et v.	60 r. et v.	69 r. et v.
18 r. et v.	40 r. et v.	50 r. et v.	61 r. et v.	70 r. et v.
19 r.	41 r.	51 r. et v.	62 r. et v.	71 r. et v.
23 r. et v.	42 r. et v.	52 r. et v.	63 r.	72 r. et v.
24 r. et v.	43 r. et v.	53 r. et v.	64 v.	73 r. et v.
25 r.	44 r. et v.	54 r.	65 r. et v.	74 r.
21 r. et v.	46 v.	55 r. et v.	66 r. et v.	

The present facsimile is made from another original copy of this first Latin edition of 1485, which is preserved in the Toyo Bunko (Oriental Library), formerly the Morrison Library and now a branch library of the National Diet Library at Tokyo. This edition, a rare specimen of incunabula, was printed at Antwerp about 1485 together with the travels of Mandeville and Laudolphe as is revealed from the examination of the copy in the Sunderland Library, which is complete and contains the three works.

It is also interesting to note in passing that an Elizabethan translation (9) published in 1579 is based on one of the ramified versions of the Venetian

resension. This earliest English translation of the *Book of Marco Polo* was made by John Frampton from the Spanish (Castilian) version of Rodrigue Fernández de Santaella y Córdoba. Santaella's Castilian translation is based on a MS. which is now preserved in the Biblioteca del Seminario of Seville. This MS. and Santaella's Spanish, hence Frampton's English, versions are important in the sense that they reveal the prototype which served as the source of Pipino's famous Latin version.

A curious complication of translation and retranslation arose from the situation in the Middle Ages where effective publication was absent. As we have seen above the first Latin edition was published in 1486, and a second Latin edition was published at Basle in 1532 in the *Nomus orbis regionum ac insularum veteribus incognitarum*, edited by Simon Grynaeus, but actually compiled by Jean Huttichius. This Latin version, while being different from Pipino's, is clearly based on it. Text of Grynaeus' Latin edition is very corrupt, and has been regarded as a retranslation from the Portuguese translation of 1502. Andreas Müller of Greiffenhagen reprinted the Latin of Grynaeus in 1671, and Bergeron's Marco Polo in his *Voyages fait principalement en Asie* published in 1735, is based on Müller's edition at sixth hand. Here we see following curious and vicious circle of translation: French-Italian-Latin-

Portuguese-Latin-French.

(2) N. M. Penzer. *The Most Noble and Famous Travels of Marco Polo together with the Travels of Nicolò de' Conti*, edited from the Elizabethan Translation of John Frampton with Introduction, Notes and Appendices. 1st edition, London, 1929. 2nd edition enlarged, London, 1937.

(3) A. C. Moule & Paul Pelliot. *Marco Polo: the Description of the World*. Vol. I, London, 1938.

(4) Henry Yule, *The Book of Ser Marco Polo, the Venetian concerning the Kingdoms and Marvels of the East*, translated and edited, with notes. 1st edition, London, 1871. Later editions were considerably augmented by Henry Cordier. In two vols. The third volume by Cordier was published in London in 1920.

(5) M. G. Pauthier: *Le livre de Marco Polo, citoyen, conseiller privé et commissaire impérial de Khoubilai-Khan; rédigé en français sous sa dictée en 1298 par Rusticien de Pise; Publié pour la première fois d'après trois manuscrits inédits de la Bibliothèque impériale de Paris, présentant la rédaction primitive du livre, revue par Marc Pol lui-même et donnée par lui, en 1307, à Thiébault de Cépoy, accompagnée des variantes, de l'explication des mots hors d'usage, et de commentaires géographiques et historiques*, tirés des

écrivains orientaux, principalement chinois, avec une carte générale de l'Asie. Paris, 1800.

(8) Hugh Murray, *The Travels of Marco Polo*, greatly amended and enlarged from valuable early manuscripts recently published by the French Society of Geography, and in Italy by Count Baldelli Boni. With copious Notes, illustrating the routes and observations of the author and comparing them with those of more recent Travellers. New York, 1845.

(9) Quoted from Yule-Cordier, Vol. I, p. 106, footnote.

(10) Henri Cordier, *Bibliotheca Sinica, Dictionnaire bibliographique des ouvrages relatifs à l'empire chinois*. Paris, 1904-1924. Clm. 1967

(11) Vide note (2)

III

Leaving Group A, we will now pass on to a brief account of group B. This group is represented by Ramusio's recension and some Venetian MSS. Ramusio's famous Italian edition of which there is no manuscript appeared in the second volume of *Delle Navigazioni et Viaggi*, etc., in 1559, printed by the Venetian printers Giunti, who had entrusted the editorship of this collection of travels and voyages in three volumes to

a learned Venetian Giovanni-Battista Ramusio, Ramusio took the Latin version by Pipino as the basis for his translation with additions from other sources among which Z is the most important to which we shall return shortly. There are, however, unique passages found only in Ramusio's version and not found in Group A or in Group C. Though Ramusio's version is a translated composite text, it occupies a unique place in the realm of Polian texts. When Marsden⁽¹⁰⁾ undertook his famous translation of *Marco Polo*, he chose Ramusio's Italian version as the basis for his translation. Marsden's is, therefore, a translation of a translated compilation from several sources. Some scholars among whom there was Henry Yule were critical of Marsden's choice of Ramusio's version. But recent research has tended gradually to establish the value and importance of Ramusio's version.

(10) William Marsden; *The Travels of Marco Polo, a Venetian, in the Thirteenth Century: being a Description, by that early traveller, of remarkable places and things, in the Eastern Parts of the World*. London, 1818.

IV

Lastly let us turn to Group C. The history of the discovery of Z is unusually interesting. A Latin

copy of a Polian text was found by Benedetto in the Ambrosiana Library at Milan. It is taken from an early Latin text in the library of Cardinal Francisco Xavier de Zelada at Rome, which was copied in 1795 by the Abate Toldo, and the original is mentioned by Baldelli-Boni to have been left by the will of Cardinal Zelada to the Chapter Library of the Cathedral at Toledo. The Milan copy itself reveals that it is derived from a Franco-Italian version infinitely superior to Group A. Of this Milan copy E. Denison Rose⁽¹¹⁾ wrote in 1931: "The original of 'Z' is said to be in Toledo, but Professor Benedetto has been unable to obtain any news of it, and until this MS. is forthcoming the Milan copy must be received with a certain amount of caution." However, after several attempts Percival David finally discovered the original MS. on December 7, 1932, in the Chapter Library of the Cathedral at Toledo. According to Moule⁽¹²⁾ this MS. was made in Italy about the year 1470. As the Milan copy, though generally faithful, contains many small and some important mistakes, the rediscovery of the original should be a matter for congratulation to every student of the Polian texts. More fortunately, this valuable MS. was very faithfully and carefully edited by A. C. Moule, and published in 1938 as the second volume of *Marco Polo*:

the Description of the World. Since many unknown Polian treasures may still lie in European libraries wrongly catalogued or not catalogued at all, as Penzer imagines⁽¹²⁾, when scholars and bibliographers pass over even fully recorded MSS., we may expect that more hitherto unknown MSS. will turn up and shed further light on the problems of the Polian texts.

(11) *The Travels of Marco Polo*, translated into English from the text of L. F. Benedetto by Aldo Ricci. London, 1931. Introduction by Denison Ross, p. xi.

(12) A. C. Moule & Paul Pelliot, *Marco Polo*. Vol. II, London, 1938. p. 12.

(13) See Penzer's introduction to his edition of Frampton's translation.

V

Having revivied briefly the textual history of the *Book of Marco Polo*, let us now give a glance at some important modern printed editions. The four outstanding editions of the nineteenth century are the Geographic Text (1814), the translations by Marsden (1818), Pauthier (1865) and Henry Yule (1871), to the former two of which I have already referred. Pauthier used certain MSS. of the Grégoire version, Group A.

as the basis for his modern French translation, because he placed great, perhaps too great importance, upon the curious Note of one Thibault de Cepoy in his "A" type MSS. This Thibault de Cepoy was a captain in the service of Philip the Fair, and later entered the service of Charles de Valois, Philip's brother, who sent him to Constantinople on a political mission. Thibault left Paris on September 9, 1306, and proceeded to Venice, where he concluded a treaty of alliance in December, 1306. During his stay there he met Marco Polo and in August 1307 was presented by Marco Polo himself a copy of his book, inscribed as "the first copy of his said Book after he made the same." After Thibault's death his son Jean made a copy of the book, which he gave to Charles de Valois, and he also made other copies for those of his friends who asked for them. This is the story told in the Note, to which Pauthier attached such great importance, but which has long since been proved to be quite unreliable.

Yule's famous edition was based on Pauthier's. Yule, who had already entertained some doubts as to the authenticity of Thibault de Cepoy's Note, adopted, nevertheless, Pauthier's edition in preference to fr. 1116 the importance of which he was well aware. He pointed out the awkwardness and tautolo-

gies appearing in fr. 1116, but this can hardly be a sufficient justification for choosing an apparently inferior text as the basis of his translation. Our explanation is that, although Yule was a commentator and a great commentator, he was not a bibliographer, nor a philologist nor a paleographer. Yule's cyclopaedic edition considerably augmented by Henri Cordier was reprinted and has acquired a very wide acceptance not only by scholars but by the general public.

Previous to 1928 there was almost nothing to be added to the great Yule-Cordier edition in three volumes. In 1928 Luigi Foscolo Benedetto's voluminous edition *Marco Polo: Il Milione* made its appearance in Florence. In his lengthy introduction Benedetto classified the numerous Polian texts, and arranged them into the families to which they respectively belong. He has not only increased the Yule-Cordier list of MSS. from 78 to 128, but has discovered a copy of extreme importance, the Milan copy of Z, which has been already referred to. The second half of his book contains the carefully edited text of the most famous MS., fr. 1116, with copious textual notes and important passages in foot-notes taken from other sources. After the publication of his fine edition, Benedetto prepared an Italian translation of fr. 1116, embodying in it the most important additional passages

from other texts. This modern Italian edition was translated into English by Aldo Ricci and published in 1931 with an introduction by Denison Ross.

Another important edition was a reprint published in 1929 of John Frampton's Elizabethan translation with a lengthy introduction and copious appendices by Penzer. A second edition, enlarged, appeared in 1937.

In 1938 the first two volumes of *Marco Polo: Description of the World* by A. C. Moule and Paul Pelliot were published in London. The first volume contains Moule's voluminous composite translation. The version of Ramusio and the modern Italian edition of Benedetto (and its English translation by Ricci) are also composite texts, but different from Moule's version. The former two are based on some basic texts (Ramusio's on Pipino's Latin, and Benedetto's on fr. 1116), and embody important passages from other texts without indicating their sources. Hence the passages of the basic texts are indistinguishable from those taken from other sources. In Moule's version fr. 1116 is translated completely and literally, and printed in ordinary type, while translated words, phrases, sentences and passages from other sources are inserted in their supposedly proper places, and printed in Italics with marginal indications as to their sources. The undeni-

able defect of Moule's version is its awkward and difficult, if not unintelligible, style which is the inevitable result of such a kind of composite text. It appears to me that Moule's reconstruction is based on the theory that there was only one original version, and that, consequently, it is possible to knit the words, phrases, sentences, and passages of all extant texts into one whole complete text. There seems to be two methods for the purpose of reconstructing the *Book of Marco Polo*: one is that of preparing a composite text followed by Ramuzio, Benedetto in his modern Italian version (Ricci's English translation), and Moule in his first volume of Marco Polo; the other is that of reproducing the more important texts as in the case of d'Avezac's (Geographic text) and Benedetto's edition of fr. 1116, Penzer's edition of Frampton's translation, and Moule's edition of the Zelada text in his second volume of Marco Polo.

List of Printed Editions Cited

- 1477. The first printed edition in German. Nuremberg.
- 1481. A reproduction of the preceding. Augsburg.
- 1485. Pipino's Latin version; the only printed edition of that version.
- 1502. Portuguese version from Pipino. Lisbon.
- 1503. Spanish version by Santaella. Sevilla.

1532. *Novus Orbis*, etc. Basle.
1559. Ramusio's version. Venice.
1579. Frampton's first English version. London.
1671. Andreas Müller's edition. Berlin.
1735. Bergeron's French version. The Hague.
1818. Marsden's English translation. London.
1824. The publication of fr. 1116 by the Société de Géographie. Paris.
1844. Hugh Murray's English edition. Edinburgh.
1865. Pauthier's modern French translation. Paris.
1871. The first edition of Yule's *Marco Polo*. London.
1903. Yule's third edition augmented by Cordier. New York.
1920. Cordier's *Ser Marco Polo*, Notes and Agenda to Yule's edition. New York.
1928. Benedetto's edition. Florence.
1929. Penzer's edition of Frampton's translation. London.
1931. Ricci's English translation ⁽¹⁴⁾
1936. Vols. I & II of the Moule-Pelliot edition.
1949. Facsimile edition of the first Latin version ⁽¹⁵⁾

(14) The present writer has not seen the modern

Italian version by Benedetto.

(18) An exact reproduction of a copy preserved in the Toyo Bunko (Oriental Library), Tokyo, formerly in possession of Dr. G. E. Morrison. Collation: 74 f. or 148 pp.; the last is blank, 4to, no title, no pagination; signatures p. 1, a. 1 p. 141, k. 3 (*a-h*, par 8; *i*, by 4; *k*, by 6); maximum 33 lines each, without catchwords.

SHINOBU IWAMURA

APPENDIX

THE TRAVELS OF MARCO POLO

Preserved in the Toyo Bunko (Oriental Library)

A Concise Guide to the Editions

in Chronological Order up to 1913

Antwerp	ed.,	1485 (The first Latin edition)
Venice	"	1496
Venice	"	1508
Venice	"	1533
Venice	"	1555
Paris	"	1556
Saragosa	"	1601
Venice	"	1602
Leipzig	"	1611
Venice	"	1626
[In Bergeron]	"	1634
Trèves	"	1657
Amsterdam	"	1664
Cologniae Branden- burgicae	"	1671
Trèves	"	1672
[In Historische Beschryving]	"	1750
London	"	1818

Venice	<i>z</i>	1818
Paris	<i>z</i>	1824
Florence	<i>z</i>	1827
Venice	<i>z</i>	1829
Copenhagen	<i>z</i>	1841
Venice	<i>z</i>	1841
Parma	<i>z</i>	1843
Edinburgh	<i>z</i>	1844
Leipzig	<i>z</i>	1845
Venice	<i>z</i>	1847
Bologna	<i>z</i>	1862
Florence	<i>z</i>	1863
Paris	<i>z</i>	1865
London	<i>z</i>	1871
Paris	<i>z</i>	1875
London	<i>z</i>	1875
Stockholm	<i>z</i>	1882
Copenhagen	<i>z</i>	1895
Paris	<i>z</i>	1896
London	<i>z</i>	1898
London	<i>z</i>	1899
Leipzig	<i>z</i>	1902
London	<i>z</i>	1903
London	<i>z</i>	1904
London	<i>z</i>	1907

Hamburg	<i>7</i>	1908
Bari	<i>7</i>	1912
Berlin	<i>7</i>	1912
Leipzig	<i>7</i>	1913

and a number of recent editions.

HIROSATO IWAI

Author : Shinobu Iwamura.
Editor : Hirozato Iwai.
Publisher : The National Diet Library.
Printers : Kan-po-fu-kyu-kai.

To be accompanied by facsimile reproduction of
MARCO POLO. Antverpiaë, 1485.

Published by N. D. L.
Tokyo, Japan. 1949.

In nomine dñi nri ihu xpi filij dei vini et veri amen.

Incipit plogus i libro dñi marci pauli de venecijs de cō-
suetudinibus et cōdicionibus orientaliū regionū

Ihu prudentis honorabil'
ac fidelissimi viri dñi marci
pauli de venecijs de cōdici-
onib⁹ orientaliū ab eo in vl-
gari edittū et cōscriptū. **N**ō
pelloz ego frater franciscus
pepuñ. de bononia frñ pōi-
catorū a plerisq; patrib⁹ et
dñis meis veridica seu veri-
fica et fideli translatione de

ulgari ad latinū reducere. vt qui amplius latino q̃ ulga-
ri delectat eloquio necnō et hij qui vel ppter linguarū va-
rietatē omnimodā aut ppter diūsitatē ydeomatū. p̃peta-
tē lingue alterius intelligere oīo aut facilius nequeant aut
delectabilius legāt seu liberior capiat. **N**orro p̃ seipōs
laborem hūc quē me assumere cōpulerūt pficere plene nō
poterant falciori cōtemplacioni vacantes et infimis subli-
mia p̃ferentes sicut terrena sape ita terrena scribere recu-
sarūt. **E**go aut̃ eoz obrepans iussioni libri ipius cōtinen-
ciam fideliter et integraliter ad latinū planū et ap̃ū trans-
tuli qm̃ stilū hui⁹ mōi libri materia requirebat. **E**t ne la-
bor hui⁹ mōi inanis aut inutilis videatur cōsideraui ex li-
bri hui⁹ inspectione fideles viros posse multiplicis gracie
meritū a dño p̃mereri. **S**ine q̃ i varietate decore et magni-
tudine creaturarū mirabilia dei opa aspicientes ipsius po-
terant virtutē et sapienciā venerabiliter admirari aut vi-
dentes gētiles pp̃los rāta cecitatis tñbrositate rāta q̃s lo-

oib⁹ inuolutos grās deo agāt qui fideles suos vitatis illuf
trās luce de tā piculosis tñbris vocare dignatus ē in admi
rabile lumē suū. seu eoz ignorantie p̄dolētes p̄ illuminaci
one cordiū ip̄oz dñm dep̄cabūt. vñ deuotoz xp̄ianoꝝ de
sideria p̄fudent q̄ ifideles ppli p̄ncipioꝝ sūt ad veneran
da simulacra q̄ ad vez dei cultū p̄mpti sūt plim ex hijs q̄
xp̄i sūt carberactere insigniti siue etiā aliquoz religiofoꝝ
corda puocari poterūt p̄ āpliacōe fidei xp̄iane et no⁹ dñi
miribū xp̄i in tāta pploꝝ multitudine obliuioni traditū de
ferāt fauente diuino auxilio ad obccatas ifideliū nacōes
vbi messis quidē multa oparij vero pauci. **D**e aut iaudita
mlta atz nob insolita q̄ in libro B in locis plimis referūt in
expto lectori icrebibilia videār cūctis in eo legentib⁹ imo
testat dñm marcū boꝝ mirabiliū relatore virū esse pruden
tē fidele ac deuotū atz honestis moribz adoznatū a cūctis
sibi domesticis bonū testimoniū hñs vt multiplicis vtutis
merito sit ip̄ius relacō digna fide. **D**ater at ei⁹ dñs ny
cola⁹ vir toti⁹ prudēcie hcc oīa siliter referebat. **P**atruus
vō ip̄i dñs mathe⁹ cui⁹ quē memit liber iste vtiqz matur⁹
deuot⁹ z sapiens in mortis articulo p̄stituit⁹ p̄fessori suo in
familiarī colloqo p̄stanti firmitate asseruit libzū hūc vitatē
p̄ oīa p̄tinere p̄pter qd̄ tñslacionis ip̄ius labore assūpsi cō
scia cūctoꝝ tutore ad p̄solacionē legeciū z ad laudē dñi mi
ribū xp̄i cūctoꝝ visibiliū et inuisibiliū creatoris.

ExPLICIT plogus

Liber at iste in tres libros diuidit qui p̄ ppria capla
distinguit quoz libroz p̄ncipijs ad faciliore contē
toꝝ in ip̄is inuencioꝝ sūt caploꝝ tituli p̄nēdij

Incipiūt capitula primi libri

In primū caplin continet qualiter et q̄re dñs nycola⁹ de ve
necijs p̄ dñi pauli et dñs mathe⁹ tñsierit ad p̄tes oriētales
Scōz cap. p̄tinet q̄liter regē maximi tartaroz curiā adieit

Terciu cap. continet qliter apd prefatu regē grāz iuenerūt
Quartu cap. ptiz quō ab ipō rege ad rōnū pontificē missi
fuerūt **Quintu** capitulū cōtinet qliter expectauerūt
venecijs creacōem summi pontificis
Sextu capitulū cōtinet qliter redierūt ad regē tartaronū
Septimū capitulū ptinet qliter ab eo suscepti sunt
Octauū cap. ptiz qliter nar' dñi nicolay creuit in grā corā
rege **Nonū** caplm ptiz qliter post multa tpa optinue
runt gram a dñio rege ad ppria remeandi
Decimū cap ptiz qliter venecias redieit **Undecimū**
caplm ptinet descriptōem pciū orientaliū regionū t pmo
de minori armenia **Duodecimū** caplz ptinet de pu
cia turchie **Decimūsciu** cap. ptiz de armenia maiore
Decimūquartū cap. ptiz de puicia zorzanie **Decimū**
quintū cap. ptiz de regno mosul **Decimūsextū** cap
ptiz de regno baldachi **Decimūseptimū** cap. ptiz de ci
tate taurisy **Decimūoctauū** cap. ptiz de miraculo
tñsacionis cuiusdā mōtis i regno illo **Decimūnonū**
cap. ptiz de regione pflay **Uicesimū** cap. ptiz de citate
yasoī **xxi. cap.** ptinet de citate cremā **xxij. cap.**
ptiz de citate camaducer i regione recharler **xxiij. cap.**
ptiz de cāpestrib' formos t d citate cormos **xxiiii. cap.**
ptiz d infimedia regione inē cormos et citatem cremā
xxv. cap. ptiz de qdā bereō q media ē inē citatē cremā t in
ter citatē cobinā **xxvi. cap.** ptiz de citate cobina
xxvij. cap. ptiz de regno mmocayn de arbore sol q wlgariē
arbor sicca dē **xxviij. cap.** ptiz de tyrāno q dicebat se
nex de mōranis et sicarijs t assessinis ei' **xxix. cap.** cō
tinz de monte ei' et de destructōe loci ei' **xxx. cap.** ptiz
de citate sepurgāet de tūnis ei' **xxxi. cap.** d castro tar
tā **xxxij. cap.** de citate balach **xxxiiij. cap.** de citate
scallē **xxxiiij. cap.** de citate balascē **xxxv. cap.** d p
uicia basce **xxxvi. cap.** de puicia cesymur **xxxvij.**
cap. ptinet de puincia nochāet de montib' altissimis

- Xxxviii^m** capitulū cōtinet de puincia tascbar
Xxxix^m capitulū continet de ciuitate samarchā et de mira
culo colūpne scō in ecclesia sancti **Johannis baptiste**
Xli^m capitulū continet de puincia carthan
Xlii^m capitulū cōtinet de puincia coithan
Xliij^m capitulū cōtinet de puincia peyn
Xliij^m capitulū continet de puincia carchia.
Xliiij^m capitulū p̄tinet de ciuitate lop et de deſto maximo
Xlv^m capitulū cōtinet de ciuitate ſachien et de ritu paga
noꝝ in cōbuſtione corporū moꝝtuozū
Xlvi^m capitulū continet de puincia camul
Xlvij^m capitulū cōtinet de puincia chynchynculaſ
Xlvij^m capitulū cōtinet de puincia ſuccar
Xlix^m capitulū cōtinet de ciuitate campion
Xl. capitulū cōtinet de ciuitate 3o3ma et alio deſto magno
Xl. caplin p̄tinz de citate carocora et de iicio dñij tartaroz
Xlij. capitulū continet de primo rege tartarozū chinchis et
diſcordia oꝝta cū rege ſuo
Xlij. capitulū cōtinet de cōſlictu tartarozū cum rege illo et
de victoria illoꝝum.
Xliij. capitulū cōtinet de cathologi regū tartaroz et q̄liter
regum illoꝝū coꝝpa ſepeliuntur in monte alcaꝝ
Xlv. cap. p̄tinz de p̄ſuetudinib⁹ gñalib⁹ et de moꝝib⁹ tartaroz
Xvi. capitulū cōtinet de armis et de veſtib⁹ ipozum
Xvij. capitulū continet de cibis tartarozū.
Xviij. capitulū cōtinet de ydolatria et de oꝝoib⁹ tartaroz
Xix. cap. p̄tinz de ſtrēmuitate iduſtria et fortitudie tartaroz
Xr. capitulū continet de oꝝdine exercitus tartarozū et ſa
gacitate bellandi.
Xxi. capitulū cōtinet de iudicibus et eoꝝū iuſticia
Xxij. capitulū continet de campeſtrib⁹ bargi et de exte
miſ inſulis aquilonis
Xxij. capitulū cōtinet de regno ergimul et de citate ſingui

Xliij. capitulū continet de ciuitate egrignia
Xv. cap. cōtinet de puincia seduch et gog et magog et de
ciuitate cyāgomor
Xvi. cap. cōtinet de ciuitate cyaudu et de merore regali z
magorū illusionibus.
Xvij. cap. cōtinet de monachis quibusdā ydolatriis
Explīciunt capitula primi libri.

Incipit liber p̄m^o dñi marci de venecijs **Cap^m p̄mū.**

Quēpe quo balduin^o p̄nceps sceptrū cōstātinopo-
litani imperij gubnabat Anno ab incarnacōe dñi
CC. quiq̄gesio duo nobiles ac prudētes germani in
elite ciuitatis veneciarū incolē nauē p̄p̄riā diuers^o opib^o et
incimonijs oneratā in p̄cordia in portu veneto p̄scendētes
p̄spero flante vēto deo duce cōstātinopolim prexerūt. boz
maior nati vocabatur mycola^o alter vero matheus quoz
p̄genies dom^o pauli dicebat^r **Q**uq̄ in cōstātinopolitanā
urbē in breui tpe fuissent feliciter expediti nauigantes inde
p̄fectus āplioris grā p̄ueuerūt ad portū ciuitatis armenie
q̄ dicit^r soldada ubi p̄ciosa iocalia p̄parātes s̄^m consilio vni
us magni regⁱ tartaroz curiā adierunt qui dicebat^r barka
cui cūcta q̄ secū detulerāt. s. munera offerentes benigne ab
ip̄o suscepti sūt a quo v̄sa vice maxima z āpliora donaria p̄-
ceperunt **E**t cū in regno illius p̄ annū fuissent vellentq̄ re-
dire venecias subito inter p̄nominatū regem et regē alium
tartarorū **D**an. nona et grandis ē discordia exorta. **E**t
cū contra seinuicē ambozū exercitus concertassent **D**an.
victor extitit **R**egis autē barka exercitus ruine nō modi-
ce patuit ob quā causam discriminibus circūspectis remean-
di eis ad propria p̄ viam p̄stīnā aditus regressus preclu-
sus est. **C**onsilio autē inito qualiter possent cōstantino-
polim remeare oportuit ip̄os regnū barka vias perop-

positas circuire sicq; puenerūt ad ciuitatē q̄ dicīr onchata
inde p̄gredientes trāsierūt flumiū tigris qui vi^o est ex qua
tuor fluib⁹ p̄adyli p̄rāsierūt q; desertū p̄ xviij. dietas neq;
ciuitatē neq; opida sp̄ientes oīno donec puenerūt ad ciui-
tatē optimā q̄ dicīr bochaya in regione p̄sidis cui rex qui
dā noīe barach p̄sīdebat ibi annis tribus morati sunt

Qualiter regis maximi tartaroz curiā adierunt **Ca**
pitulū scōm.

Et tpe vir quidā tocius prudencie a p̄noiāto rege ad
maximū tartaroz regē directus applicuit bochare i-
biq; p̄fatos repiens viros qui iā plene in lingua tartarica
fuerāt eruditū sup̄ modū letat⁹ est eo q; viros latinos nūq;
alios viderat quos tñ videre vt plimū affectabat. Et cū di-
cb⁹ plimis cū eis colloquiū et p̄lorciū habuisset eoz q; gra-
tos mores fuisset expt⁹ p̄suasit eis vt cū eo fil⁹ maximū tar-
taroz regē adirent p̄mittēs q; bonorē maximū ac benefi-
cia maxima eēnt p̄cepturi. Qui videntes se sine difficulta-
te diuina habere regressū ad p̄pria se p̄sidio di p̄mittētes
p̄iter arripuerunt iter cū ill⁹ familiares xp̄ianos hñtes co-
mites quos secū de venecijs duxerāt. Spacio aut̄ anni v-
nius puenerūt ad regē maximū oīm tartaroz qui vocaba-
tur tublay qui lingua eoz magn⁹ kaan dicīr qđ in lingua
latina sonat magn⁹ rex regū. Nā at tante p̄lixitatis t̄pis in-
eundo hec fuit q; p̄p̄t nives et inuēdā cōes flumiū et torrē-
tū eos in via exspectare oportuit donec nives q̄ sup̄ excre-
uerāt declinarēt et ecīā aque que inuēdauerūt. Quāt aut̄
via eoz āno ip̄o subsequēdo ad aquilonarē ventū q; a vene-
ris dicīr vlgariter tramōtana que aut̄ in via viderunt suo
loco in libro hoc describenī per ordinem

Quomodo apud p̄fātū regē grām inuenerūt **Cap**
itulū terciū

Quam autem magni kaam aspectui oblari sunt ipse rex sume benignus erat et eos suscepit alacriter. Inquisiuit autem ab eis per multas vices de condicionibus occidentaliū p̄ciū de impatore rōnōz de regibus et principibus xp̄ianis et q̄liter i eoz regnis suabat iusticia q̄liter etiā i rebus bellicis se bē bāt. Inquisiuit etiā diligēt de moribus latinorū et sup̄ oīa diligenti⁹ interrogauit de papa xp̄ianorū et de cultu fidei xp̄iane. Ipsi autem ut viri prudentes sapienti⁹ ad singula rēderunt p̄pter quod sepe eos ad se introduci iubebat habuerunt q̄s gratiam in oculis eius.

Quod ab ipso rege ad rōmā pōtificē missi sūt. **C**apitulū quartū

Quodā igitur die p̄fatus kaam consilio prius cū baronibus habito rogauit p̄fatos viros ut sui amore redirent ad papā cū vno de suis baronibus qui dicebat cogatal p̄ pte ipsius sumū pontificē xp̄ianorū rogaturi quaten⁹ ad eū centū sapientes xp̄ianos dirigeret qui scirent ostendere suis sapiencijs rōnabilitē et prudēt si verū erat q̄ xp̄ianorū fides esset melior inf̄ oēs. et q̄ dii tartarorū eēnt demones et q̄ ipsi et orientales alij decepti erāt in suoz deoz cultura desiderabat cām audire rōnabilitē q̄ fides esset rōnabilitē ymitāda. Nūq̄ p̄cidissent huili⁹ corā eo dicētes se ad cūcta eius bñplacita preparamos fecit rex scribi l̄ras ad romanū pontificē in lingua tartarorū quas illis tradidit deferēdas. Tabulā etiā aureā testimoniale illi tradi iussit signo regali sculptā et insignitā. in x̄ p̄suetudinē sedis sue quā qui defert deduci debet de loco ad locū a cunctis superioribus cinitatū suo imperio subiectarū cū omni sua comitina securus et q̄ diu inozari voluerit i ciuitate vel opido dēt illi de expēsis et necessarijs oibus integralitē p̄uideri. Insup̄ impo sūt ei rex ut de oleo lāpadis q̄ pendebat ad sepulchrū dñi nostri ihū xp̄i in iherl̄m ei deferrent in rebitu. Accedebat

cui xp̄s vniū esse in numero deoꝝ bonoꝝ. **S**ū ergo fuissent
in regis curia boiibiliter p̄pati. accepta a rege licencia iter
arripuerūt litterā et aureā tabulā deferentes. **E**t cū p̄ die-
tas. xx. equitassent simul/ baro cogatal/ quē secū hēbant fu-
it gūiter ifirmatus. p̄pter qđ de volūrate ipsius et mltorū
cōsilio. eo relicto. inceptū iter cōtinuauerūt. p̄pter tabulā
aūt aureā quā hēbant fuerunt reuerentē vbiq; suscepti. **O**b
inundaciones fluminū quas i locis plurimū inuenerūt retar-
dari se oportuit iter eoꝝ nā ānis f̄bus i via fuerūt añq; ad
portā ciuitatē armenoꝝ q̄ dicit glāsa p̄cure potuissent. de
glāsa vero. p̄gredientes p̄ mare p̄uenerunt in mense apri-
li. **A**nno **CCCXX** lxxij in acc̄bon

Qualiter expectauerūt venecias creacionē summi pōtifi-
cis. **C**apitulū quintū

Olm igressi ergo fuissent ac bon audierūt dñm clemē-
tē papā quartū nup̄ fuisse defunctū sup̄ quo fuerūt ve-
hemētissime p̄tristati. **E**rat at̄ in acc̄bon legat⁹ quidā apli-
ce scđ dñs scz. **T**heobald⁹ de vicecomitib⁹ de placēcia cui
p̄cta. p̄p̄t que missi fuerūt a magno chaā narrauerūt. **E**ius
p̄sitiū fuit vt dño creacōem summi pōtificis expectarēt iue-
rūt venecias videndo suos vbi māsurī quousq; sum⁹ pōti-
fex crearet. **E**t qñ p̄uenerūt venecias. inuenit dñs nicola⁹
vxoꝝe suā esse defunctā q̄ i recessu suo fuit pregnās iueitq;
filiū noīe marcū qui iā ānos xv. hēbat etatē qui post disces-
sum ipi⁹ de venecijs fuerat de vxoꝝe sua p̄fata. **H**ic ē mar-
cus ille q̄ p̄posuit hūc libꝛū cui q̄līter b̄ fuerint infra pateb⁹
Interī at̄ elcīō summi pōtificis adō dilata ē q̄ duob⁹ annis
venecijs p̄manserunt ipām electionē cotidie p̄stolantes.

Qualiter rediit ad regē tataroꝝ. **C**apitulū sextum
Est ānos vō duos p̄dicti reḡ nūcij metuētes ne i rex
mora eoꝝ nimia i barec et putaret eos āpli⁹ nolle i oi

re ad ipm redierunt achon. **P**arcū p̄dictū ducētes secū. de
licencia vō legati sepulchrū dñi visitantes de lāpade sepul
chri vt rex postulatuerat acceperit. **E**t accepit lris legati ad
regē in quib⁹ eis p̄hibebat qđ fidelit egerāt ⁊ qđ romane
eccleie adhuc nō erat p̄uisū de pastore iuerūt ad glazā. **A**t
āt de achon recesserūt legat⁹ p̄dct⁹ recepit cardinaliū mū
cios q̄ ipse i summū pontifice elcūs erat imposuitq; nomē ei⁹
gregori⁹ ⁊ missis nūcijs statim eos reuocauit eos reūsos r̄ce
pit alacris quib⁹ lras alias tradidit ad tartaroz regē duos
q; fr̄es ordis s̄m p̄dicatoz litteratos ⁊ p̄bos viros i achō
misit cū eis quoz vn⁹ dicebat fr̄ nicola⁹ vincenci⁹ alijs vō
gwilhelm⁹ spolitan⁹. **N**ūq; puenissent ad glazā soldanus
babilonie cū exercitu suo armenos iuasit fr̄es vō p̄p̄t guar
raz p̄cula et vias discriminā metuentes ad tartaroz regē
puenire nō possē cū ingrō tēpli i armenia remāscēt. **N**am
pluries fuerūt in mortis articulo p̄stituti. **N**uncijs āt regis oī pi
culo se exponētes cū laborib⁹ maris puenērūt ad regē quē
inuenērūt in citate q̄ d̄r cleuesu. fuerūt āt i itinere de portu
glaze vsq; ad cleuesu ānis r̄b⁹ et dimidio. **N**ā iter ipoz i
yeme p̄p̄t niues et aq̄s validas ⁊ frigora maxiā p̄ modicū
poterat p̄spari. **R**ex āt tublay audicis a remōi de ipoz re
ditu eis misit nūcios obuiā xl. dietas qui eos fecerūt de spe
ciali regis mābato i oīb⁹ necessarijs nobilissimē p̄ viā pcurari

Qualiter p̄ eū suscepti sūt. **C**apitulum septimum hui⁹
p̄mi libri

Quam autē ad regis curiā puenērunt igressi ad regē cū
reuerencia maxima corā eo. qui alacris eos suscipiēs
iussit vt surgerent et quō eis in via fuerat cū qđ summo pō
tifice egerant enarrarent. quib⁹ p̄cta deferentib⁹ sine disle
rentib⁹ et exhibētib⁹ litteras pape gregori⁹. **R**ex litteras
summi pōtificis letanter suscepit et eorum fidelē sollicitu
dinē cōmendauit. **C**leum de lāpade dñi nri ihesu xpi reue

rent accepit et cū honore reponi mandauit. Interrogat āt de marco quis esset. Et audito q̄ fili⁹ erat dñi nicolaj ipm facie leta suscepit. Ip̄os vero tres inter familiares coputauit. Propter qd̄ ab oib⁹ curialibus ī multa reuerencia habebāf.

Qualiter marc⁹ filius dñi nicolaj creuit ī grā regis

Capitulū octauū

Marcus vero ī breui tpe didicit mores tartaroz nec nō linguas q̄tuor varias et diuersas ita q̄ ī qualib⁹ ipaz scribere sciebat et legere. Rex āt rex volens expiri p̄uidenciā ip̄ius direxit cū p̄ quodā regni negocio ad regionē remotā ad quā p̄ sex mēses puenire mandauit. Ip̄e vero sic p̄uidenter se gessit ī oib⁹ q̄ rex plurimū cuncta q̄ gesserat acceptauit. Et qm̄ rex delectabatur exquirere nouitates mores et p̄suetudines hoim⁹ p̄dicionēsq̄ fratrū. Marcus quocūq̄ transibat studebat sup̄ huiusmōi nouitatib⁹ inferri vt possit regis bñplacito cōplacere, p̄pter qd̄ annis xviij. quib⁹ fuit familiarē ip̄ius sic illi fuit acceptus vt ab eo cōtinue p̄ magnis regni negocijs mitteret. Nec igitur rō est q̄re p̄fatus dñs marcus sic didicit orientaliū parciū nouitates q̄ infra diligenci⁹ describentur.

Qualiter post multa tpa obtinuerūt a rege grām ad p̄p̄a remeandi

Capitulū nonū

Post hec desiderātes p̄fati dñi redire venecias veniēdi a rege plurica licenciā pecierūt qui p̄re dilcōe magna quā habebat ad eos ad cōsensū nō poterat iclinari. Interea barones viij⁹ regi indoꝝ noie argon ad magni regis Kublay curiā pueniūt quoz viij⁹ vōbatur Onlatoy Alter Alpusta terci⁹ Aoyla ex pte sui dñi postulantes vt ei vrozē traderent de sua p̄genie qz mortua fuerat nup̄ coniuix ei⁹ regiā volglana. Rex āt Kublay eos cū magno suscepit hōre et puellā vnā ill⁹ de sua p̄geie obtulit ānoz xviij.

noie cogatim qui noie dñi sueam gratauter suscipientes
Cognoscentes quoq; qd dñi Nichola⁹ matheus ⁊ Bar
cus desiderabāt ad ppria remeare p grā supplicat a rege
postularūt vt p bōre regis argon ipōs tres ad eū transmit
teret cū regina quib⁹ inde si vellent redire liceret ad ppria
qui pccrū instanti pericōe deuict⁹ pces eoz nequit abnue
re tristē tñ pbut postulantib⁹ consensum

Qualiter venecias redierūt **Capitulu⁹ decimū**

Quā aut debuerunt iter arripere fecit rex xiiij naves
cū necessarijs oib⁹ cū victu biēnio pparari qz quel
bet qtuor malos cū qtuor velis bebat et cū illis discesserūt
a rege qui multā de eoz recessu displicenciā habuit tradi
ditq; eis duas tabulas aureas vt in oib⁹ regnis sue iurisdic
tioni subiectis deberet de tutela et de expensis eis iteg
liter pnderi **I**mposuit qz eis ābasiatā ad summū pontifice
et ad reges quosdā xpianoz nauigātes āt post mēses tres
ad insulā q dī **V**ana puenerūt **I**n p indicū mare pgrediē
tes anno vno et dimidio puenerūt ad curiā reg argon quē
mortuū inuenerūt puella quā p rege argon duxerāt filius
eius acceperat in vxorē **I**bi cōputacōe facta de socijs qui
mortui fuerāt in via inuenerūt q pter nautas mortui fuerūt
de ipoz comitina viri octuagita duo fuerūt āt pter māina
rios in vniūso sex centi **I**n vō pgredientes vlteri⁹ qtuor
aureas tabulas pceptonas rēperūt a pncipo achatu noie
q regnū p pūco gubnabat quōdū apt⁹ erat ad regimē vt i
vniūso ei⁹ iperio hōraret deducere q securi qō optie fān
ē. post mltū āt tps mltos q labores gubnare deo pstarino
polim puenerūt inde cū mltis diuicijs ⁊ comitatu magno
kolumes redierūt venecias **A**nno dñi. m. cc. nonagesimo
quinto grās agētes deo q eos de tātis laborib⁹ et picul libe
rauit **D**ec autem ideo in huius libri pñ⁹ scripta sūt vt cog
noscat qui legerit hunc librum inde et quomodo scire po

ruit dñs marc⁹ pauli de venecijs ea q̄ inferi⁹ p̄tinent. **F**uit
aut̄ p̄dictus dñs marc⁹ in orientalib⁹ p̄tib⁹. **A**nno xxvi di
ligēter p̄cū vniūso tpe cōputato.

Descriptio orientaliū p̄ciū et primū de minori armenia

Capitulū vndecimū

Narracōe facta mōx itineꝝ n̄c ad ea narranda que vi
dim⁹ accedamus p̄mo minorē armeni⁹ breuiter descri
bem⁹. Armenie due sūt maior et miōr. Armenie minoris
regnū tartari tributariū est ibi inuenim⁹ regē iusticiā conb
uantē. Regnū vero ipm multas ciuitates et multa opida
cōtinet. Patria fertilis ē et iocūda venacōes bestiariū ⁊ a
niū ibi multe. Aer at̄ valde sanus est. Armenie hui⁹ at̄iqui
tus fuerūt strenui bellatores n̄c at̄ potatores et timidi ef
fecti. **I**bi ē sup̄ mare ciuitas q̄ dicit̄ glaza maris portū hñs
ad quā multi veniūt mercatores de venecijs de ienna ⁊ de
alijs regionib⁹ plimis. **V**ulte enī marcaciones aromati
diuisarū sp̄z aliapq̄ p̄ciosarū opiū de terra illuc deferūt.
Quicciā volūt orientaliū igredi fr̄as accedūt ad glazam

De puincia turchie

Capitulū duodecimū

Turchia p̄m̄scuay gēciū p̄tinz p̄p̄los ex grecis arme
nis et turchie. **T**urchi at̄ p̄p̄ā linguā hñt ⁊ machomz
ti abhoiābilis legē idoeti boiēs sūt ⁊ rudes i mōtib⁹ ⁊ col
lib⁹ imorāt̄. put̄ repire p̄nt cōuenienti⁹ pascua greges m̄g
uos hñt iumentoꝝ ⁊ pecoꝝ. **I**bi equi ⁊ muli valorū m̄gñi sūt
Armeni v̄o et greci ibi sūt i citatib⁹ et opid⁹ hñtant. **I**n se
rico nobilissimē opant̄. **S**irates hñt mltas int̄ q̄s p̄cipue sūt
Sarnio ⁊ cassene ⁊ sebastā. **I**bi bñs blas⁹ martiriū pro
xpo suscepit. subiecti sunt vni de regibus tartarorū

De armenia maiori

Capitulū decimūterciū.

Armenia maior tartari tributaria maxima prouincia
est multas habens ciuitates et opida. **C**iuitas metro
polis dicitur acynga vbi sit optimus buchyramis. **I**bi

scaturiunt aque feruentes in quibus sūt poptima balnea
due principales cinitates sunt argyron et argiri. **I**n esta
te habitant ibi multi tartari cū gregibus et armentis quia
pascua habent vberissima. **I**n hyeme vero descendunt pp
ter magnas nives. **I**n montibus hui⁹ armenie est archa
noe. **P**rouincia hec vsus orientē affinis puicie mosul ad
aquilonem vero cōfinis est puicie zorzanorū. **I**n puin
cie hui⁹ confinio ad aquilone vnus fons magnus est. **E**x q̄
quidē liquor scaturit oleo similis p cibo quidē inutilis sed
p vnctionib⁹ et lampadibus optimus. **D**ēs naciones con
fines hoc liquore p vnctione et lampadibus vntur. **T**an
ta enim manat de huiusmodi fonte liquor copia vt de ipo
naues centum simul onerent.

De puincia zorzanie **C**apitulū decimūquartū

Zorzanie puincia tartarorū regi tributaria est. **S**ertur
et zorzanorū reges cū signo aquile supra humerū anti
quitus nascebantur. **Z**orfanī pulchri homines sunt et sa
gittarij optimi xpiani aut sunt ritū grecorū seruantes. **E**a
pillos breues deferūt vt clerici. **S**ertur magnus alexāder
volens ab zorzanas transire quia oportet volentes ab ori
ente ingredi p viam transire artam longitudinis leucarū
quatuor q̄a latere vno mari concludūtur ab alio montib⁹
ita q̄a paucis viris multi exercitus phibentur accessus.
tunc ex quo nequit ad ipos accedere voluit corū ad se pro
bibere accessum. **I**biq̄ ad vie pncipiū turrin fortissimam
eclauit quā turrin ferream nominauit. **I**n hac puincia
multe sunt ciuitates et castra serico habūdantes. **I**biq̄ si
unt panni pulcherrimi de serico et de auro astures sunt op
timi ibi terra fertilis est. homines patrie mercatores et o
perarij sunt. **I**bi est sancti leonardi orientalis monasteriū
monachorū iuxta qd̄ est lacus magna. **I**n qua prima die

quadrageme vsqz ad sabm sanctū capiuntur pices ba-
būdantissime Reliquo vero tpe ani pisces oīno repiri
non possunt dicit aut lacus illa mare geluchelā habens in
giromiliaria **CC** et vi Et distat ab omni mari p die-
tas xij. In has lacunas ingredit flui⁹ eufrates vii⁹ de
quatuor fluib⁹ padyfi aliaqz flua multa ex quib⁹ oibus la-
cune fiūt et ingrediūt hic vndiqz lacune fiūt. hec circūdate
sūt mōtib⁹ In ill⁹ p⁹tib⁹ iueniūt sericū qō mlgariē dī ghella

De regno mosul **Capitulū decimūquintū**
Mosul regnū est ad orientale plagā in p⁹finio maioris
armenie ibi bitant arabes qui machomettū adorāt Sunt
āt ibi multi xpiani nescorini et iacobini quib⁹ p⁹ceest p⁹iar-
cha magn⁹ quē iacolich vocāt ibi fiūt pāni pulcherrimi de
auro et serico In mōtib⁹ hui⁹ regni bitant hoīes q⁹ dicū-
tur Caroy quoz qdā nescorini qdā iacobini sūt Alij āt le-
gē machometti sectātes hīj oēs p⁹doneo sūt maximi

De ciuitate baldachi **Capitulū decimūsexum**
In illis p⁹tib⁹ est ciuitas baldachi qī scripturis dicit^r
susis vbi bitat p⁹lat⁹ maior saracenoz quē caliphū vo-
cant fiūt āt ibi pāni pulcherrimi de auro diūsa^r maneriez
Silitur et de serico diūsa^r ecīā maneriez. s. nassonat et c⁹
mesi baldachien nobilior citas ē regionis illi⁹ Vmo ab
incarnacōe dñi .m. **CC**l. magn⁹ rex tartaroz alau obse-
dit eā et p⁹violenciā cepit cū interi⁹ essent vltra centū milia
egitū f⁹ exercit⁹ regis erat p⁹maxi⁹ Calipus qui dñabat ibi
turrim vñā habuit plenā auro argento lapidib⁹ p⁹ciosis a-
liisqz mirabilib⁹ imensi valoris f⁹ q⁹ auarus erat nec sciuit
sibi de sufficienti puidere milicia. nec munera largitus est
militib⁹ quos bēbat ido p⁹fusioni patuit Rā San rex ci-
uitatē obtinuit et Caliphū cepit quē in turri thezauri illi⁹
inextimabilis p⁹cepit includi negato illi cibo et potu Qui

et ait **S**i hūc thesaurū nō auare auideq; fuisses teipm &
ciuitatē liberare poteras **Q**uic āt adiuuet te thesaur⁹ tu⁹
quē tā auide dilexisti q̄ta die fame periit p ciuitatē balda
chi flui⁹ m̄xim⁹ tūstū p quē vsq; ad mare indicū qd distat
a baldachie p victas decē & octo nauigant p hunc fluiū
mercatores inumeri fminat āt ad ciuitatē chisi **I**n medi
o baldachi atz citbi ē citas basera q̄ circūdata est palmar
nemonib⁹ vbi copia ē maxima nobiliū dactilonū

De ciuitate thaurisy **C**apitulū decimūseptimum
Thaurisū ē in illis ptib⁹ nobilissia vbi sūt negociacō
nes inumere ibidē etiā ē bñdancia gēmar & oim lapi
dū p̄ciosoz ibi sūt pāni de auro et serico p̄maximi valor
Ciuitas ē in optio situ ppter qd illuc pfluūt negociatores
optimi vndiz. s. de yndia & de baldacho de mosul & de cre
mosar. de fris ec̄ latinoz et de regiōib⁹ isiniū vbi mlti mar
catores vitat ppls maxi⁹ trā incolit **S**ūt etiā ibi p̄s ciues
thaurisi machomettū adorāt **C**iuitas vallata ē viridarijs
pulcherrimis vbi fructus copiosi et pulcherrimi sunt

De miraculo tñslacionis cuiusdā mōtis **C**a. x^o octa.
Nill mōtib⁹ scz in thaurisū & baldachū mōs ē qui
oli de loco suo ad locū tñslat⁹ ē vtute diua **N**olebāt
at ferrazēi xp̄i ewāgelīū vanū oñdere eo qd dñs ait si habu
eritis fidē sic gñū synapis et dices huic mōti tñsi hinc & trā
sibit et nichil ipossibile erit vob⁹ **D**ixerunt enī xp̄ianis qui
sē eoz dño in ill ptib⁹ hitabāt ā q in xp̄i noīe mōtem hūc
tñsferrent aut oēs ad machomettū pūtimini aut oēs p̄bid
gladio **T**ūc quidā deuot⁹ vir p̄fortas xp̄ianos oroe su
sa fidelit ad dñz ibm xp̄z mōte illū vidēte mltitudine pploz
tñsulit ad designatū locū p̄p̄ qd mlti ex sarracis ad xp̄z
p̄ueri sūt

De regione psarū **C**apitulū decimūnonum

Parsida maxima puincia est q̄ olim nobilissima fuit
nūc vero multū a tartariis dissipata. In quodam ve
ro ipsius regione ignis p̄ deo colitur. Parsis puincia oc
to regna continet. Quorū primū dicitur Aasyū. scdm tur
bistam. terciū locer. quartū cyelstam. quintū ystauris. sex
tū zeirizi. septimū fontara. octauū qd̄ est i sinibus dicitur
thymachaym vbi sūt equi magni pulchri et magni precij.
Ascendit aut̄ vnus equi p̄cium ad valorem ducentarū li
brarū turonensū ducitur aut̄ a negociatoribus ad ciuita
tem chyfi et curmose q̄ sunt supra indicū mare. Quis in yn
diam deseruiit azimū similiter ibi pulcherrimi sūt et ppter
iporum nimā pulchritudinē dantur p̄ precio marcarū tri
ginta argenti et vltra. pulchre ambulant et optime currūt
In his aut̄ regionibus sunt homines pessimi rixosi p̄do
nes et homicide mercatores plurimi a p̄donibus occidun
tur ppter qd̄ ip̄s oportet munitos et cū comitibus magna
sociatos incedere legē aut̄ miserabilis machometti habēt
In ciuitatib⁹ sūt artifices opti g auro et serico et ope pli
mo nobilissime opantur. Vbi copia est bombacis tritici or
dei et milij paucici ois q̄s bladij vini ac oim fructuū

De ciuitate yassi **Capitulū vicesimū**

Iassi est ciuitas grādis in eadē regione magnaz mer
ciū ibi artifices i serico nobilissime opantur. Vbi etiā
adoratur machomettus. Vltra yassi ad dietas septē vsus
crerman non est habitacio. Sūt ibi in campestribus nemo
ra p̄ que equitari libere potest vbi venaciones multe sunt
Vbi sūt onagri et cor̄nices i multitudine magna et postea
puenitur. Crerman.

De ciuitate crerman **Capitulū vicesimū primū**

Qerman est ciuitas vbi thurcisci in habundancia reperiunt in montibus ciuitatis. Vbi etiam habent inumeri calibis et andati copia. Vbi etiam sunt falcones nobilissimi volantes velocissime super modum maiores sunt falconibus peregrinis. Vbi cremati sunt artifices qui operantur frena calcaria sellas spadas arcus et pharetras et cetera armorum instrumenta et genera secundum consuetudinem patrie. Mulieres etiam ciuitatis opere puluatorio nobilissime operantur faciunt quoque cultras pulcherrimas et ceruicalia magni valoris. De cremati in planiciem per dietas septem vbi est contraria domestica. Sunt autem ibi ciuitates et castra. Vbi inveniuntur pecores in magna copia. Post vii dietas inuenitur descensus magnus ita quod per dietas duas semper tendit ad decliuum vbi arbores multe sunt fructifere valde non est tamen habitacio nisi pastorum et est ibi in yeme intolerabile frigus.

De ciuitate camandu Capitulum vicesimum secundum.
Post hoc peruenit ad planiciem maximam vbi est ciuitas camandu quod olim ciuitas magna fuit sed nunc a tartaris est destructa. Regio autem vocatur rotbarle. Vbi sunt dactili pistici et poma pabyssi in maxima copia multi quoque fructus alij crescunt ibi qui apud nos non habentur. Vbi sunt aues quod dicuntur francolini coloris mixti albi. scilicet et nigri. rubei autem coloris habent pedes et rostra. bones sunt ibi maximi pilos albilimos et breues et planos habentes. Cornua habent breuia et grossa acumine carent. Super humeros habent gibbum ut cameli fortissimi sunt et onera magna portant et cum onerari debent incuruant se ut cameli et cum onerari fuerint surgunt sicut docti sunt ab hominibus. Arietes sunt ibi grandes et azini qui habent caudam maximam longam et latam et ponderis plurimum librarum pingues et pulchri valde sunt et ad esum optimi. In hac planicie multe sunt ciuitates et opida et habent muros luteos grossos valde et

fortes quia in illa regione multi predones sunt qui dicunt
caroanas et habent regē sūt autē incātatores et qñ volunt
p̄dari patriam dyabolica arte faciūt acie obſcurari de die
in ſpacio magis adeo vt nullus eos videre poſſit tenentq;
qñq; huiusmodi obſcuritatē diebus ſeptē et tūc predones
illi egredientes ad campos quq; numero decē milia ordi-
nant ſe p̄ longas acies vñ pariter iuxta viam in latitudine
magis ita raro ſit ibi aliquis p̄transiens q̄ nō incidat i ma-
nus eoz. Capiūt aut homines et vt iumenta vendūt iue-
nes et ſenes occidūt. Ego marcus dū ſemel trāſire in inde
incidi in illam obſcuritatē ſed quia vicini ſerā caſtro qđ
canofali; dicitur cōfugi ad ipm plures tamen de meis ſoci-
is iciderūt in illos quoz quidā venditi fuerūt alij vō occiſi

De caſtrobꝯ et famoſa ciuitate karmos **Capitulū**
vicesimūterciū

Panices at̄ que ſub⁹ dcā eſt verſus meridiē. p̄endiſ
ad quinq; dietas demū pueniſ ad viā quādam q̄ eſt i
decliuo p̄ quā deſcenditur cōtinue p̄ xv. miliaria et eſt via
peſſima et p̄pter predones via eſt piculoſiſſima. Poſt B
puenitur ad campeſtria pulcherrima longitudinis dietarū
duarū et dicitur lac⁹ illa formoſa vbi ſunt fluuij et aque
multe et palme ibi ſunt in copia francolini papagalli aues
q; alie diuerſarū ſpēz q̄ citra mare nō habentur. Deinde
venitur ad mare oceanū in cui⁹ litore eſt ciuitas. Carmo-
ſa. Ad cuius portū cōueniūt negociatores indoz deferen-
tes aromata et margaritas et lapides p̄cioſos et p̄mios
aureos et ſericos dētes elephantorū et alia p̄cioſa. Hec
ciuitas regalis eſt habens ſub ſe ciuitates alias et caſtra.
Regio hec calida eſt et infirma. Si mercator extrane⁹ mo-
ritur ibi rex terre accipit ſibi omnia bona eius vinū fit ibi
de patillis et alijs ſpēbus qđ optimū eſt. Si qui tamen ex
eo bibunt qui conſueti ad ipm non fuerint pacienſ fluxum

ventris postmodū cōfert et impinguari facit homines **I**n
cole loci pane tritici et carnibus non vtuntur quia nō pos-
sent viuere si cibis huiusmodi vescerentur sed cōmedunt
pisses salices dactilia et sepas vt sani sunt **M**ulti aut vtū-
tur tutima **N**aves hnt piculofas p eo q clauis ferreis nō
firmantur **C**ōfiguntur enī tabule lignicis clauis et cōsuū-
tur filis que fiunt a corticibus nucū de india conficiuntur
enī coruices vt et folia coricū solidantur vt crues equorū
fila aut illa ben: sustinent fortitudinē aque maris et multo
tempore conseruant vnitū firmamentū ferri multo meli⁹
est **N**avis vnicam habet arborē vniū velum vnicū i memo-
riā nec habet nisi vnā coopturā pice non liniūt naues illas
sed solū oleo pisciū **P**ostq in navi cōposuerunt onera co-
operiunt eam corijs super quo ponunt equos quos in yu-
diam deserūt multe de hjs nauibus percunt quia ibi ma-
re tempestuosū est valde et naues ferro non sunt firmate
Incole regionis illius nigri sunt et machomettū adorant
In statis tempore ppter intollerabilē estum in ciuitatibus
non morantur **H**abent enim extra ciuitates opida et viri
daria multa ac flumina et ad singula viridaria p aqueduc-
tas et cānalia aquas deducunt in illis viridarijs in estate
habitāt **S**epe enim in regione cuiusdā deserti vbi nō ē
nisi fabulū pflat ventus valens vbementer qui homines
occideret nisi fugerent quando enim sentiunt primū motū
ipsius statim currūt omnes ad aquas in quas ingressi tam-
diū in ipsis morantur in regione illa ppter estum nūmum
blada sua in nouembri seminant et in marcio metunt quo
eciam mense fructus omnes maturescūt post incensem mar-
cij folia omnia et herbe arescant adeo vt foliū omnino re-
periri non possit **I**n hac regione quādo moritur vir bñs
vxoꝝ vxoꝝ eius vsq ad ānos quatuor semel i die singulis
dieb⁹ mortē ipi⁹ viri deflet **V**eniūt at ad domū defuncti

consanguinei et vicini fortiter qui clamant et in planctu suo de morte durissime cōgruntur

De media regione in civitatē curmosā et crermam
Capitulū vicesimūquartū
Nunc de regionib⁹ alijs locuturus pmo reuertar ad
crermam vt inde pgrediar ad eas quas volo scribe
re regiones. Alio at libro hoc loco yndi describetur inde re
ditur de curmosa ad civitatē crerma p aliam viam inueni
tur pulchra magna qz planicies vbi ē victualium copia. Tri
ticū aut habūdanter hnt si panis illius patrie nō potest cō
medi ab ijs qui nō sūt ad eū p multa tpa assueti eo qz ppter
aquas amaras amarus ē pdrices ibi et dattili et frctūs alij ī
magna copia sūt. Vbi sūt balnea calida optima que valent
ad scabiem repellendā et ad multas alias egritudines.

De regione q media est inter crermā et civitatē cobinā
Capitulū vicesimūquintū
Entes aut de crermā versus cobinā inueniūt viam
pessimā q in longitudine vij. dietas h3 ī quibus aqua
omnino haberi non p̄t nisi alicubi ī modica quāritate et illa sal
sa est et amara viridisqz coloris ita vt potius succus herbe
q aqua videat̄ ideoqz de ea nullus bibere potest. Si quis
haustū de ea vinū sumpserit statim ventris pfluuiū patit̄
et p hausto vno fere decem vicibus puocaretur ad fluxū.
Simile etiā accideret si quis modici quid salis pmederet
q̄ ex ea sit. Vnde opz q viatores p potu aq̄ secū deferāt
iumenta vō aq̄ illā amarissimā iustissime bibūt. Cū aut p
sui angustia illam bibere cogūtur similiter ventris fluxum
patiūtur nulla in deserto illo habitacio hoīm inuenit̄ nec
etiā feraz nisi solū onagroziū ppter cibi potusqz defectū

De ciuitate cobina **C**apitulū vicesimūsextū

Cobina est ciuitas grand' vbi copia ferri est. Ibi fuit
specula de calibe pulchra et magna valde ibi fuit tuchia
qua medetur oculi similiter et espodiū. Modus aut facie
di est talis dū inueniūt ponūt in qdā vena tre ad bapta q
ponit i fornace cratbe ferrea coopta vapor eleuatus a ter
ra succendat cōglutinat' ad cratbem est tuchia. Rater
ria vero grossior q in igne remanet vocat' espodiū hui' in
cole sectant legem abhominabilis machometti.

De regno thymochaym et de arboze solis q dicit' sicca
Capitulū vicesimūseptimū

Dist' discessū de cobina inuenit' destū bñs longitudi
nis dictas octo vbi est ariditas magna arborib' chi
cāret et fructibus aq' vō ei' amare sūt quas iumēta iuitissi
me bibūt. Oportet igit' vt viatores aquā secū deferāt post
hoc deuenit' ad regnū thymochaym vbi multe sunt ciuita
tes et cast'ra et est regio in vltimis finibus p'fideis vsus aqui
lonem ibi est planicies magna in qua est arbor solis q vlg
gariter apud latinos dicitur arbor sicca. Et est arbor mag
na et grossa valde habēs folia ex vno latere alba ex alio ve
ro viridia fructus non pducit sed facit vīteas vt castanea
inter quos null' fructus est lignū hui' arboris solitoū est et
forte et glanceri coloris vt buxus. Ex vno hui' arboris la
tere vsq' ad decem miliaria nō est arbor. Ex lateribus aut
alijs arbor' vndiq' nulla penitus arbor est vsq' ad centum
miliaria. Vbi fert' fuisse bellū int' alexandrū et dariū et tota
terra habitabilis regni thymochaym fertilis et habundans
est aeris q gaudet temperie virosq' pulchros et feminas
pulchras habet oēs tamē adorāt machomettū.

De tyrāno qui vocabatur senex de montanis et asselluiis
eius. Capitulū vicesimūoctauū

Mete est regio vbi dñabatur princeps quidam pef

simus qui dicebatur senex de montanis de quo ego mare⁹
q̄a multis in regione illa audiui refero princeps ille cū vni
uerso populo cui perat machometti sectator erat **E**xco
gitauit autē inauditam maliciā vt homines sicarios seu gla
diatores audaces efficeret qui vulgo assellui vocant p̄p
ter quorū audaciam quoscūq; vellet occideret vt ab oībus
timeretur **I**n valle enim pulcherrima q̄ circūcluditur al
tissimis montibus maximū ac pulcherrimū viridariū fecit
vbi oīmiū herbarū floꝝ et fructuū delectabiliū erat copia.
Ibi erant pallacia pulcherrima mira varietate depicta et
decorata **I**bi fluebant riui varij et diuersi aque vini mel
lis et lactis **I**bi seruabantur mulieres iuuenes supra mo
dū decore q̄ docte erant saltare cytharizare et canere in oī
genere musicorū vestes varias et preciosas habebant miro
q; apparatu ornate erāt **D**arū erat officiū iuuenes ibi po
sitos oīmiū delicijs ac voluptatibus enutrire **I**bi erat
vestiū lectoꝝ victualiū oīmq; desiderabilium copia de nul
la re tristi ibi fiebat relacio ad nichil nisi iocis obscenitati
bus delectabilius vacare licebat **E**rat autem ad introitū
viridarij castrū fortissimū quod diligentissime custodieba
tur. **N**am paliam viam ingressus ad locū esse illum non
poterat velegressus tenebat autē senex ille sic enim in nrā
lingua vocatur **E**ius nomen erat eleodym in suo pallacio
extra locū illum iuenculos multos aptos videbat et for
tes et eos faciebat in lege machometti nepharia informa
ri p̄mittit enī infelicissimus machomettus sectatorib; sue
legis q̄ in vita alia huiusmodi vt ē dictū delectaciones be
būt **A**um autem volebat ex iuuenibus aliquos facere au
dacissimos asselluios faciebat eos pocionem dari qua sup
ta confestim graui sopore deprimebantur tunc descreban
tur in viridariū et post horam modicam sopore soluto vi
dentes se tātis interesse delicijs putabant se paradyfi gau
dijs perfrui iuxta promissionē abominabilis machomet

ti post dies aliquos faciebat quod volebat ex ipsis pocōe simili et inde educi cū excitabantur vehementissime tristabantur videntes se tanta consolatione priuatos Ille autē propheta qui se dei prophetam asseribat illis q̄ si p̄ eius obediencia morerentur statim reducerentur illic p̄pter qd̄ p̄ ipsius obediencia mori desiderabant tunc mandabat illis q̄ illum aut illum occiderent et q̄ non metuerent morē periculū q̄ statim educerentur ad gloriā Illi autē oīno periculose exponentes gaudebant si p̄ ipsius obediencia mererentur occidi et sic qd̄ mandabat p̄ficere in occisione hominū conabantur hac arte longo delusione delusit tempore regionē illam Qb̄ quā causam potentes et magni mortis periculū metuentes effecti sūt tributarij et subiecti

De morte eius et de destructione loci illius **Capitulū**
viceſimū nonū

Hanno dñi **MDCCXIX** Alan rex tartaroz locū illū obsedit volens tantū piculū de suis p̄tibus remouere post annos cepit senē **Boadyn** cū omnib⁹ suis assessorib⁹ et locus ille fuit funditus dissipatus

De ciuitate sepurga et tēminis eius **Capitulū xxx.**

Post discessum de loco p̄fato iuenit regio pulchra colles hñs et planities et pascua optima multosq; frētus q̄ et in victualib⁹ oībus fertilis est nisi q̄ alicubi p̄ miliaria l. aut xl. aqua inueniri nō p̄t si oportet q̄ eā secū ducerent viatores Equi autē vel iumenta alia multa ibi paciūt potius penuriā Ideoq; necesse ē festināter in illa ariditate transire aut p̄ alialibus aquā deferre Longitudo vero regionis illius ad dietas sex ē extra loca sterilitatis ab aqua regio ip̄a ciuitates multas et opida habet omnes enī machomettu adorāt Post hoc autē puenitur ad ciuitatē sepurgā vbi ē oīn victualū copia pepones habūdancie quos vlgome

noles vocāt quos p̄ fila seu p̄ corrigias circūquaq; scindāt
aut sicut sit de cuburbis quas cū desiccate fuerint ad p̄x
imas terras venales deferūt in copia maxima. **A**cceptant
aut valde in cibū a pplo q; quasi mellis bñt dulcedine. **I**n
illa regione venaciones multe sunt bestiarū et auū

De castro tartā **C**apitulū xxxi.

Terminatis aut duabus p̄fatis dietis inueniūt castrū
tartam vbi bladi copia magna est. **R**egio aut illa pul
chra est valde montes habet optimi salis et ad meridiē al
tos et maximos qui vt dicūt toti mūdo salem tribuerēt ba
bundāter. **T**āta est aut illius duricies vt nō nisi cū malleis
ferreis de ip̄o accipi quid possit. **P**ost h̄c p̄ dietas tres
inter plagam aquilonē et orientālē et guenitur ad ciuitatē
scassem. **I**nterī tñ in via repiūtur opida multa vbi est vini
bladi frumenti copia multa. **I**ncole machomettū adorāt
verū tñ vinū bibūt et maximi potatores sūt tota enī die po
tationibus vacāt bñt vinū coctū optimū homines autem
pessimi sūt s̄ optimi venatores et multas siluestres bestias
capiūt in capite nichil aliud deferūt nisi quilibet vir corbel
lam vnā longitudinis decem palmarū capiti circūligatam
bestiarū quas capiūt pelles conficiunt et illo corneo vestim
tur et calciant nec vestes alias nec caligas bñt.

De ciuitate balbach **C**apitulū xxxij.

Petereūtes inde inueniūt ciuitatem balbach que o
m̄n nobilis fuit et maxima multa habēs pallacia mar
morea nunc vero a tartariis est destructa. **I**n ciuitate ferūt
alexandriū filiā regis darij accepisse vxorem. **I**bi adora
tur abominabilis machomettus. **H**ic ex pte aquilonari
terminatur puincia p̄sydis deinde inter plagam aquilo
narem itur p̄ dietas duas et nulla bitacio repiūt quia pp
ter satrones aut p̄edones habitatores loci oportet ad mō

tana fugere ibi sunt aque multe et venaciones maxime bel-
tariū **I**bi etiā sūt venaciones leonū **S**oportet aut vt p die-
tas duas viatores victualia secū ferant.

De ciuitate scassem **Capitulū xxxiij.**

Ciuitas scassem in planicie est et castra multa in mon-
tibus habet et flumini magnus transit p mediū ciuita-
tis **I**n regione illa multi fues sūt spinose **S**ū enim venato-
res illos cū canibus insequūtur congregati in simul fues in
furorem magnū se agitant et spinas quas in dorso et in la-
teribus habent in canes et homines iaciunt multosq; sepi-
us vulnerant **G**ens ista ppriam linguā habet **P**altores
huius patrie in montibus morant vbi in caueris sibi ha-
bitacula faciūt **P**ost hoc itur p alias tres dietas vsq; ad
puinciā balascie et ibi in triū dierū itinere nulla habitacio
est neq; cibus aut potus in via haberi potest ideo potum et
cibum secū deferant viatores

De puincia balascie **Capitulū xxxiiij.**

Balascia est magna puincia q̄ habet ppriā linguam
Reges habz ex vna pfapia sibi iure hereditario suc-
cedentes fertur aut omnes ortū duxisse ex progenie alexā-
dri **I**bi adoratur machomettus **I**n montibus huius p-
uincie inueniunt lapides p̄ciosi pulchri magniq; decoris
qui dicūtur balasci a nomine **S**i quis huiusmodi lapides
sine regis licencia foderet aut exportaret aliquē extra reg-
num vitam similiter pderet et cōfiscarentur oia eius bona
Oēs enim huiusmodi lapides regis sūt **R**ex aut mittit q̄s
vlr ad reges et principes p dono aut p solucione tributi
Aultos enim p auro et argento cōmutat **T**anta est ibi
ipsorū lapidū copia q̄ si rex eos fodi libere et exportari p-
mitteret ita vilescerent q̄ nichil aut modicū lucrarentur
In hac puincia in monte alio inuenitur lasuli de quo fit

azurū melius qđ reperitur in mūdo hētur in mineris sicut et
ferrū Equi sūt ibi multi et veloces et magni q̄ ita fortes du-
ros et solidos pedes hnt vt nō opz s̄serrari Gladiū enī et
currūt p mōtes et saxa nec ledūt pedes eorū Ibi etiā be-
roij et falcones optimi sūt qui apđ nos vocāt sagri et etiā
laynery et venacōes bestiaz et auiū ibi pulcherrime sunt
Iz etiā puincia balascie triticū optimū in copia valde mē-
na Ordeo hndant silū mili et panici Olei caret s̄ de nucib⁹
et 30zima oleū faciunt alioz regnorū et suoz affiniū hoīes
non metuūt Introitus enī in montib⁹ in puincia arti et ar-
tū sūt qui ab hostib⁹ inadi et trāsiri nequnt Citates eoz
et castra in mōtib⁹ fortissimi sūt Sagittarij sūt et optimi
venatores Corio vestimē Rā vestes lance et lini brē nō
pnt et nimū care sūt Mulieres nobiles illi⁹ regionis bra-
chis lineis aut bōbacinis al bōbacinis vtūt vnaqz in suis
femoralib⁹ hnt pāni brachia centū aut octoaginta aut qua-
draginta Inē alios gloriosior reputat q̄ a singulo infra se
brē ostenditur grossiciē ampliorē

De puincia bascie Capitulū xxxv

Bascia est puincia distās p dietas decē a puincia ba-
lascie Regio valde calida ē hoīes hz nigros astutos
et malos linguā hz ppriā et in aurib⁹ anulos aureos et ar-
genteos deferūt cū margaritis lapidib⁹ p̄ciosis Carnib⁹
vescūt et riso ydolatre at sūt vacātes incātacōib⁹ demonū

De puincia ebesimur Capitulū xxxvi

Ebesimur est puincia distans a baschia p dietas sep-
tem enī incole linguā hnt ppriā et ydolatre sūt Ydo-
la cōsulūt et responsa ab ydolo dyabolica machinatione
recipiunt faciunt arte demonū aerem obscurari bzuni enī
sunt id est nō pfecte nigri nā regio temperata est Carnib⁹
vescūt et riso et tamen macilenti sunt valde. Ciuitates

ibi sunt multe et magna multa qz opida Regē habent qui nulli tributarius est. Neminē metuit qz deserta circūquaz hñtes forciōres sūt et vñdīqz ad eos difficilē accessus. In hac puincia quidā qz in monasterijs vel cellis ydol sunt ci bi et pot⁹ magnā abstinenciā faciūt p suor bōre deoz. Et multū cauent deos quos colūt offendere coz tñsgredicōo mādāta nepharia aut buiūsimodi heremitis a populo p uincie magna reuerencia exhibetur

De puincia nochā de mōtib⁹ altissis. Capitulū xxxvij.

Su vellem vlti⁹ recto tramite pgrēdi oportebit me in yndiā pgrēdi sed in libro tercio de yndia psequitur. Ydeirco priam aliā ibimus rursū a cōfinio altero inchoātes puincie balascie. Post recessū vero de puincia balascie inter plagā orientālē et aquilonē it p dictas duas sup crepidinē flumis vbi pēst frater regis balascie inueniūt at castra et ville mlie. Ybi viri locorū pbi sūt et in armis strēnui machomettū adorant. post dietas rō duas inuicē puincia nochan que linguā ppriā hz et sūiecta est regi balascie etiā habetur lex pessima machometti. Viri aut loci illius sūt strenui bellatores. Ybi sunt venaciones maxime qz regio habet siluestres bestias innumeras. Demū post recessū a regione pōicta itur p dietas tres ad oriētalem plagā semper ascendendo per montes donec ad montē maximum puenitur qui dicitur esse alciōz mundi inter montes duos est quēdā pulchra planicio vbi est flumina pulcherrima sunt qz ibi per optima pascua. Si equus vel bos machilēmus vel quodcūqz aial ibi imponatur ad passū in diebus x. pinguescit siluestria animalia ibi sunt multa. Inueniūtur etiā ibi bones siluestres maxima habētes cornua palma quatuor aut sex vel tribus de quibus scutelle et alia vasa fiunt insuper et pastores sibi de cornibus concludunt domunculas. Nō habet autem illa planicio in longitudine

dietas xij et vñ pamer si pgressu vie destra ē nulla q̄s ibi
biracio ē nec herba repit̄ ibide. **O**p̄z aut̄ vt viatores in trā
sitū facientes vt secū victualia ferant. **I**bi etiā nulla aialia
appit̄ ppter magnū frigus et altitudinē nimīā q̄ ibi victū
hre negrent. **A**gnis qñq̄ ibi accendit̄ p̄p̄ frigiditatē max
imā regionis neq̄ ita lucid⁹ ē vt app̄z alibi neq̄ ita efficac̄
vt valeat ad coquēdū. **P**ost h̄ op̄z itinerātes inī plagā ori
entalē p̄ mōtes colles ⁊ valles xl. dietas icedere ⁊ ibi mlt̄a
iueniūt flūia vñ at̄ regio illa belloz. **I**n via at̄ illaz xl. die
taz biracio nlla est neq̄ herba etiā aliq̄ ibi crescit. **O**p̄z igit̄
tur vt trāseuntes inde secū victualia deferāt. **I**n montib⁹
vero altissimis biracōes multe sūt hominū ydolatroz cru
deliū et peshimorū qui viuūt de venacōib⁹ et corio vestiūt

De puincia cascar. **C**apitulū xxxviij.

Post h̄ p̄ueit̄ ad puincia cascar q̄ magno chaam t̄bu
taria ē vbi sūt vinee pulchre valde et viridaria mlt̄a ⁊
possessiōes fructifere. **I**bi ē bōbicis copia boiēs at̄ illi⁹ re
giois ligūā hñt̄ p̄p̄a negociatores et artifices sūt mltū dis
curit̄ p̄ negociacōib⁹ suis avari sūt ⁊ p̄ nimīā auaricia p̄ce
viuūt hñt̄ vñ legē misabil̄ machōetti. **S**ūt nichilomin⁹ ibi
aliqui xp̄iani nestorini qui p̄p̄ias hñt̄ eccās quinq̄ autē
dietis tota p̄tenditur regio.

De ciuitate samarchā et de miraculo colūpne scō in ecciā
beati iohānis baptiste. **C**apitulū xxxix.

Samarchā nobilis citas ē maḡ i regione illa q̄ t̄butari
a est nepoti magni chaā viri simul bitāt xp̄iani et qui
machōetū adorāt qui se sarraceōs vocāt. **I**n hac citate t̄l̄c
hijz t̄pib⁹ sc̄m fuit xp̄i v̄tute mirac̄z. **Q**uidā f̄ magni kaā
qui dicebat cogatay qui huic p̄erat iduct⁹ a xp̄ianis ⁊ doc
t⁹ baptisma suscepit. **T**ūc xp̄iani p̄ncipis fauorē hñtes eoi
ficauerūt vnā basilicā magnā in vrbe samarchā in bōre bti

iobānis baptiste. **X**ali aut ingenio fuit ecclesia p architec-
tos edificata et fabricata vt rota testudo basilice sup colūp-
nā marmoreā fabricaret et firmaret q colūpna fuit i medio
ei. **A**cceperūt at qñ fiebat opus quēdā sarracenoꝝ lapidē
de quo baptisimū firmauerūt sō colūpna p̄fata. **S**arraceni
vō xpianos operāt de sublato cis lapide doluerūt s̄ cogi-
tay p̄ncipē metuētes ausi cōtradicere nō fuerūt sc̄m ē at vt
moreret cui p̄nceps in regno suo successit s̄ nō in fide sarrac-
eni aut ipetrauerūt ab eo vt xpiani suū ei lapidē restitue-
re cogerent. **O**fferentib⁹ vō xpianis sarracenis ip̄s mag-
nū p̄cium p lapide rēuēerūt sarraceni p̄ciū volentes vt sō-
lato lapide destrueret eccia carente colūpna. **Q**uq̄ ip̄s
xpianis nullū p huiusmōi re esset remediū b̄m iohannē
baptistā lacrimosis p̄cib⁹ iuocare ceperūt. **U**ḡi aduenien-
te die qñ lapis sub colūpna remouendus fuerat a sarrace-
nis p p̄ns ruina toti⁹ tecti eccia cadere sp̄abat et mutu dīno
colūpna adeo a basi s̄blata ē vt p palmarū trīū spaciū ab ea
sustentaret in aere et sic absq̄ buini āmiculi fulcimento vs-
q̄ hodie perseverat.

De puincia **C**arthan. **C**apitulū xl.

Rursus inde p̄gressi inuenim⁹ puinciam **C**arthan q̄
quinq̄ dierū itinere p̄tendit in longū q̄ etiā legem te-
nē machometti s̄biecta est nepotis dñi magni kaam b̄ns
ciuitates multas et opida. **P**rincipalis at regni ciuitas
dicit cotin p̄tendit at in longū puincia p̄dictas octo vbi
est bōbici et oim victualū copia. vince multe et optime.
Vbi sūt boiēs ibelles et ibecilles. artifices vō sūt et negoci-
atores et b̄nt legē turpissimā machometti.

De puincia coram. **C**apitulū xli.

Provincia vō corā rep̄s post **C**arthan in plagam o-
rientalē et aquilonarē q̄ s̄biecta ē dñio magni kaam ba

dens ciuitates multas et opida multa. Principalis autē ciuitas est corā. prendit. puincia in longū octo dieb' vbi ē bō bicis et oīm victualū copia. Nūc multe et optime sūt ibi boīes ibi imbecilles sūt artifices vero et negociatores sunt et habent legem turpē machometti.

De puincia peyn. Capitulū xlii.

Progređientibus in sup' eandē plagā occurrit puincia peyn longitudinē dienū hñs quinqz q' similiter subiecta ē magno kaam et machomettū adorant multas habz ciuitates et castra nobilioz aut ex ciuitatib' dicitur peyn vbi est flūuius ī quo reperiūtur lapides preciosi. s. iaspides et calcedonij boīes patrie negociatores et artifices sūt bō bicis et victualū hnt copā. Est autē in puincia talis cōsuetudo vt si quisq' hñs vxorē ad pres alias q'cūqz de causa se transferat vltra dies xx. morat post illius discessū vxori licitū est illo relicto viro altero nubere vir etiā qui decessit potest licite aliā ducere iuxta errorē in ea patria cōsuctū.

De puincia carchia. Capitulū xliij.

Est hoc pueniē ad puincia Carchia q' est sub dñio magni kaam vbi multe sunt ciuitates et castra cui' pñcipalis ciuitas dicit' Carchia. Vbi sunt flumina in quib' copiose habent' pñciosi lapides iaspides Calcedonij magni valoris q' a negociatorib' deferūt ad puincia Cathay. Nec puincia Carchia tota est fabulosa et aquas multas habet amaras licet in multis locis aqua bona sit. Similit' in Cathay et peyn ita tota arenosa ac sterilis ē. Cū exercitus aliquē mñsū facit p. puincia Carchiā viri oēs regiōis illius cū vxorib' et filijs et aialib' cūctis p. dies duas vel tres ad aliā se transferūt regiōē vbi pascua repiant et adq' Vbiqz residēt donec exercitus trāsierit vēr' aut ita eoz vestigia in arena scā obstruit q' supueniens exercitus viā

illoz investigare nequit. post discessu exercitus ad ppa re
deut si vo exercit^o quib^o sbiecti sūt tñscant nō fugiūt hoies
foia aialia ad locū aliū trāsferūt qz exercit^o tartaroz p vic
tualib^o q̄ recipiūt ab hys quos tñscūt pciū dac nolūt. Post
discessū de puicia Cyarchia it̄ dicū. v. p zabulū ē est aqua
pelliā et amara alicubi tñ ifra illū īminū de bona aq̄ iuenit
et sic pueit ad ciuitatē q̄ dī lop. Des āt. puicie. s. calcar corā
pēyn carchia vsqz ad ciuitatē lop sū mgnī turchi sio p̄tinēt

De ciuitate lop et de fto maximo Capitulu xliiij

Pop est ciuitas magna ad introitu deserti magni qd ē
inter plagā orientālē et aquilonarē hoies ciuitatis le
ge miserabilis machometti tenet. In hac ciuitate p mar
catorib^o volentib^o trāsire desertū cūta pparāt necessaria
vbi marcatores pūsq̄ iter arripiāt dieb^o plūis r̄quiescūt
vbi azinos fortes et camelos victualib^o et marcacōib^o one
rāt et sic iter arripiūt p desertū. Qñ aut̄ azinos et camelos
exonerauerūt victualib^o occidūt eos et in de fto dimitūt
qz nō possent eis vsqz ad ēminū itiney de victualibus pui
dere et coria secū portāt si volūt camelos tñ libēcius fuan
q̄ pui cibi sūt et onera magna portāt. In de fto vō iueniūt
aquis amaras in locis ībus et circit miliaria xxviij. aquā
dulcē inueniūt et tñ vt plimū inter vñā et alterā vñā diere
distanciā nō aut̄ p omnibus sufficit qñqz em̄ p quinqz
ta qñqz vō centū sufficere pūt. In xxx. aut̄ dieb^o ad de fti ē
minū puenit p latitudinē. lōgitudō vō ei^o a viris pateferē
vt vix ab incio eius vsqz ad finē eius in vno anno pueniri
posset. Est autē desertū illud montuosū vt plimū et plani
cies eius arenosa ē totū āt vniuersaliter sterile ē et oīno aia
lianlla sūt. ppē cibi de fciū. Illusiones mltie de die et nocte
videntur et audiūt ibi. Oportet ergo vt diligētē cancāt in
de transitū facientes ne diuertant a socijs et ne quis in via
sine socijs dormiat quoniam si socium preterirent adeo vt

propter montes aut colles videri neq̃ant difficile est remanentib⁹ a socijs ad eos puenire qm̃ voces demonū audiūt ibi qui ip̃os vocāt noībus pprijs et effigiet socioꝝ pcedēciū voces quos illos sequētes ducūt ad denia. **A**t p̃huius cām illusionis multi in illo tñsitu perierūt q̃ nescierunt ad socios puenire. Aliqñ etiā in aere sonitus inueniūt seu audiunt musicoꝝ instrumētoꝝ sed frequēcius sonit⁹ tympanoꝝ et sic ille trāsitus valde laboriosus ac periculosus est.

De ciuitate sachio et de ritu paganoꝝ et de p̃bustione corporū. **Capitulū xlv.**

Conpleta vero via deserti p̃fati pueniūt ad ciuitatem sachion q̃ est i introitu prouincie magne tangutb vbi sunt pauci xp̃iani nestorini. alij aut̃ quidā bitatores legem suāt miserabilis machometti reliqui ṽo oēs ydolatre sūt. Idolatre aut̃ qui ibi sūt linguā habēt ppriā bitatores aut̃ ṽb̃ hui⁹ oēs negociacionib⁹ utendūt si solū de terre fructibus viuūt. In ciuitate sachion multa sūt monasteria diuersb ydolis dedicata quib⁹ magna sacrificia fiūt et maxiā a populo eis reuerēcia exhibet. **Q**uā hōi nascit̃ filius statim recomēdat eū alicui ydolo ad cui⁹ honorē anno ip̃o arietē i domo tenet. Anno ip̃o cōpleto a natinitate filij i festo ydoli ip̃ius p̃mo qđ post annū euenerit offert illi ydolo filiū et arietē cū reuerencia maxiā. **N**ost hoc coquūt carnes ip̃i arietis et ydolo offerūt quas rādiu ante ip̃m dimittūt donec implete orōes nephāde quas añ scdm̃ cōsuetudinē sue ciuitatis effundūt. **R**ogat at̃ pater supplicet ydolū vt filiū suū cōseruare dignet̃. **A**redūt vero q̃ interi ydolū ius carniū cōmedat et ossa reuerenter in decēte vasculo p̃seruant. **Q**uā quis moritur et hij ad quos mortuorū corpora primē p̃burica faciūt in quoz p̃bustione sit offerend⁹. **I**lli at̃ interrogāt de mēse die et hora natinitatis illius. **E**t illius hore constellatione cōspecta iudicāt quo die sit comburendus.

Aliquā aut corpus mortuū diebꝫ septem frueri faciūt qñꝫ
per mensem qñꝫ vero mēibꝫ sex. Interi tñ tali mō sua
tur in domo. Capsā hñt ex alibꝫ valde grossis sic artifici
ose compositā q̄ nullus ex ea fetor exalare poterit q̄ etiam
exteriꝫ pulchre depicta est. Ibi cadauer collocāt aroma
tibꝫ conditū et capsā cooperiunt pulchro pāno singulis ve
ro diebꝫ q̄ diu corpus seruat in domo hora prandij men
sam iuxta capsā cū vino et delicatis cibarijs p̄parent q̄ q̄
diu sic pata tenetur quousqꝫ viuens hō praderet possit. Vi
cunt enī defuncti aiāꝫ de hijs que ibi nomine sui sint apposi
ta māducare. Insup et p̄fati astrologi consulūt qua ex par
te extra domū defuncti corpus efferendum sit. Dicūt enī
aliquā hanc vel illā portā bonis factis in sui cōstitutioe ca
ruisse p̄pter qd̄ eā iudicant esse incongruā vt p̄ eā mortuo
rum cadauera efferantur p̄pter qd̄ ipi mābant vt p̄ aliam
portam v̄l per nouā parietis apturā ad cōburendum effe
rantur corpa mortuorꝫ. Nū autem eꝫ ciuitatem vel opidū
ad cōburendū effertur fiunt in via domūcule de lignis in lo
cis plimis pannis sericis et aureis coopte ad quas cū pue
niunt cū mortuo corpore capsā ibi deponit añ domūculam
et ibi añ capsam effundunt vina et cibaria delicata in terra
dicentes defunctū illum cū tali prandio in vita alia recep
turum. Dum aut in via procedunt p̄cedunt capsā oīa instru
menta musicorꝫ ciuitatis: Vbi quorꝫ sonitu est iocunditas
magna. Dum vero ad cōbustionis locū pueniunt hñt i car
tis de papiro incisās ymagines viroz ac mulierꝫ equorum
camelozꝫ atqꝫ denariorum mltorū que oīa simul cū cadaue
re cōburuntur. Dicunt enī tot suos et ancillas aiālia atqꝫ
denarios in vita alia habiturū quot fuerunt ymagines cū
eo cōbuste et sic viuet ibi cum diuicijs et honore. hanc fir
perfectionē seruat vbiqꝫ in cōbustione cadauerum huma
norum in oriētis p̄tibꝫ ceciras paganorum.

De puincia camul et de pessā p̄suetudinē eiꝫ. Caplꝫ xlvj.

Camul vo vna est ira magna in puincia taguth q̄c ib
secta mag^r kaam vbi sūt ciuitates et opida mltā. Est
aut camul in duo defra scilz int magnū defrū pri^r dictū et
aliud qd in lōgitudiē cōtinet dietas tres. Actualia in hac
prouincia copiose bñtur tā p incolis q̄ pro viatoribz qui
buscūqz. Domies illi^r regionis ppeu ydcoma bñt et sunt
iocūdi illi. Nichil em aliud nisi ludis et solacijs vacare vi
dentur. ydolatre vero sunt et a suis ydolis ab antiquo sūt
demētati q̄ qñ viator quicūqz inde ptiāsiens declinat ad do
mum cuiuscūqz camul et ille letat̄ cum suscipit et pcepit vx
ori toriqz familie vt q̄ diu ille apud eos esse voluerit ei i o
nibus sint obedientes quo deo discedit dñs dom^o nō reu
sur^o in domū suam donec ille hospes in domo ei^r manere
voluerit. Vxor aut viri illi^r miserabilis in oibz obed^r vt vi
ro suo. Mulieres aut regionis illi^r decore sunt valde. Vi
ri aut eaz oīs a dijs suis sūt cecati hac demēcia vt sibi pro
honore et vtilitate reputēt vt ipe mulieres sint a viatoribz
pstitute. Ape aut quo regnavit monghu kaā magn^r vniū
salis oīm tartaroz audita tāta demēcia viroz. Camul mā
dauit illis vt rem tā detestabile ampli^r tolerare nō presu
merent: spoci^r vxorū suaz cōseruarent honore pro viato
ribz de oibz hospicijs prouiderent ne puincie illi^r popu
lus tanta vlti^r turpitudine fedaret̄ viri vero puincie
Camul audito mādato regis cōtristati sunt vehementer
et electos nūcios ad eū cū denarijs tñsmittunt instāissime
postularunt vt hoc tam gñe reuocaret edictū cum tradici
onem hanc a suis haberent senioribz q̄ q̄ diu huiusmodi
benignitatē suis hospitibz exhiberent deoz suorum obti
nerent graciā et terra eorum vberes sp̄ pduceret fruc
tus. Rex aut monghu eoz acquiescens iusticie mādaturū
reuocauit dicens. Quod a me pertinet vobis mandare cu
ram sed ex quo tam vitabile vitupabilez obphrium p ho
nore suscipitis bēto vobis vitupium quod optatis. Reui

cij vero cū reuocatorijs lris redeuntes vniuerso populo q
tristis fuerat effectus leticiā obtulerunt. **E**am igitur p̄sue
tudinem detestabilem seruant vsq; in hodiernum diē

De puincia chynchynculas Caplm xlvij.

Provinciā camul iuenit̄ provinciā q̄ d̄r chynchyn-
culas que est affinis de fto ad aquilonarem plagā. **H**abet
aut̄ in longitudine dietas sedecim ⁊ est s̄b dominio magni
kaam. **V**bi sunt ciuitates multe ⁊ castra. **S**unt etiā ibi xpi
anestorini et quidā adorātes machomettū. **R**eliqu⁹ vō
provincie popul⁹ ydola venerant̄. **I**n hac puincia ē mōs
vbi sunt minera calibis et andauici et salamandre de qua
pann⁹ fit qui si picitur in ignem p̄buri non p̄t. **S**it aut̄ pā-
nus de terra hoc mō sicut didici a quodā meo socio tbur-
co viro valde prudente qui dicebatur turficar qui ex p̄mis-
sione magni kaam in illa puincia p̄fuit opi minerarū. **R**e-
serebat enī q̄ in mōte illo quedā minera terre habebatur
que fila quedā habet lane similia. **I**p̄a fila desiccantur ad
solem et postea in mortario enco conterunt̄ et postea lauā-
tua aqua et a terre grossicie sepantur. **T**erra vō proicitur
et fila de lana filantur de quib; filis postea pāni fiunt. **Q**ui
aut̄ panni albi ex textura nō assumūtur s̄ in ignem picun-
tur et per horā vnā dimittuntur in flāma et tūc albescūt vt
nix nec leduntur in igne. qd̄ similis fit q̄cūq; lauari debēt.
Nam alia locio ad remouēdum maculas non adhibetur
eis. **E**t de salamandra vero serpente nichil audiui in oriē-
talibus partibus. **V**o autem totū quod de salamandra di-
dici scripsi fideliter. **S**ertur q̄ rome sit quedam mappa de
salamandra qua est iudarium dñi immolūtū quā misit sum-
mo pontifici quidā rex tartarorum.

De puincia succuyr Caplm xlviii.

Quadam vō relicta puincia **A**bynchynculas ad ori-
entem per dies decē continuas nlla habitacio repit nisi
in paucis locis quibz tñsactis inuenitur puincia succuyt ba-
bens multas ciuitates et opida cui' maior citas dicit suc-
cuyt **I**n hac puincia sūt xpiani **R**elique vō puincie ydo-
latre sunt et subdite magno kaam **N**egociatores vō non
sunt s de terre fructibz viuunt **I**n cunctis mōtibz hui' p-
uincie inuenit̃ reubarbarz in maxima copia et inde p mca-
tores ad cunctas mundi pres portatur

De ciuitate champion **C**aplin xlix.

Campion est ciuitas pgrādis et nobilis q̄ est pncipa-
lior in regione tātuth vbi sunt xpiani quidā et alij te-
nentes legē machometti **R**eliqui vō ciues ydolatre sunt
Multa sunt in hac ciuitate monasteria i quibz mltitudo
colitur ydolorū quorū quedam lapidea qdam lignea qdā
lutea seu fictilia sunt aut desup deaurata oīa : **Q**uedā aut
ex ipis sunt passuum decē que iacere videntur circa q̄ pua
ydola poita sunt q̄ videntur eis reuerēciā exhibere **S**ūt e-
ciam religiosi quidā ydolatre q ceteris ydolatriis honesti
viuūt quorū quidā castitatē suant mltiqz cauent ne deorū
suorū legem pretereant totū anni circulū p luāciones ppu-
tant nec alios menses vel ebdōs hnt **I**n quibusdā luācio-
nibus obseruant dies quinqz primos in quibz auē aut bes-
tiam non occidūt nec carnes cōmedunt illis quibz diebz oc-
cisas **V**iuunt etiā ill quinqz diebz honesti q̄ ceteris die-
bus anni **I**n hac citate quilibz ydolatra hnt vxores p̄ xxx
vel plures si hoc ei' s̄bstācia paciatur **P**rima tñ vxor dig-
nior et magl legitima pputatur **N**on recip' vir ab vxore do-
tem sed ei in animalibz p seruīs aut pecuniā iuxta statum
et possibilitatem vel ipi' p̄gruenciam vir assignat **S**i vx-
or viro efficitur odiosa licitū ē viro eam dimittere iuxta
sue voluntatis bñplacitum **C**onsanguineos q̄dōs scōi vx-

ores viri accipiunt. Similit̃ et nouarcas. **Q**uia que apud
nos graua pec̃a sunt ipi licita reputant quo ad multa bes-
tialiter eni viuunt. **P**ater meus dñs nycola⁹ et frater ei⁹ et e-
go marc⁹ anno vno p aliquibz negocijs morauim⁹ in hac
ciuitate campion

De ciuitate ecima et de alio deserto magno. **A**p̃lini.

Quius pcedendo a ciuitate campion itur p dietas
xij. postea iuenit̃ ciuitas que dicitur ecima que etiā
confinis est arenoso deserto vsus aquilonē vbi sūt cameli m̃l-
ti et aliaꝝ speciez aialium mlt̃a animalia: **A**bi sunt hero-
dij siue falcones laynerij optimi et sagri etiā in copia max-
ima. **H**omines de ecima ydolatre sunt negociationibz nō
intendunt s̃ de fructibz terre viuūt. **I**n hac citate sibi vic-
tualia pparant viatores et m̃catores pro xl. diebz si volūt
ire p̃desum qđ ibi est ad aquilonē per qđ trāsīt xl. diebz.
Nulla eni est ibi habitacō nisi i montibz et in aliquibz val-
libus eius. vbi habitant homines aliqui in estate. **I**n des-
to illo herba raro inuenitur. **I**n quibsdā tñ locis fere sil-
uestres mlt̃e sunt. **S**pecialit̃ aut̃ onagri ibi iucnūt̃ur mul-
titudine maxima. **S**ūt etiā in illo deserto p̃nus mlt̃e. **O**m-
nes aut̃ supradicte prouicie et citates sc̃z ciuitas sachion p
uincia. camul p̃uincia. chynchynculas prouicia. succuyr
ciuitas campion et citas ecima p̃tinent ad magnā p̃uinci-
am tanguth

De ciuitate Carocoran et de p̃n⁹ dñij tartaroz. **A**p̃li.
Quoniam via p̃noiati deserti puenit̃ ad ciuitatē caro-
coran que ē ad aquilonē plagā vbi dominiū tartaroz
habuit originē. **I**tabāt eni prius in cāpestribz magnis re-
giois illi⁹ vbi n̄ erāt ciuitates nec opida s̃ pascua sola et flu-
mina mlt̃a nec habebāt de gēte ipoz s̃ tributarij erāt m̃g-
ni reg̃ qui dñr onchan que latini p̃sbiteꝝ iobānem vocāt de
quo totus loquit̃ orbis. **P**ostq̃ aut̃ creuit p̃pls tartarozū

et augmentatus nimis timuit ille rex ne ab illa multitudine
offendi posset si forte vellent esse rebelles Cogitauit igitur
eos in ptes diuidere et ad diuisas regiones deferre vt ex B
eor potēcia minor esset: Ipi aut nolentes ab inuicē separi
omnes simul transierunt delertū ad aquilonarē plagā et pue
nerunt ad locū vbi pmoiatum regem tūcere non potuerūt
cui postea tributū reddere noluerūt

De p^{re} rege tartarorū et discordia cū rege suo Caplm liij.

Post annos paucos de coi consensu viz quēdā de suis
probiū et sapientē qui dicebatur chynbyn regē supra
se pstituerūt Qd factū est anno dñi .m. .cc. lxxxvij. p^{er} ei^{us}
aut coronacionē cuncti tartari q in regionibz alijs dissi
rant venientes ad eū ei^{us} domino libenti animo sōdiderūt
Ipe aut sōditū sibi populū prudentissimē gubernauit Bre
in vō tpe prouicias octo cepit Cū autem per violenciam
ciuitatem cepit aut castrū neminem post victoriā spoliari
pmisit si impio e^{us} sōngare se sponte volebant secūqz pgre
di ad alias ciuitates capiendas ppter qd miro modo ab o
nibus amabatur Nides aut se ad tantā gloriā sblimatum
nūcios ad regem quēdam suū direxit petens ei^{us} filiā in vx
orem Fuit aut hoc anno dñi m. .cc. l. Ille aut hoc sup mo
dum indigne tulit dnteqz rōdit dixit enī q filiā suā poti
us in ignē piceret q in vxorē eā traderet seruo suo Mun
cios aut chynchys a conspectu suo turpiter eiecit dicēs di
cite dño veltro q qz ad tantā supbiā eleuari se psumpsit vt
filiā dñi sui in vxorē peteret cū amara morte faciā iterire

De p^{re}lictu tartarorū cū rge illo et victoria iporū Capl^{us} liij.

Que cū audisset chynch^{us} irat^{us} est valde et cōgregato
exercitu magno prexit ad trā regis Onchan q p^{re}biter io
bānes d^{ominus} et castrametat^{us} est in planicie maxiā que dicitur
cābuth misitqz ad regem vt defenderz se Qui cū exercitu
magno descendit ad cāpestria ad miliaria xx iuxta exerci

tū tartarorum Tūc chynchus tartaroz rex pcepit iucā-
toribz et astrologi suis qlem euentū futurū bellū habiturum
erat poicerent Tūc astrologi in pres duas p longū scin-
dentes arūdinem diuisiones ipas in tra posuerūt vnā ne-
cauerunt chyntis et alterā Onchan dixerūtqz regi nob le-
gentibz inuocationibz deoz mutu iporū due pres arundis
pugnabunt ad iuicē Ille aut rex victoria obtimeb' in plio
c' ps sup alterius pte ascendens Multitudine vō ad specta-
culū pcurrentē dū astrologi in libro suaz incārationū lege-
rent pres arūdinis sūt p morte et vna alia insurgere videba-
tur Tādē q ps chyntis ascendit sup ptem onchā Quo-
visō tartari de futura certificati victoria confortati sūt val-
de Tercia igitur die cōmissum ē plū et mlti de viriūz re-
gis exercitu puerunt chynicis tū victor extitit et onchan rex
occisus fuit Tartari aut regnū ei' tōlīter subiugarūt Reg-
uit vō chynchia post mortē onchan annis sex In quibus
miltas prouicias acquisiuit P' ānos sex dū p suos qdā
castz expugnaret Spez bellās a ppinqret ad castz sagit-
ta in genu pcull' est ex quo vulnere post dies paucos mor-
tuis est sepultus qz ē in mōre magno alchay vnde deinde
sepeliuntur oīs reges magni regni tartaroz et qui de pro-
genie sunt Si magi' kaam moreret i loco qui p dietas cē-
tum distaret a mōre alchay corpus ei' ad mōtem ipm de-
ferretur sepeliendum

De cathalogo regum tartaroz qū illorū corpa sepeliunt

Capitūlū quinquagesimū quartū

Prim' igit tartaroz rex fuit chynsis Scōs eny .3'
bacny. quart' esū. quī' mōghu. sext' gublay qui in agro
regnat Tū potēcia ē maior oīm pīoratoz quiqz pdeces-
soz ei' Adā' ē ipi' dīuū soli' q' fuit semel in vnu cuncta
regna et domīna xpīanoz et sarracenoꝝ sic i hoc libro
suo loco manifeste parebit Quando vero magni kaā cor-
pus tumulandum deferretur ad mōtem l' ij qui cum eo ad

sepulchz comitatur homine: cunctos quos in via obuio
hnt gladio dimittit dicentes **N**te dño nrō regi in alia vita s
uite **T**anta enī infania circumēti sunt vt crebāt occisos tē
occasione pōcā in alia vita ei^o obsequio mācipandos
Similit equos oīs obuio necnō et defūcti regis equos
electos occidunt vt ipse in vita alia viuos recipiat: **Q**uāt
corpus mongburkā delatū fuit ad montē milites qui de
ducebant corpus occasioē pōicta vltra xx. milia hominū
occiderūt

De generalib⁹ cōsuetudinibz tartaroz **C**aplin ly.

Tartari coir nutriūt greges boum iumentoz et ouiu
ppter quod cū gregibz morāt in pascuis estate i mō
tibz habitant et in locis frigidis vbi pascua et ligna sunt
hyeme pō ad calidas se trāserunt regiones vbi iuente pos
sunt pro aiālibz pabulū **D**omūculas ad modū tabnaculo
rum hnt filtro optime clausas quas secū deferūt vbiqz se
diuertunt que sic sūt artificiose cōposite vt de facili plicari
et extendi leuari et deponi et portari valeāt quoz ostia ad
meridiem situant qñ domūculas erigūt qdngas insup ha
bent que a camelis trahūt filtro sic artificiose cooptas vt
si corripie sup eos pluat nichil valeat sō eas inadidari **S**u
per eas aut vxores et filios et vtensilia necāria deferāt mu
lieres tartaroz viris suis fidelissime sunt **A**pud eos obf
uandū est valde vt vir quispiā ad sui pximi vxorem pōuāt
diligentissime cauent ne in hac re sibi iuicem iniuriā faciāt
vel inferāt. quilibet aut iuxta eoz cōsuetudinē habere pōt
vxores tot numero quot nutrire valeat priā tamē vxor pñ
cipalior et nobilior reputat ceteris preter sorores oīs cō
sanguineas in trāuersalibz lineis vxores accipiunt mortu
tuo patre fili⁹ neuercā suam accipe potest fratre etiā mor
tuo cognatam accipit alter frat⁹ **N**upcias solēpnes faciūt
quando traducunt vxores. viri ab vxoribz non accipiunt

dotem sed e contrario ipsi eis et earum matribus dotem apiant
propter uxorum multitudinem habent innumeris filios. Tartaro-
rum uxores in expensis parum sunt onerosae maritis eo quod de
suis laboribus multa lucrantur. Ad familie vero gubernationem
pude et ad ciborum preparationem solliciti sunt reliqua autem do-
mus officia studiose perficiunt. Semper veniunt optime quicquid
emenda sunt. Viri earum curam domus eis relinquunt vena-
cioni aucupijs atque armorum bellicorum exercitio sunt intenti

De armis et vestibus eorum. Capitulum lvi.

Hoc quibus tartari induunt de forti et solido corio
cocto sunt siue bubulorum aut aliorum animalium huiusmodi co-
rium solidum. Glavas et gladios deferunt. precipue autem utun-
tur arcibus et sagittis. Sunt enim sagittarii optime ab infanti-
bus docti siue periti et aureis vestibus induuntur deferuntque sibi
vestibus superioribus pelles delicatas vulpium variorum aut eci-
am armelinorum utuntur etiam pellibus animalium que cebeline
dicuntur que delicate nimium sunt aut preciose

De cibis communibus tartarorum. Capitulum lvii.

Omnia cibaria tartarorum sunt carnes et lac. Carnes a-
nimalium mundorum et imundorum. Nam equos et ca-
nes edunt. Similiter et reptilia quodamque vulgo dicuntur
ratti pharaonis qui in planiciebus et inveniunt in copia in ex-
ima. Bibunt etiam lac equorum quod taliter parare non est
ut vinum album esse videatur quod etiam valde sapidum est vo-
catur in eorum lingua chemius

De ydolatria et erroribus eorum. Capitulum lviii.

Tartari pro deo colunt unum qui vocatur Nacygoy quem
dominum terre putant qui curam gerat ipsorum fructuum
terre filiorum ac gregem ipsorum hunc falsum dominum maxime
tartarus in propria domo illius dei ydolum habet de fimo

pauo alio **I**pm at ydolu i loco honorabili collocat. Cre
dunt at ipm habere vxore et filiu quibz ydola similit de fil
tro faciut ydolu vxoris naci gay a sinistris ponut filiu ve
ro ydoli cora ipo. **N**ec ydola multu veneratur qn ad pr
dium vel ad cenā vadāt bus cū pinguetudine carnis cocte p
ungunt ora deoz ptem autē brobij vel aquā in qua cocte
sunt carnes aliquid ipi⁹ ex domū etiā effundūt vt dii p
dic ti recipiant ptem suā quo facto ad mensā accedūt. **S**i al
tari moritur filius qui vxore nō habuit et alteri⁹ filia iu
uencula que viz nō habuit moriatur pater defuncti pueri
puellā defunctā accipit vxore defuncto filio. pater ipi⁹ pu
elle confesum pbente de hoc aut cōscribi faciunt instru
tum faciut et depingunt in carta puez et puellā vestes de
narios et vensilia mltā et suppellectilē variā deinde instru
mentū et picturas cōburūt credūtqz dyabolica cecitate se
ducti qz defuncti illi in vita alia ad inuicem cōtrahāt qn fu
mus cōbustari cartaz ascendit in aera. **E**t pro hac re faci
unt solēpnes nupcias de quibz ptes huc illucqz diffūdunt
vt sponsus et sponsa portionē suā illaz pmedant nuptiarū.
Et ex tunc vō parentes et panguinei defunctoz sic se repu
rant affines effectos ac si mathematice illenupcie in veri
tate celebrare fuissent.

De strenuitate et industria et fortitudine tartarorum. **C**ap
quingagesimū nonū

Tartari in armis strenui valde et in bell victori
osi non enī sunt hoīes delicati sed laboriosi valde qn
ppter bella vel aliquā necessitatem expedit pro exercitu ad
incomoda tolleranda ceteris homibz mūdi pemptiores et
fortiores sunt per mēse integrū si opus fuerit nil aliud co
medunt nisi iumentorum lac et carnes aialium quas in ve
nacione capiunt. **E**qui eorum similiter herba simplici cō
tentant quā in pascuis bnt. **N**ec expedit in cau tali vt eis

blada siue pabula alia pparent Tota nocte qñ tartariar
mati sunt super equos residunt et equoꝝ nichilomi^o pas
cuntur vbi inuenta fuerit herba boies laboriosissi sũt et cõ
tenti modico et oprie sciunt foralicia et citates capere : qñ
eos occasione belloꝝ oporteb^t magnas vias facere nichil
secũ portant de suis rebz pter arma et deferũt tabnaculũ p
uum sub quo latitat qñ pluit **Q**uilibet eni secũ duos flas
cones de corio portat in quibz deferũt lac qd̃ portant vel bi
bunt vnũqz ollã pũlam p coquẽdis carnibz quã vulgari
ter dicimus pinguatella **S**i quĩqz etiã opus fuerit ad locũ
remotũ aliquẽ celerẽ puenire per decẽ dies ab oĩ cibo coc
to abstinebũt si ppẽ cibi decoctionẽ retardari cõtingat is
eoꝝ habent lac secũ ad modũ solide paste qd̃ in aquam
mittunt in vasculo et tã diu cũ baculo miscent donec liquet
cat quod postea bibũt **S**epe etiã pro vino siue p defectu
vini vel aque equos fleuboromant pprios et ipoz sangui
nem bibũt

De ordine exercit^o et sagacitate bellabi Caplinx.

Quo aut exercit^o et mod^o pñandi talis est **Q**ñ dux
aliquis pñit exercitũ centum milia militum eleg^t q̃s vult
imitones siue qui scz mille equitibz pñunt centuriones et
decuriones sic eni vnũsus exercit^o eoꝝ ordinat p mille cẽ
tum e decẽ **S**icut decẽ milibz pñt vn^o **N**ij pñit exercit^o
consiliarij sunt ei^o qui decẽ milibz pñt **C**enturiones autẽ
consiliarij sunt i bui **D**ecuriones vō cõsiliarij sũt cẽturio
nis **I**ta duntaxat vt nullus prepositus consiliarios habe
at vltra decem et hũc modum tenent in magno et pmo **Q**ñ
vero vn^o qui centum milibz pñt vt mille de suis eligat **U**
le vero mandat tribuno vt eligat centum qui ex quolibet
centenario eligat decẽ **Q**uilibet vō decurio dat vnũ et h
mō mille et decem milibz eligũtur **N**oc autem tãto serua

tur ordine vt per eq̃les vices mutantur singuli ſcitq; vnus
quisq; q̃ vice ad hoc eligē⁹ ſit Quilibz aut̃ dum eligitur
ſtatim obedi⁹ Nō enī in vniverſo orbe reperiūtur hoīes
tante obediencie ad dños ſuos ſicut ſunt tartari Dū de lo
co ad locū p̃cedit exercit⁹ ſp̃a quatuor lateribz ei⁹ ducēti
vel āpli⁹ cuſtodes ſunt i diſtācia cōgrua ne occurrere poſ
ſunt hoſtibz ipſoniſi Qñ aut̃ in cāpo cū hoſtibz p̃eliātur
ſepe fugā arte ſimulant p⁹ ſe nichilomi⁹ ſagittātes donec
inſequentes illuc quo volunt ſic deducāt tunc ſe vnanimie
ṽtētes ad hoſtes d̃ ipſis ſepiſſime victoriā obtinēz Se p̃e
nime eorū ex h̃ hoſtes cōfuſioni patent dū vicifſe ſe putant
Equi aut̃ eorū ſic aſſueti ſunt vt ad volūtate ſeſſorū ſacillie
hic illucq; vertantur

De iuſticia ipōrum Caplm lxi.

De malefactoribz aut̃ faciūt h̃ mō iuſticiā Si quis fu
ratus fuerit rē pui valoris ſeu p̃cij p̃pter quā nō me
retur occidi ſeptē vicibz fuſte ceditur aut̃ decē et ſeptē aut
xxvij. aut xxxvij. xlvij ſ⁹ menſurā p̃ccī eſt p̃cuſſionū nume
rus ſiend⁹ vſq; ad centū ſp̃ addendo decē Aliqui tñ ex h̃⁹
modi p̃cuſſionibz moriūtur Si quis vō equū furatur. vel
rem aliquam aliā p̃ qua mereatur occidi p̃ tranſuerſū mu
cronem ceditur in ṽtre et occiditur Si aut̃ fur p̃t et vult
vltra valorem furti nomies ſoluere liberatur a morte Qui
equos et boves et camelos h̃nt ſigna ſua illis pilos ip̃mūt
et ſine cuſtode emittunt tunc ad pascua Cū aut̃ redeūt ſi i
ter ſua reperit quis alteri⁹ aialis dñm illi⁹ ſtud; inquirere
vt recipiat cōfeſtim qđ ſuū eſt minutis vō animalibz paſto
rum cura deputatur h̃nt enim huiusmōi aialia ſup̃ modū
pulcherrima Nec ſūt igitur omnes conſuetudines tarta
rorum Sed quia mōi inter diuerſos populos ſunt p̃mixti
multas de ſuis p̃ſuetudinibz dimittentes in p̃uincijs plu
rimis aliorū moribz ſe p̃formant :

De capellis bargi et extremis insulis Caplin lxiij.

Regionis in pte moribz tartaroz nē ad describendū
regiones aliqz accedam^o post discessū a ciuitate Ca
rocōrā et a mōte alchay pceditur p aquilonarē plagā p cā
pelltria bargy q̄ hnt in lōgitudine dietas xl. incole loci vo
cantur metrich qui s̄iecti sūt magno kaam et hnt tartaro
rum mores sunt aut siluestres boīes carnibz vescunt^r aiālī
um que in venacione capiūt et specialit ceruoz de quibus
copiā hnt quos etiā domesticat et scōs domesticos equi
tant blado carent et vino In estate venacoēs magnā hnt
auīū et siluestriū aiālūm. byeme vō animalia cuncta et vo
latilia inde discedūt ppter frig^o maximū regiois illi^o. **P**
timum illaz xl. dietaz puenitur ad mare oceanū iuxta
qđ sunt mōtes i quibz herodij seu falcones pegrine nidos
hnt qui inde ad magnū kaam curiā deferunt In montibz
illis mille alie reperuntur aues nisi herodij pcedē et auī
um spēs altera dicuntur barchelach quibz pascunt^r hero
dij Quia ille sunt gñdes vt p̄dices et hnt pedes papegalli
cauda vt rodij sunt veloces magniqz volar^o. In insul aut
maris illius cūfalchi nascuntur in maxiā mltitudine qui ad
magnū kaam deferuntur Cūfalchi aut qui de xpianorum
fris deferuntur ad tartareos non portantur ad magnū kaā
qz eis supra modū abūdat si deferuntur ad tartareos alios
qui armenis et cumania sunt affines In ill' insulis que tā
rum ad aquilonē sunt poīte Et polus artie^o stella. que scz
vulgariter dīz tromātana est eis ad plagā meridionalē

De regno ergimul et de ciuitate singuy Caplin lxiij.

Oportet hinc nos redire itez ad ciuitatē campion de
qua superius mēcio facta ē vt alias cōfines ei^o promi
ctas describerem^o. Post rēcessus a citate cāpion vers^o orie
tem itur per dietas quiqz et in illa via de nocte in locis pli
mis voces demonū audiuntur Post dietas vō quiqz iue

nitur regnum ergimum qđ est in puincia mag̃ tanguth qđ
regnum magno kaam sibiectū est **U**bi sunt xpiani nestori
in ydolatre et alij sectatores legis machometti **M**ulte ci
uitates et castra multa sunt ibi vsus syrochū inter orientale
et meridionale plagā itur ad puincia talchay prius tū in
uenitur ciuitas sunguy magno kaam tributaria vbi filij sūt
xpiani nestorini ydolatre et alij sectatores leg̃ machomet
ti **U**bi sunt boues siluestres pulcherrimi grādes velut ele
phantes pilos hñt p corpus yndiq; albos preter dorsū et i
bi .s. in dorso nigros hñt pylos longitudinis palmoz triū
Multiq; ex bobz istis domestici sūt et domiti et ad dese
rendum mariā onera assucti **A**lij aut alligant ad aratra
qui pre mirabili fortitudine multum opis in aratura tre in
breui pficiunt tpe **I**n hac pte muscatū habetur meli⁹ qđ
est in mūdo quod ab aliā quodā habetur **E**st enī tale ani
mal quodā pulchz valde magnitudinem hñs gatte **P**i
ios grossos vt ceruus et pedes vt gatta **D**entes aut qua
tuor scz duos superius et duos inferi⁹ longitudinis triū di
gitorum **H**oc animal iuxta vmbilicum int̃ carnem et cutē
vesicam habet sanguine plenā **E**t ille sanguis est muscatū
de quo tantus odor exalat et de hijs est ibi multitudo max
ima **I**ncole regionis illi⁹ ydolatre sunt et libidinosi secta
tores legis machometti et nigros pilos habētes **U**iri im
belles sūt s; pilos solum hñt circa labia et nasū habent puū
et nigros capillos hñtes **M**ulieres pulchre sunt et albe
valde **U**iri vxores querūt pulchras magis q̃ nobiles **N**ā
nobilis et magn⁹ vir vxorē accipit pauperē si pulchra est et
mater illi dore dat **N**egociatores multi et artifices ibi mul
ti sunt **H**abet aut puincia in lōgitudine dietas xxv. et est
fertilis valde . ibi sūt sagiani in duplo maiores q̃ in ytalīa
et hñt caudas lōgitudinis decē vl nouē palmoz . aut octo
siue nouem siue septem ad mīnus **E**cīā fassiones qui in m̃
nitudine nostris sunt similes **M**ultas alias aues hñt pul

cherrimas diuersarū spēz pēinas bñtes pulchras diuers
et pulcherrimis coloribz variatas

De puincia egrigaya Caplin lxiij.

Deinde pñsactis octo diebus ultra puincia ergymul
ad orientem occurrit prouincia egrigaya In q sunt
ciuitates mltē et opida Est ciuitas de puincia magna tā
guth c^o pñcipalior ciuitas est colatia Incole ydolatre sūt
pter aliquos xpianos nestorinos quires ibi basilicas ha
bent Sunt aut ibiecte magno kaam: In citate colacia fi
unt panni qui dicunt zambelotti de lana alba et pulchrio
res cameloz pil pulchriores qui sunt i mundo qui ad pro
uincias alias per negociatores deferuntur

De prouincia tenduch et og et magog et cyagomoz Ca
pitulum sexagesimūquintū:

Rursū relicta puincia egrigaya puenitur ad orienta
lem plagā ad puinciam tenduch vbi sūt ciuitates et
mlta castra vbi manere psueuerat rex ille magn^o i orbe no
minatissim^o qui dicebatur a latinis pñbiter iohānes: Est
aut puicia illa magna kaā tributaria Est tñ ibi rex vii^o de
pgenie illi^o regis qui adhuc pñsibit iohānes dñ. cui nomē
est georgi^o Des magni kaam p^o mortē illi^o reg^o qui a chyn
chys in phio occisus fuit filias suas illi regibz ii adidit vx
ores Et lz quidā sunt ibi ydolatre et aliqui q viuāt iuxta le
gem miserabil machometti maior tñ ps populi puincie si
dem xpianā tenet et hij xpiani in tota patria dicūt et doi
natur inter eos tñ gēs quedā ē q habet boies pulchriores
et in negociationib^o sagaciores que i tota puincia alibi va
leant repiri In illis pñbus sunt regiones que dñt goz et
magog Gog in lingua sua noīant vng magog vō mīgul
In hīs locis seu partibz sunt regiones in quibus reperit
lapis lasuli ex quo fit aluxium petroptimū In hac puicia

sunt panni de auro et serico diuersarū manerierū pulcher-
rimi valde. Est ibi ciuitas vbi sunt arma pulcherriā et op-
tima omī generū pro exercitijs necāria. In hui⁹ puincie
montibz sunt magne argēti minere. Ibi etiā sunt venacio-
nes magne ppter multitudinē siluestriū siluarū vōtur at re-
gio mōcium coibisti. Ultra vō hāc ciuitatē ad dietas tres
iungitur ciuitas cyangomor. in qua ē palaciū maximū. In
quo magnus kaam habitat qñ ad illā ciuitatē accedit. Sepe-
cū illuc vadit qz iuxta citatem lacune sūt. in quibz cigni et
grues fassiani et plices sunt aues qz copiose habentur. Ip-
se aut rex cū gyrfalcibz et herodijs seu falconibz suis i cap-
tura auium delectabilē recreatur. Sūt ibi grues maniez
quinqz. Prīa maneries gruis hz alas magnas totaliter vt
corui. Secūdo habz maiores alas ceteris et pulchras pen-
ne alarū iparū plene sunt oculis rotōdis et sunt aurei colo-
ris atqz fulgorē vt sūt apud nos caude pannonū. Oculos ha-
bent coloris varij albi scz et nigri et acuti. Tercia maneries
habz grues nris de ytalīa similes. Quarta vō habz grues
puas hñtes pēnas longas pulcherriās rubro colore nigro
qz pmixtas. Quinta qz maneries hz grues coloris grisci q
oculos rubros ac nigros hñt et magne sunt valde. Iuxta
ciuitatem hāc est quedā vallis i qua in diūf domūculis p-
lices seruantur i copia maxiā que ab homibz custodiunt
ad hoc misterīū deputati vt eoz copiā hēat rex qñcūqz ad
pdictam venit ciuitatē.

De ciuitate cyandu et de nemore regali quod est iuxta eā
et de festis tartarorū. Caplm lxxi.
Post regressum a ciuitate Cyagamorū ad tres dietas
ad aquilonem repitur. ciuitas cyandu quā edificauit mag-
nus kaam. cubli in qua est mormoreū pallacium maximū
et pulcherrimū. Cui⁹ aule et camere auro ornate sūt et mī-
ta varietate depicte. Iuxta pallacium ē nem⁹ regale mar-

moreis vndiq; cinctū muris hñtibus in gyro miliaria xv.
In quo nemore sūt fontes et flumiā et prata mltā **I**bi sūt
cerui dāmule capoli vt sint gyrfalchis et falconib; regi in ci
bum quando ibi in vna mutacione seruāt **Q**ñq; sunt ibi i
illa mutacione fil gyrfalchi ducenti et ampli⁹ et rex singul
septimanis eos psonaliē visitat **S**epe autē veniāt ibi rex et
super equū suū in quo sedet post se defert domesticū leop
dum quē ad ceruū l' ad dāmulā puocat captāq; ab eo beſ
tiam gyrfalchis tradit atq; in hūc modū sepe in tli solacio
delectat **I**n medio nemoris habet rex magn⁹ domū vñā
pulcherrimā de arundinib; cōpositā int⁹ et foris totaliter
deauratā et picturis varijs deornatā vel adornatā q̄ pictu
re sunt sic diligenter suplunite vernice vt nullaten⁹ possint
deletari a pluuia **E**st autē dom⁹ tota pposita tanta artis idus
tria vt leuari deponi pponiq; valeat et dissolui sine aliquo
detrimento **C**ū at erigūt et pponitur ad modū tentoriorū
ducentis et āplius funicul' firmatis sustentatur **A**rūdines
vñ ex quib; hec dom⁹ fit in lōgitudine hñt passus xv. et in
grollicie vltra palmos tres **D**e hijs sunt columpne trabe
cule et clausure desuper etiā hijs arūdineb; tegitur tō do
mus diuidūt enī arūdines in x nodos et p̄ illa sup mediū
scinditur et de scissura qualib; due tegule fiūt q̄ sup domū
cōposite domū a pluuia ptegūt et aquā emittunt inferius
Magnus at kaam trib; mer' sibus ām locū illum inhabitat
scz in iunio iulio et angusto qz ibi est tēperies aeris magna
estasq; caret ardorib; **H**is ḡ mensib; dom⁹ erecta manz
ceteris vero deposita et puoluta suat **D**ie at xviij. augus
ti magn⁹ kaam de ciuitate cyandū discedens ad locū pfi
ciscitur vt dijs solēpne sacrificiū imolet putans obſ obti
nere ab ipis vt ipe et vxores ei⁹ et animalia cūcta q̄ possi
bent obuentur **H**abet autē rex armēta magna equoz al
borum in quib; habet equas albas vltra decē milia **I**pse
autē in die festiuitatis equaz fac in copia maxiā in vasis no

bilibz ipis pparatur et ipse rex manibz ppijs multum lactis
huc illucqz diffundit et p honore suoz deoz dicuntqz magi
qz dii bibunt lac effusū et ppter hui⁹ sacrificiū cūcta que ad
eum puenient conseruant et augent. Post sacrificiū nephā
dum bibit rex de lacte albay equaru nulliqz alteri illa die
pmittitur bibere nisi hijs qui de pgenie ei⁹ sunt et vni illi⁹
us regionis pplo qui dicit^r oriatb cui huiusmodi pūlegium
a chynchibz ipi kaā magno fuit concessū in honore cuiusdā
magne victorie quā pplis ille obtinuit p bonoē. **A**ynchia
hic igit^r ritus die xviij augusti in ppetuum obseruat. **A**qui
at illi cū eqbz albis in tāta reuerēcia bñtur a pplo vt quā
do p capestria mītibūt vbi eoz sunt pascua null⁹ iter in fa
ciens presuāt mīssire donec oīa armenta mīsserūt. **N**ota i
hac puincia pmedūtur hoīm carnes qui sunt a iusticia pū
lica infecti. **E**oz aut^m qui ex infirmitate discedūt carnes co
medere nolunt. **H**abet magn⁹ kaam magos qui dyaboli
ca arte faciunt mībras i aere apparere sup palaciū reg^{is} lux
est. faciunt ecīā sepe dū rex est ad mēsam vt cyphy ei⁹ au
rei arte demonū de mēsa que i medio aule est eleuāt et nū
lo coopante hoīe añ ipm in ei⁹ mensa ponitur dicunt at b
se facere posse ex v̄tute scitatis eoz. **Q**uā vero hij magi fesi
ta suis ydolis faciunt recipiūt a rege arietes habentes ca
pita nigra. lignaz aloes et thūs vt dijs suis odoriferū sacri
ficium offerat et coctas carnes offerunt ydolis cū cātu et le
ticia maxima aquā rō decoctionis carniū añ ipm diffun
dunt sicqz asservunt deoz suorum clemēciā inclinari vt ter
ris fertilitatem prebere dignent^r:

De mōchis quibusdā ydolatrijs. **C**aplm lxxij.

In regione illa multi sunt monachi ydoloꝝ cultui de
purati. **E**st at ibi monasteriū magnū valde qd pte sua mē
nitudine videtur esse qdā ciuitas pua in quo sunt circa du
amila monachoz seruenciū ydolis qui ppter p̄suetudinē

laycoꝝ capita barbasqꝫ radunt et religioſoꝝibꝫ veſtibꝫ in
duũtur **N**ij in feſtiuitatibꝫ ſuoꝝ ydolorum faciunt cantꝫ
maximos et accendũt in templo ſuo pꝫphano ſuãria mul-
ta **S**unt et alibi in regione ipa alij monachi pꝫter illos mĩ-
ri et varij ydolatre / quoꝝ quidã multas hũt vxores / quidã
autẽ caſte viuũt pꝫ ſuorum deoꝝ honore vitam aſprimam
ſeruant nec pꝫmbunt niſi fuffur aqua mixtũ . veſtiũtur at
paimis rudiffimis et aſprimis coloris nigri et ſup duriffiã
ſtramenta dormiunt **S**ũt etiam alij monachi ydolatre q
laxiores obſeruãcias tenẽt hos mœchos ydolatras ſic du-
re viuentes hereticos reputant dicẽtes eos nõ ſecundum
formam debitam colere deos ſuos

ExPLICIT liber primus

Incipiunt capitula libri ſecundi

Primũ caplm continet de potencia et magni-
ficencia regꝫ cublay maximi tartaroꝝ
Secundũ qualiter nayam contra regem cub-
lay pꝫſumpſit inſurgere
Tercium quõ rex **C**ublay ſe pꝫparauit ad obuiandũ illi
Quartũ qlĩe pugnauerunt ſilꝫ quõ deuictꝫ eſt nayam
Quintum pꝫtinet de morte nayam
Sextum qualĩe cublay rex ipſiuit ſilenciũ indeis qui ſa-
lutifere crucis vexillo ex pꝫbare pꝫſumpferunt
Septimũ qlĩe remunerat magnus kaã milites ſuos quan-
do victoriã obtinent
Octauum de forma cublay regis et vxorum et de filiis et a-
cillis
Nonum de mirabili pallacio eiꝫ quod eſt in cãalu et de
mira eiꝫ amenitate

Decimū continet descriptionē de citate cambalu
Undeci^m de suburbij et maris maracōibz citatē cābalu :
Duodecimū q̄lī p̄sona kaam magnifice cultobitur
Decimūtredecimū de magnificēcia puuioz ei⁹
Decimūquartū de festo mag⁹ natal regē et de magnificē
cia vestium militum curie ei⁹
Decimūquintū de festo alio mag⁹ q̄n sit in kl februarij
Decimūsextū de aiālibz siluestribz q̄a venatoribz cer
to tpe āni ad curiā regē magni mittantur
Decimūseptimū de leonibz leop̄dis linteis aq̄il ad venā
dum cū homibz assuetis
Decimūoctauū de magnifica venaciōe ad bestias
Decimūnonū de aucupio siue venacione ei⁹ ad aues
Vicesimū de mirabilibus tentorijs ei⁹
Vicesimūprimū de moneta magni kaam ⁊ de inexistima
bili copia diuiciarū eius
Vicesimūsecundū de jz p̄fectis puuiciarū et de officio et
palacio eoz
Vicesimūtredecimū de cursoribz magni kaam ⁊ de multitudiē
et ordine mātionū p̄ ip̄bz receptione
Vicesimūquartū de puidencia regē ad obuiādū sterilita
ti et caristie t̄pibz et de pietate e⁹ ad s̄bitos egentes
Vicesimūquintū de potioē q̄ loco vini sit i puicia cathay
Vicesimūsextū de lapidibz qui ardent vt ligna
Vicesimūseptimū de fluic magno pullaciū ⁊ pulcherriō
ponte ei⁹
Vicesimūoct. de b̄ui q̄dā d̄scriptioē ptis vni⁹ puicie cathay
Vicesimūnonū cōtinet de regione tanfu
Tricesimū de castro caycui ⁊ qualiter ei⁹ p̄bitorie cap
tus fuit et oblatu hosti suo qui dicī p̄biter iohānes
Tricesimūprimū de fluic magno coromora et de circūiacēte re
Tricesimūsecundū de ciuitate quingyau fu gione
Tricesimūtredecimū de puincia chūc hy m

Triceſimūquartum de puincia alcbalech
Triceſimūquintum de puincia ſindifa
Triceſimūſextum de puincia thebeth
Triceſimūſeptimū de regione alia puicie tlibeth et quadā
 ei⁹ turpicōſuetudine
Triceſimūoctauū de puincia cayndu
Triceſimūnonū de puincia cāmam
Quadrageſimū de regione quadā puincie tormā in q̄ co
 lubri magni ſunt
Quadrageſimūprimū de puincia arbandan
Quadrageſimūſcōz de plio magno qd̄ fuit in tartaros ⁊
 et regē myen et de victoria tartaroz
Quadrageſimūterciū de regione quadā ſilueſtri et puin
 cia myen et de ſepulchro pulcherrimo regis
Quadrageſimūquartū de puincia bangala
Quadrageſimūquintū de puincia tangigu
Quadrageſimūſextum de puincia amu
Quadrageſimūſeptimū de puincia tolomā
Quadrageſimūoctauū de puincia cynguy
Quadrageſimum nonū de ciuitatibz chancauſu chyan
 glu cyangli
Quinquageſimū de citate tadifu et ſyngurnatu
Quinquageſimūprimū de magno flumiē caromā et de
 ciuitatibz coygam et caygin
Quinquageſimūſecūdu de nobiliſſiā puincia māgy ⁊ p
 mo de pietate et iuſticia ei⁹ regis
Quinquageſimūterciū quali⁹ boiam princeps magni keam
 exercitus deuicit puinciā mangy et eā ſuo dñio ſbingauit
Quinquageſimūquartum de ciuitate chozgungu
Quinquageſimumquintū de ciuitatibz pantby et chayn
Quinquageſimūſextū de ciuitatibz tyngu et yangui
Quinquageſimūſeptimū quali⁹ ciuitas ſianſu cū machinis
 capta fuit

Quinquagesimū octauū de ciuitate syngui et de fluuio mē-
no quyam et de innumerabili multitudine nauū et qualiter
ciues ei⁹ occisi sunt om̃s qui occiderit tartaroz exercitum
Quinquagesimum nonū de ciuitate cyagin dormitē
Sexagesimum de ciuitate cygiansu
Sexagesimū hūmū de ciuitate chyngingui
Sexagesimū secundū de nobili ciuitate syngui
Sexagesimū tertium de nobilissimā citate quynsay
Sexagesimum quartū de puentibz quos recipit magn⁹
kaam de quynsay et de puincia māgu
Sexagesimū quintū de ciuitate tāpigui et de alijs ciui-
tatibz plurimis
Sexagesimū sextū de regno synguy
Sexagesimū septimū de ciuitatibz quesymfu et vūq̃
Sexagesimū octauū de ciuitate fuguy
Sexagesimum nonū de ciuitate chayren et nobilissimo
portu ei⁹ et de ciuitate tyguy

ExPLICIT tabula secundi libri

Incipit feliciter secundo⁹ liber de potencia cublay et reg
maximi tartaroz **C**apitulū primum

In libri hui⁹ secundi psequēcia mōstrare cu-
rabo magnificenciā cublay regis maximi tar-
taroz qui vsqz ad tēp⁹ p̃pilationis hui⁹ libri
regnare dinoscit. **H**ui⁹ potencia maior appa-
ret eē in dīuicijs in dñacione t̃rarum et in p̃sidencia multi-
tudinis cum p̃sonaz q̃ cuiuscūqz alteri⁹ regi vel principis
cunctis retro tēporibz referat sicut manifeste in caplis se-
quentibz apparebit. **E**st aut̃ hic cublay kaam .i. dñancium
dñs de p̃genie cynchis regis et sext⁹ est kaam vt ex sup̃dico-
tis apparet. **S**epit aut̃ regnare āno dñi m̃i ihu xpi m. cc. lvi.
et sapiā et p̃bitate sua regnum obtinuit. **N**ā quidā ex fra-
tribus et consanguineis ei⁹ ip̃s ne regnarz et conati sunt im-

pedire sibi at de iure regnū dēbat. Est at in armis strēnu
us vīrute robust⁹ p̄silio polleus et in exercit⁹ ac ppli gubna
cione puid⁹ ac discretus. Nā anq̄ regni coronā acciperet
sepe egrediebatur ad bella et in oibz p̄biter se gerbat ex
quo at obtinuit non nisi sel p̄cessit ad bellum f̄ filios suos
dirigit vel barones

Qualit̄ nayam p̄ cublay p̄sūpsit insurgere. Capl̄ scdm
Musa at hec est p̄pter qd̄ sel ex quo c̄gress⁹ ad pug
nam anno dñi .m. cc. lxxvi. patru⁹ suus quidā no
minē nayam erat ānoꝝ trīginta militis regionibz et pplis p̄
erat cogitavit iuuenili etate p̄mor⁹ p̄ alium dñz cublay sub
ito cū exercitu maxiō. Ad B̄ at requisivit regem noie cay
du qui nepos erat cublay reg⁹ f̄ ipm exosū hēbat qui rebel
lionē p̄sentum adhibens p̄mūt se p̄sonalit̄ itez cum illo cū
centum milibz militū. Et cōdixerunt iuice in qdam plani
cie cum suis exercitibus puenire vt sil postmodū sbito ter
ras reg⁹ inaderent. Nayam at cōgregatis q̄tuor centū mi
libus militum ad designatum venit locū et ibi cayduz p̄f
tolabatur reg⁹ aduentum

Qualiter cuolay ad obuiādū illi se p̄parauit. Caplm̄
I. Atreca cublay rex cuncta didicit q̄ p̄ illos ordinarā
fuerant et in illo sup̄huiusmoī cōspiraciōe in nullo p̄
tetrītus. Iurauit se nunq̄ coronā delatur nisi de illa se p̄
dicoē et audacia vindicaret. In viginti duobz diebz con
gregauit ecc. et lx milia militū et pedinū cētū milia de his
qui vicini erant in ciuitate camblau. Nā at hec fuit quare
maiores n̄ puocauit exercitū q̄ sbito voluit ex desperato
irruere vel si diuēt⁹ fuissent in cōgregacione āplionis exer
citus inozari ad nayam noticiā puenisset ex B̄ forte retro
cellissent om̄s aut ad tuciora loca suū exercitū trāsulit.
Vnde noluit exercit⁹ suos quo ad expugnandū diūsas
ciuitates et prouincias vocare. Nam tantam posset mili
ciam et pedinū multitudinem in paucis mensibus congre

gare. Et preſuppoſe gētis inuicem quaſi incredibile videretur. Interim rex mādanit vias om̄s tāta diligencia cuſtodiri vt nāyam ipi⁹ p̄pacionē et aduentū oīūo p̄ſcire non poſſet. Eūtes enī et redeūtes a regis cuſtodibz tenebātur p̄pter quod nāyam de ei⁹ occuſu p̄ſcius eſſe non potuit. Aōſuluit aut̄ rex cublay aīl rologos ſup̄ exitū vie ſue qui om̄s de cōi iudicio niderūt q̄ bonorabiliter de hoſtibz triūpharet.

Qualiter pugnaverunt ſil et deuict⁹ ē nāyam. **A**plz iiii. Situr cublay cōgregato exercitu ſuo caſtra mouit et in diebz viginti puenit ad planiciem vbi nāyam et caydu regis exercitus expectabat. Nocte aut̄ iuxta collem quādam qui erat exercit⁹ pplis vō nāyā p̄ planiciem diſſul⁹ in ermis erat ſolacijs vacans et neq̄q̄ de periculo ſe p̄uidebat maneāt facto cublay rex aſcendit in collē cunctoſq̄ exercitus ſui milites diſtixit in xij acies ita vt quelibet acies triginta milia militū contineret p̄dites iuxta milites tali ordine collocauit vt in quibuſlibet aciebz duo p̄dites reñentes lanceas biñcinde ad vñ⁹ miliē latera ponerentur donec p̄ditiū numer⁹ cōpleret. Rex at̄ in mirabili caſtro ligneo erat qđ ab elephantibz quatuor portaba⁹ vbi erat regale vexillum cum aut̄ exercit⁹ nāyam viſiſſet inſignia et exercitū cublay vehementē expauit nondū enī venerat exercit⁹ Caydu. Nāyam vō ſb tentorio cū cōcubina quā ſecū adduxerat dormiebat. Excitat⁹ a ſuis modicū timuit Nichilomī⁹ tñq̄ cito potuit dū deſcenderūt illi tpe ſuas acies ordinauit. Cublay incircuitū exercit⁹ diſponit acies. Eſt at̄ cōſuetudo oīm tartaroz tubis p̄mit⁹ clangere et tangere cūcta inſtrumēta ac alta voce clamare. Et poſtea ad ſonitum natarozū p̄ncipis inchoare bellū tminat vtriuſq̄ exercit⁹ cantelenis regi cublay naccara ſonarunt et tēptes contra ſe iuicem irruētes in plū. Erat at̄ in acre ſagit

tarum tā inextimabilis multitudo vt ymbres poti⁹ q̄ sagit
te viderent : Quibz effulis cū gladijs et lanceis et clavis
pugnare ceperunt Erat nayam p̄fessione xpian⁹ s̄ non o
perum fidei imitator et in suo principali vexillo crucis de
ferebat signum multos qz xpianos secū habebat a mane at
vsqz ad meridiē missum ē plium ⁊ mlti ex viroqz plio cor
ruerunt Adem deficiente ac egūsate pplo nayam cublay
victor extitit et in fuga ipa multitudo exercit⁹ mirabilis ē
occisa Nayā vero capt⁹ est et regi oblat⁹

De morte nayam Capl⁹ quintum

Rex vero cublay p̄cepit vt cōfestim nayam occideret
sicut dñi sui p̄ditor et rebellis s̄ qz de p̄genie ei⁹ fuit
noluit vt sanguis stirpis sue regie funderet ne terra sāgu
nem regum biberet aut sol vel aer quit⁹ de regali p̄lapi
a videret occisi fecitqz eū in tapeto inuolui et inuolutū liga
ri ligatūqz tā diu huc illucqz deduci et agitari donec sed u
lo anhelitu necaret ⁊ mortuo aut nayā cuncti barones e⁹
et principes et populi qui potuerunt enabere iter quos su
erunt xpiani multi et regi Anblay dñio se totaliter s̄bide
runt Quatuor igitur tūc puincias obtinuit rex cublay q̄
rum ista noīa sūt sciz futorcia Auly Balcol et fūchitra

Qualit̄ rex cublay silenciū sarracenis et iudeis imponit
qui salutifere crucis vexillo exprobare presumpserant

Capitulum sextum

Iudei vō et sarraceni qui in exercitu cublay fuerant
ceperunt xpianis qui cū nayam venerant ex p̄bare qz
xps suus e⁹ crucem nayā habuerat in vexillo ei⁹ et suis aux
iliari non potuit ⁊ sic cotidie xpī non verentes irridere po
tenciam xpianis tedium inferebāt xpiani vero qui ad re
gis obedienciam venerāt ei super b̄ de molestia querimō
nia tam obtulerunt Qui cum xpianis iudeos et sarrace

nos aduocās xpianis sic ait **S**i de^r vester et ci^r crux noluit
Rayā ferre p̄sidiū nolite crubescere qm̄ de^r bonis iust
icie et iniquitati non debet p̄ocinari Rayā dñi sui p̄o
tor extitit et iusticie rebellis et dei vñ in sua malicia iplo
rabat auxilia. deus aut̄ vester qui bon^o enoluit ei^r fauere
crimibus p̄pter qđ iudcis omnibz et sarracenis mado vt
nullus p̄ hac re dñi crucem vel deū vestz blasphemare p̄
sumat Sicqz sc̄m̄ est vt illi deinceps ab hui⁹ ex p̄bracione
cessarent **A**ublay at rex victor ad ciuitatē suā cābalu ē re
uersus neqz de cetero ampli⁹ est cū exercitu contra hostes e
gressus ē filios suos vel barones quocūqz est necē cum ex
ercitibus mittit

Qualiter chaam magn⁹ rex milites suos qñ victoriā ob
tinent remunerat. Caplm̄ septimum

Perfectos at̄ suoz exercituum qñ victoriā in b. llo
obtinēt hoc mō honorat **A**um̄ enī qui p̄erat centū
militibz mille militibz p̄ficit et sic q̄oatim reliquos p̄mo
nit donat. p̄ illis dona aurea et argentea vasa atqz tabulas
p̄m̄ilegiōz et grāz aureas vel argenteas **Q**uid illis con
cedatur in s̄. ulptura ip̄ressa tabule p̄tinentes **N**am ex v
no latere trē bui⁹ tenozis sunt p̄pter dei magni virtutem et
p̄pter gr̄ciam magnā quā nrō impatori cōtulit nomē mag
ni kaam̄ n̄dictum sit **I**n alio vō latere inculpta est yma
go leonis cū sole et luna vel ymago gyrfalchi aur̄ aialium
diuersoz **Q**uicūqz enī habet ymaginē leonis cū sole et lu
na in tabula qñ in publico p̄cedit defertur pallium super
eū in signū auctoritatis magne **Q**ui at̄ gyrfalchi ymaginē
pōt secū ducere de loco ad locū vniuersā vel p̄ncipis mili
ciam sicqz optimo modo cūcta vestimēta sunt quibz habē
tibus tabulae debeat obediri **S**i quis aut̄ nō ad omnia se
condū volūtarem hñti tabulas nō obediret p̄ut scz requi
rit ei⁹ aū. taat p̄ rebellis magni kaam̄ morte morietur

De forma regis cublay et de vxoribz et filiis et ancillis. Sa-
pitulum octauum

Rex magnus cublay pulcher ē valde in statura medi-
ocri neq; pinguis nimis neq; macilentus faciem ha-
bz rotundā et candidā et oculos nigros nasum pulcherri-
mum atq; per singula corporis sui membra pportione op-
timell. Habet āt vxores quatuor q̄s vocat legitimas. Pri-
mogenitus ei⁹ ex prima dēt in regio succedere. Quilibet
āt harum quatuor curiā p se regalem habet in palacio suo
pprio habet enī vnaq; illaz ancillas trecentas electas mi-
tosq; mistros eunuchos aliosq; familiares innumeros adeo
vt in cuiuslibet ipaz familia viri et mulieres sint circa de-
cem milia. Insup habet rex cōcubinas milias. Alii enī inf-
tartaros natio vna que br vnctas mulieres habere valde
decoras et moribz optimis adornatas de quibz teneri pa-
lacio vno numero centū que sunt sū cura nobilium matro-
narum que circa custodia curā hnt diligētē et o; vt vide-
ant si infirmitatē vel maculā hnt que aut hnt defectu cor-
poris carent pro rege seruatur. Sex āt ex ipis tribz diebz
regalis camere custodiā hnt. At dū rex ingreditur ad qui-
eternū et qñ surgit ei assunt et in eius cubiculo dormiunt.
Quarta vō die sex alie primis succedūt et tribz diebus ac
noctibus in simili misterio occupant et sic alternim i terci-
um sex alie pcedentibz succedūt alie et sic successiue succe-
dunt donec numer⁹ .c. cōpleat. De q̄tuor vō p̄fatis vxori-
bus habet rex filios xxij. p̄mogenit⁹ āt prime vxoris vo-
catur chynchys qui succedere imperio debuerat s; q; pre-
mortu⁹ est patri filio ei⁹. Obemur debet successio q; fili⁹
p̄mogeniti est. Est āt obemur probz et strenu⁹ et prudēs
valde pluresq; iā victorias obtinuit. De ancillis āt habet
cublay rex filios xxv. p̄ hos valde quoniam magni baro-
nes sunt. De pallacio ei⁹ mirabili quod est in
cābalu et de mira loci illi⁹ amentate. Ap̄lin nonum —

Ceteris mensibus scilicet decembri ianuario et februario cu-
blay rex in regali ciuitate continere immoratur. In qua
huiusmodi regale palacium prius totius palacii ambitus con-
tinet miliaria quatuor. Ita ut quadratura quelibet unum
miliare continet. Est autem murus palacii grossus valde huius al-
titudinis passus decem et tota exterior facies undique colore
albo et rubeo depicta est. In unoquoque muri angulo pal-
lacium unum magnum et pulchrum habet et simile in modo cuius
libet faciei murorum principalium est unum pallacium. Suntque
in hunc modum in circuitu pallacia octo. In hijs seruantur
vasa et arma bellica scilicet arcus sagitte phararie calcaria sel-
le frena funiculi arcuum et cetera oportuna pro bello. In uno
quoque autem pallacio solummodo unum manerici arma seruatur. Sa-
cies vero palacii que meridie respicit habet portas quinque
rum media maior est omnibus et nunquam aperitur nisi per regis intro-
itum vel eadem per exitum aperitur. Nulli per eam nisi soli regi
patet ingressus habet autem duas minores portas collatera-
les per quas qui cum rege sunt transeunt. Quelibet autem reli-
quarum facierum trium unicam portam habet in medio per quam cui-
libet licite patet ingressus. Intra pallacia vero predicta que in
faciebus portis sunt in distantia congrua est alius murus ad mo-
dum alterius qui simili modo octo pallacia continet. In qui-
bus seruantur alia vasa et utensilia preclara et regalia mag-
ni regis. In spaciolius medio interiori est regale pallacium so-
laria caret pavimentum vero eius exteriori fundo preeminet et pal-
mis decem. Tectum eius altum est valde et optime pictum pari-
etes aulae et camerarum omnes auro vel argento superecti sunt.
Ubi sunt picture pulchre et bystorie bellicorum depicte propter
huiusmodi autem ornamentum atque picturas pallacium est valde splen-
didum. In aula maiori sedent ad mensas simul et sel cir-
ca sex milia hominum. Intra muros vero prefatos et infra predictam pal-
lacia sunt vidaria pulchra in quibus prata sunt et ligum siluestria poi-
sita et optima in his vidariis sunt aia siluestria multi scilicet cervi albi

q̄ alia illa in quibz muscatū inuenit̄ de quibz in p̄mo libro
dñi ē capre dāmule varij et alia animalia m̄ta valde **E**x
pre aule in aquilonari in xtra pallaciū habet lacunā in q̄ pis
ces nutriunt̄ m̄lti et optimi quāliū de deferunt̄ illuc de q̄
bus piscibz copiam habet rex p̄ suo libito voluntatis **I**n
lacuna aut̄ ingreditur flumi⁹ in cui⁹ introitur et exitu posita
sunt ferrea rechia ne pisces egredi valeant **E**xtra pallaci
um ad leucā viam mōticul⁹ quidā est altitudinis centum
passuū in circuitu cōtinens vinū miliare arboribz constus
que folia bñt sp̄ virēcia **S**icubi audit rex arborē pulchrā
esse facit eā illuc sup̄ elephātes cū radicibz deferri ecia a r̄
motis ibiqz transplātari iubet **I**ō qz sunt ibi arbores pul
cherrime sup̄ modū **T**otus at̄ mons amen⁹ est et coop̄
herba virenti **E**t qz ibi virencia oīa sunt **I**ō viridis mōs
vocatur **I**n cacumē aut̄ ei⁹ est pallaciū quod dā pictū co
lore viridi **I**n B monticulo sepe rex kaā delectabilē recre
atur **I**uxta pallaciū p̄ciū fecit rex cublay pallaciū p̄ oīa
simile illi in quo habitat̄ sbemur qui p̄ cū regnatur⁹ ē qui
curiam regalem tenet magnificā valde habet qz bullas im
periales et signum impiale non tñ ita integraliter sic mag
nus kaam

Descriptio ciuitatis cābalu **A**plm decimum:

Cuitas cābalu sup̄ magnū flumen est i provincia ca
thay q̄ olim nobil fuit et regal **A**mbalu enī in nos
tra lingua sonat ciuitas dñi. hanc magn⁹ kaam ad aliā p̄
tem fluminis trāstulit qz ab astrologi dixerat qz imperio
ip̄i futuro rebellis erit **C**uitas hec q̄drata ē et p̄ xx. mili
aria p̄tenditur **E**t cuiuslibet quadrature facies sex milia
ria longitudinis muros de fra habet dealbatos exterius
altitudinis passuū viginti latitudo quoz habet inferi⁹ pas
sus decem **S**iquo superi⁹ ascenditur s̄tiliores sūt adeo vt
sumitas solumodo passus tres habet latitudinis habet c̄

ciam portas principales xij. **I**n qualibet scz quadratura tres et super singulas portas singula pallacia sunt. Et i oibz muroz angul similis pallacia sunt i quibus sunt aule pluri me vbi suatur arma custodiū ciuitatis. **N**abet insup citas muros latos et rectos adeo vt ab vna porta ppter vic recititudine porta alia sibi p directū oppoita videtur. **I**ntra vero multa et pulchra pallacia sunt valde. **I**n medio at ciuitatis pallacium magnū est vbi ē campana pgradis cum q tria signa omni sero sunt postq nulli licz domū ingredi nisi ppter infirmi vel parientis mulieris necessitatē. **S**por tet at omis de nocte per ciuitatē cūtes lumē deferre. **Q**ueli bet vero ciuitas postea seu porta noctibz singula mille ho minibz custoditur non quidē ppter timorē hostium s latro num. **S**ūmum enī studiū adhibet rex vt arceantur fures.

Demarcationibz maximis cābalu. **C**aplm vndecimū:
Erra ciuitatem cābalu sunt xij. suburbia magna val de an singulas portas quibz mercatores et viatores quicūqz recipiuntur. multis enī populus cōtinue ad ciuita tem pfluunt ppter curiā regis et marcacoēs innumeras q de feruntur illuc. **I**n suburbijs illis bitat multitudo maxima populor. **S**untqz ibi pallacia tā pulchra et magna vt iteri ora sunt excepto regali pallacio. **I**n hac ciuitate null⁹ mor tuus sepelitur. **O**mis enim ydolatre sunt ex suburbia pbu runtur. **M**orum aut corpora q cōburi nē deūt sepeliuntur extra suburbia. ppter multitudinem vō extraneoꝝ qui ad ciuitatem veniunt. sunt ibi meretū circa viginti milia que in suburbijs pmoꝛantur. **N**ā intra muros citatis nulla earū habitare pmittitur. **A**d hāc ciuitatē vel vrbē mēacocē tā multe et maxie referuntur vt quolibet toti⁹ vrbis ciui tatem in quāritate negociacioni excedat. **D**eferuntur aut illuc lapides preciosi et margarite et serici et aromata pci oia in copia maxia de india magna et cathay et de alijs re

gionibz infinitis. Est eni in situ optimo posita et ad ipam
de facili pcurſu habent finitime regiones. Eni in medi
tullio puinciaz multaz diligēti habita extrinacoē per ne
gociatores tre. Non eni est i anno dies in quo vltra mille
carrucas de serico negociatores extranei illuc non defeit
Sunt eni ibi de auro et serico opa infinita

Qualiter psona magni kaam custoditur. Saplin xij.

Magni ar kaam in sua curia stipendiarioz equitū xij
milia tenet qui dñr queſtant id ē fideles milites dñi
Iſtis militibz quatuor duces ſūt pfecti quoz quilibet tri
bus milibz preest bonū officiū est psonā magni kaam cus
todire die ac nocte et a curia regi ipensas recipiūt. Aulor
dias ar suas tali condunt ordinē. Dux vii^o cū tribz suis mi
libus tribz diebus et tribz noctibz intra palatium habitat
ad regi custodiā aliqz quiescūt. Post tres dies succedunt
aliqz suas custodias seruātes ac seruaturi et sic alternari to
ro anno custodiunt. Sit ar hec custodia propē regal mag
nificencie honorē non ar qz rex aliquem metuat

De solēpnitate cōiuiroz eius. Cap xiiij.

Solēpnitas que seruatur in puinijs regi est tal. Qñ
ar rex ppter festum aut cām aliā i aula magna vult te
nere puuium. curia tali ordie sedet ad mensā. Primonā
qz regis mensa ceteris eminencio: sic locatur. vt rex in sep
temtrionali pre aule sedens faciem vsus meridiem teneat
Ad sinistrā ar eius scz iuxta eum sedet regina maior pma
scilz eius vxor. Ad dexteram vō ipius sedent filij e nepo
tes et qui de imperiali ei^o pſapia ſūt sed eorum tantū sunt
inferius posite a regali mensa vt eoz capita ad regis mag
ni pedes attingant. Reliqui vō barones et milites filie in
mēb adhuc inferioribz collocāt eodē ecia ordie a sinistris
sedet fignē reliqet vxores nobiliū baronū. glibz ei pncepa

vel baro sui gōus ordinē tenet sili et vxores eoz: **O**mnes
enī nobil's qui in curia comedunt in solēpnitatibz regi vxo
res suas ad cōiūtiū ducunt **Q**uīs autē mense talis disposi
te sunt vt magn' kaam de loco suo cūctos simul recubētes
videat sp' at in solempnitatibz huiusmōi cōuenit mag' mul
titudine **E**xtra vō aulā regiā aule alie collaterales sūt i qui
bus in solempnitatibz regi comedunt qñqz xl. milia preter
eos qui de curia regi sunt qm' multi ex hijs qui seuda tenēt
ab eo trāz regionū et ioculatores inumeri **E**t hij ecia qui
iocalia deferunt et res nouas varias et diūsas veniunt ad re
gia curiā in huiusmōi festis **I**n medio vō aule regie quod
dā vas aureum ponitur vino plenū vl' p'ciosa alia pocione
vni' vegeti seu dolij vel curr' mēsurā capies **I**uxta qd sūt
hiūc inde qtuor dolia magna de auro purissimo miōra ali'
quātulum vase illo in quibz vinū defluit de vase minori de
quibz vas vinum hauritur in vrceos aureos qui inter bu
os ponūtur in mēsis cunctoz discubencium in regali cōiū
uio quoz quilibet est tāte magnitudis vt vinū p octo l' de
cem capiat homibz quilibz ecia i magno vase cypbo au
reo hñtem pedē et stipitē aureū **S**unt vniūsa vasa hec va
loris maximī **E**t ecia alia tanta innumerabil' et inextimabil'
vasoz aureoz et argenteoz copia que in curia regi sunt vt
cuncti vidētes stupeāt et qui non vidēt vix possunt arrā
tibus credere **S**eruitores vō qui regi ministrāt dū come
dit magni barones sunt quoz quilibet os suum cooptum
habz cū delicatissio pāno serico ne seruiētis fiat' cibū vl'
potū contingere possit **A**um at rex cibū tenet vel bibit
cuncti qui tenēt instrumēta musica assistantes regi oīā tan
gunt omīsqz barones ministri qui in aula seruiūt genu flect
tunt **D**e cibis at qui deferūtur ad mensā explicare nō ex
pedit qñ' vñ' quisqz p se cogitare p' q' b' vitam magnificā
curia laute et magnifice pparetur **T**erminato prandio sur
gunt cytbare di omnes et suaves faciūt melodias et p'ocu

latores et histriones ac nigromáticos ioci et solacia magna
fiunt corā rege et corā alijs qui in eius curia cōedunt

De festo magno natalis regis et de magnificencia militū
curie eius **Capitulum xiiij.**

Dies est omnium tartarorum diem natiuitatis regis solēp
niter celebrare Festū autē magni kaam est die. xxviii.
mensis septembris quo die maiorē solempnitatem agit q̄
alio die anni excepta festiuitate kalendis februaryi quam
diem tanq̄ anni colūt inīciū **D**ensis est enim februaryus
apud eos primus in mensibus anni **I**n festo igit natiuita
tis sui regis rex magnus kaam induitur veste preciosa au
rea q̄ preciosa est vltra modū. habet autē in sua curia baro
nes et milites numero xij. milia qui dicūtur p̄ximi fideles
dñi hos oēs simul vestit secū quocienscūq; festa celebrat q̄
sunt in āno tredecim **Q**uib⁹ etiā donat singulis festis pre
dictis zonas aureas magni valoris et calciamenta ex camu
to filo confuta argentea valde subtiliter ita q̄ quilibet eorū
i hoc regio apparatu rex magn⁹ esse videt̄ quis autē vestis
regia preciosior sit vestes tñ aliorū militū sic sūt p̄ciose q̄ ex
eis mltē excedūt valorē decē miliū bifanciū aureorū **H**oc
igitur modo dat amati suis militibus in vniuerso p̄ciosas
vestes ornatas auro et margaritis et alijs lapidibus preci
osis cū zonis et calciamentis prefatis numero. c. lvi. milia
Sunt autē militū p̄dictorū eiusdē coloris cui⁹ est vestis m̄g
ni kaam **I**n festo at natiuitatis magni kaam oēs reges p̄u
cipes barones qui eius sūt iurisdictioni subiecti donaria
regi mittūt **Q**ui at volūt gr̄as vel officia petere peticōes
xij. baronibus porrigūt qui sūt ad officiū deputati p̄ quos
ad oia respondetur **O**portet etiā vt oēs populi cuiuscūq;
sint fidei siue xpiani siue iudei siue sarraceni ceteriq; paga
ni deos suos solempniter innocent. p̄ vita et incolumitate
et p̄speritate magni kaam

De festo alio magno qđ sit in kalendis februarij **C**api-
tulū xv.

In primo vero die. s. kalendis februarij dic. s. pmo ā
ni scđm putacionē tartaroz magu' kaam et omēs tar-
tari vbi cūq; sunt festū maximū faciūt **R**ex aut et barones
ac milites ciues necnon et reliqui tartari mares et femine si
possint die illo albis vestibus induūtur et vocant illius di-
ci solempnitatē albā dīcūtq; vestem albā bonū habere fa-
tum et qđ ex hoc illo anno fortunā bonā habituri sunt hac
die cūcti terrarū dñi et rcōres qui prefecturas tenēt a rege
offerunt illi munera auri et argēti et margaritas et gēmas
vel pānos pulcherrimos albi coloris aut equos albos pul-
cherrimos qñq; sūt regi oblati asbi equi numero centū mi-
lia **S**imiliter enī ceteri tartari hac die sibi iuuicē dona tñs
mittūt et multū letant adiuuicē vt ex hoc ipso āno postmo-
dū leti viuant. **I**n hoc ecīā festo oēs elephantes regis ad
curiā ducūtur qui sūt numero circa quīq; milia qđ ōnes sup
vestiti sunt coopura pulcherrima et varia sup quā consu-
te sunt de pāno ymaginez bestiarū et auīū deferunt aut qñlibz
elephas duas maximas ac pulcherrimas capsas in quibz
sunt aurea et argentea vasa regis aliaq; multa pro festo al-
bo necessaria **C**ontri ecīā cameli coepti ducūtur illuc qui
multa pro festo deferūt necessaria **O**mnia āt animalia co-
rā rege ducūtur qñ videre hec omnia est admirabile et io-
cundū **V**ane aut. s. die festi albi añq; mense parentur oēs
reges duces barones milites medici astrologi pfecti offi-
ciales ad magni regis aulā cōueniūt et qui in ea locari pre-
multitudine nequīt in aulis collateralibus congregantur
vbi a rege qui in throno residet videri optime possent **S**e-
dentq; singuli ordine debito iuxta sui gradus et officij dig-
nitatem **T**ūc surgēs vnus in medio clamat voce altissima
inclinate et orate **F**acta aut hac voce cōsurgūt celexiter
oēs et genu flectūt et fronte ad terrā dīmilla regem quasi

dei adorant et hoc quatuor vicibus faciunt scilicet ad oratione
vadunt omnes ad altare suo ordine quod in aula positum est su-
per quod tabula una est rubro colore depicta in qua scriptum est
nomen magni kaam et thuribulum pulcherrimum ibi preparatum
accipiunt in quo redolencia thura sunt et ad honorem magni
kaam cum multa reuerencia thurificant tabulam et ad sua re-
deunt loca hac nepharia thurificatione completa quislibet in
aspectu regis propria cuxenia offert de quibus est supradictum
Post hoc mensam parant et fit solempnissimum prandium cum magna
leticia Post prandium autem pioculatores solacia magna fiunt.
In huiusmodi etiam felis leo unus domesticus ante regem
adducitur qui ad pedes eius mansuetus iacet ut catulus
quia eum pro domino recognoscit

De leonibus leopardis linceis et aquilis ad venandum cum ho-
minibus assuetis **C**apitulum xvi.

Mensibus istis quibus magnus kaam moratur in Sabalu scilicet de
februario ianuario et februario ex statuto regis per litteras dietas
vndique in provincia Karbay deinde venatores puinciarum ve-
nacionem iterare et omnes bestias grandes. scilicet ceruos vrsos capolos
apros et damulas et huiusmodi cum suis dominis persequi et tenere
si a curia regis distat egredia dicta aut infra abstractis interiori-
bus bestiarum mittere magno kaam in caruca in nauis Qui vero ultra
xxx dietas remoti sunt a curia solummodo prepagata que per armis necia
sunt

De animalibus siluestribus que a venatoribus certo tempore anni mit-
tuntur ad curiam **C**apitulum xvij

Habet magnus kaam pro suo solacio venacionis sola-
cium leopordos multos domesticos qui ad venaciones
cum hominibus assueti sunt et per huiusmodi venacionem opti sunt mul-
tasque bestias capiunt leones filii huiusmodi ad venandum industrio-
sos habet etiam leones optimos et pulcherrimos maio-
res illis qui in babilonia sunt qui in pilis pellium vngu-

las hñt p longū coloris varij scz nigri coloris albi et rubei
qui similiter sunt docti cū hominib⁹ venari et apros vřsos
ceruos capreas omagros bouesqz siluestres cū venatorib⁹
cape. Qñ volūt venatores regis leones secū ad venacōez
ducere duos ex eis in carruca deferunt quorū quilibet co-
mitem habet puulū. Simili mō habet rex aquilas multas
domesticas q̄ adeo fortes sūt vt leporēs capreas damulas
et vřpes capiāt inter quas plime tante audacie sūt vt ipe-
tu magno in lupos insiliant nec ab earū se possunt lupi vir-
tute defendere quin capiantur ab eis.

De magnifica venacione ipius kaam. Capitulu xviii
No barones magni kaam qui germāni sūt quoz vn⁹
dicir bayan alter mugan venacione regis sūt hoc mō
pfecti. Quilibet eni iporū decē milibus hoim p̄st qui ca-
nes magnos nutriūt quos mastiuos dicimus ppter qđ vo-
cantur in lingua tartarea. Cymeī hoc est canū maiorū pre-
fecti. Cū aut magnus kaam vlt in venacione sua solēpnit̄
deicāri duo p̄fati barones ducūt secū xx. milia venatorū
cū canibus qui sūt numero. v. milia. Cū aut cū rege ad cā-
pestria pueniunt vbi fieri debet venacio. Rex magnus se
ponit in medio cū suis baronibus vnus aut illorū p̄fectoz
vadit ad regis dextrā cū suis. x. milibus alius vero cū suis
x. milibus ad sinistrā vniuersi vero venatores sic abinvicē
discernūtur qz decem milia induti sūt vestibus rubcis alij
vero colore aeris quē nos vlgariter dicim⁹ colorē celestē
faciunt aut aciem longā vt vnus iuxta vñū p. camporū lō-
gitudine situant terrā vero sic hinc inde capiūt in plano fe-
re ad dicte mensurā. Canes vero suos secū habent. Cū at
in p̄dco loco sunt locati sic et sic venando pcedunt canes
quos tenent lassant ad bestias siluestres quaz ibi est max-
ima multitudo. Pauce igitur bestie illorū manus pnt eua-
dere pre multitudine canū et industria venatorū b videre

iocundū valde est hīs qui venacōib⁹ huiusmōi delectant^r

De aucupio eius seu de venacione eius ad aues **Ca**
pitulū xix

In mense marcij descendens magnus kaam de ciui-
tate Cambalu pcedit ad cāpestria vsq³ ad mare oc-
ceanu cū falconerijs suis Talis aut̃ solempnitas in huius-
modi venacōe fuatur Agrediūtur cū illo falconerij nume-
ro xx milia qui falcones pegrinos et sagros hñt innumeros
austures vero multos ac gyrfalcos hñt iuxta aut̃ circa qui-
genta hī oēs p regiones huc illuc q³ se diffundūt ⁊ cū vide-
rint aues quarū ibi est multitudo magna laxant gyrfalcos
austures et falcones in capturā Hues aut̃ q̃ capiunt p ma-
iori pte referūtur ad regem Rex aut̃ psonaliter pcedit cū il-
lis sedēs in pulcherrima camera ex lignis optime fabrica-
ta q̃ sup̃ q̃tuor elephātes est artificiose pposita foris quidē
pellib⁹ leonū coopra iūtus vero totalit̃ decorata et deaurā-
ta ī qua tenet p suo solacio barones aliquos secū et gyrfal-
cos xij elcōs Est aut̃ camera pānis aureis et sericis coopta
iuxta elephātes q̃ camerā deferūt mlti barones et milites
equitant qui nō discedūt a rege qui cū vidēt falliarios vel
grues aut aues aliūde trāsire falconerijs q̃ cū rege sūt indi-
cāt qui statim regi notificant Ipe aut̃ discoopiri faciens ca-
merā gyrfalcos quos vult emitti iubet ad aues et ipse in se-
de residens ludū auiū intuet̃ insup̃ h³ secū decem milia ho-
minū qui in huiusmōi venacōe bñi huc illucq³ p illa cā-
pestria diffundunt̃ quoz est officiū falcones et astures et
gyrfalcos quo volant p̃siderare ⁊ eis si fuerit op⁹ succurre-
re vocāt aut̃ lingua tartarica restaor̃. i. custodes h³ enī quili-
bet eoz p aui⁹ reclamatoriū et capellū vt aues vocare et
tenere valeat nec expedit q̃ ille qui aue dimisit seq̃tur illā
qm̃ hī sūt intenti et solliciti ne leuant̃ aues et pōāt qui enī
p̃ximiores sūt ei ⁊ cū necē fuerit tenēt sbuenire Quilibet

aut amis cuiuscūq; fuerit tabulā puissimā habet ad pedes
cū signo dñi sui aut falconerij vt si fuit dimissa dño suo res-
titui valeat. **N**ū at signū nō fuerit cognitū sic deferit ad ba-
ronē quendā ad hoc officiū constitutū qui dicit lingargue. i.
custos pōcārū rerū. **D**ēs enī aues sibi oblatas obſeruat fide-
liter donec a dño suo fuerint repetite qđ similiter de equis
fit. **Q**uicūq; ergo auē aliquā i hac venacōe pōiderit recur-
rit ad istū et sic nichil pōt ibi amitti. **Q**ui uero ille rē tenuerit
curā de ea optimā haberi facit. **S**i quis vō inuentā rē non
statim restituerit dño suo aut officiali pōcō bētur vt fur. **U**-
le at locū sibi eminenciorē eligit ad manendū suūq; vexillū
in eminēti ponit vt iueniri facilius possit ab hijs qui rem p-
ditam vel inuentā vel resignare vel repetere volunt.

De mirabilib⁹ tentorij. **C**apitulū xx.

Post hec si in auib⁹ ludendo uenit ad magnā planiciē
Examordū ubi sunt tentoria regis et curie pparata
Sūt at tentoria hec vltra x milia pulchra valde. **T**entoria
at magni kaam huiusmōi sūt. **P**rimo ē tentoriū vñū mag-
nū sub quo manere pōt milites circa mille et portā habet v-
sus meridiē sub quo resident milites ⁊ barones iuxta ipm
ad occidentalem plagā est tentoriū aliud in quo aula regis
magna est vbi cōsistoriū est qñ vlt cū aliquibus loqui. **A**-
mera aut huius aule adiūcta est in pte altera vbi dormit qui
bus p̄tigue sūt aule et camere. **D**ue vero aule p̄cedē. l. au-
la militū et consistoriū regis ac camera eius huiusmōi sunt.
Sustentant^r quelibet ipay triū tribus colūpnis de lignis
aromaticis q̄ sculpta sunt pulcherrimis cellaturis optime
figuratis. **E**xterius coopte sunt vñdīq; pellibus leonīs va-
rij coloris albi nigri et rubei qui colores naturales sunt mī-
ti enim sic colerati bñtur in regione illa. **V**ento aut aut plu-
nia sic leonī nō possunt tentoria pro eo qđ sint tā solido corio
coopta. **I**ntus vero cānus aulatū et camere cooptus ē pel-

libus harmelinorū ⁊ zambellinorū que sūt nobilissime pel
les **A**nta est enī ibi quantitas pelliū zambellinorū q̄ p̄ o
integra veste militis sufficeret et ascendunt duorū miliū bi
sanciū aureorū it de pellibus vestis facta est **S**i aut de cor
ascendit ad valorem mille bilanciū **A**nimalia illa a quib⁹
hec pelles hñtur dñtur rōndes et sūt magnitudinis vnius
sayne **S**ūt aut pelles ille sic artificiose p̄posite et diuersis
diuisionib⁹ ordinate vt valde mirabile et delectabile sit vi
dere funes quibus hec tria tentoria sustentant sunt de seri
co **I**uxta p̄cedē tentoria sunt tentoria vxorū filiorū et an
cillarū regis pulchra valde **A**nta est etiā bñtūmōi tento
riorū multitudo vt ibi ciuitas maxima videat̄ vñdīq; enim
ad hoc solaciū maxima confluit multitudo. **S**unt etiā ibi
regis medici astrologi falconerij ceteriq; officiales ita dis
positi locati et ordinati sicut in magna ciuitate **S**ambalu.
In hac enim planicie moratur rex p̄ totū mensem marcij
continūdo sic p̄dicta solacia multa enim animalia i bu
iusmodi venacionibus capiunt et infinite aues qm̄ ex sta
tuto regis in omnibus p̄uincijs circa p̄uinciā cathay ad
vīginti dietas nulli marcatōi artifice p̄opulari cini aut rus
tico venaticos canes aut aues venaticas licitū est tenere.
Insup nulli magno aut puo venari licet a principio mar
cij vsq; ad mensem octobris neq; mō aliquo vel ingenio li
cet eis capere capreas dāmulas ceruos aut lepores vel bu
iusmodi animalia siluestria **S**i quis autem contrariū p̄e
sumeret puniretur p̄pter qđ sepe lepores dāmule aut alia
animalia huiusmodi iuxta homines transeunt et nullus ca
pere audet **P**oll hec reuertit̄ rex cum vniuerso comitatu
suo ad ciuitatē. **S**ambalu p̄ eandē viam vñde ad planiciē
iuerat aues et animalia capiendo **E**t cū ad ciuitatem pue
nerit curiam maximā et iocundissimam tenet in suo regali
pallacio **D**einde qui ad hoc vocati fuerit ad p̄pria reuer
tuntur.

De moneta magni kaam inextimabili copia diuiciarū
Capitulum xxj

Moneta magni kaam hoc mō fit de corticibus arboris
mori accipiunt cortices medianos qui cōficiunt et con
solidatur vt folia de papiro deinde p ptyculas magnas et p
uas ad denarioꝝ similitudinē incidit et imprimūt eis signa
varia iuxta q̄ huiusmodi pecunia ē valitura valet at̄ p̄uus
denarius ad valorē vel p̄ciū p̄ui turonenſis alius maior ad
valorē diuioꝝ grossi Tercius ascendit ad duos venetos.
Alius ad quinqꝫ alius vō ad decē De hac igit̄ pecunia fa
cit rex fieri in copia maxima in citate Cambalu Nulliqꝫ
pena mortis in omnib⁹ fere regnis sue iurisdictioni subdi
tis monetā aliā facere aut expendere licitū est aut hāc ſcu
fare Nullus etiā de alijs regnis intra terras magni kaam
monetā aliā potest expēdere Soli aut̄ regis officiales mo
netā hanc faciunt de regis mādato Sepissime vero nego
ciatores de diūſis regionibus veniētes Abalu deferunt
aurū et argentū margaritas et lapides p̄ciosas q̄ oia rex p
suos officiales emi facit et de sua moneta solui facit Si at̄
negociatores sūt de extraneis regionib⁹ vbi hec nō currit
moneta quātocius cōmutāt in marcancias alias et ad suas
deferunt regiones ppter qd̄ ipa moneta a nullis marcato
ribus recusat Insuper etiā sepe ip̄e rex mandat in Abalu
vt quicūqꝫ aurū et argentū et lapides p̄ciosos habent su
is officialibus p̄cicius habere studeant et eis de moneta
illa secundū extimacionē debitā prouideatur q̄ absqꝫ dila
tione sine eoz detrimento sit sicqꝫ indemnitati cauetur.
Et rex potest p hunc modū thezauros infinitos et mirabi
les cōgregare De hac pecunia suis officialibus stipendia
tribuit et quicquid pro curia necessariū emitur Insuper etiā
ergo pecuniā pro nichilo habeat et in hunc modū manifest
te apparet q̄ magnus kaam in expensis diuicijs et thezau
ris viuerſos mundi principes supare potest Nam opoz

ter oēs a curia eius monetā emere q̄ ita cōtinue custoditur
vt indeficienter ad omnes qui eam emere volunt habun-
tantissime diffundatur

De xij. p̄fectis puinciarū et officio ac pallacio eorum
Capitulū xxij

Habet magn^o kaam barones duodecim qui xxiiij. p̄-
nicipijs sūt p̄fecti quoz est officiū eligere dños rcōres
et officiales in puincijs memoratis et earū ciuitatib⁹ Habet
eciā reges q̄ exercitib⁹ de locis vbi habitare annati debe-
ant p̄uidentes oia q̄ disponūt regi insinuare dñt et ille sua
nūcere p̄firmat que illi dixerit statuent vocāt eni seycug. i. of-
ficiales curie maioris hij multas grās multaq; bñficia ml̄-
tis p̄ferre p̄nt p̄pter qd̄ i magno hōre bñtur a pplis Hoz
bitacio in magno pallacio ē in citate. Cābalu eoz officio
deputata vbi sūt p̄cis et officialibus ac eozū ml̄stris aule
camere et cetera p̄ eozū cōmodo et officio Habent aut̄ as-
sessores iudices et notarios et in consulendo et scribendo
eozū mandatis et officio suffragāt

De cursoribus magni kaā et de multitudine et ordine mā-
sionū p̄ ipoz recepcione Capitulū xxiiij

Hexitu citatis Cābalu sūt vnoiq; vie multe p̄ quas
sūt ad puincias puincias In vnaq; via regia ab xxv
militaria inueit vna māsio in q̄ pallacia plima sūt vbi recep-
tant nūcij magni kaā inde tñsitū facientes vocāt āt māsio
nes iste laubi. i. māsiones equoz In illis hospicijs lecti sūt
et cūcta q̄ p̄ recepcōe viatoz oportua sūt Sūt eciā ibi equi
regis tricenti aut. cccc. qui p̄ regis nūcijis pati sūt Sic igit̄
p̄ oēs vias regias inueit vsq; i vltimos fines puinciarū cō-
finū ita q̄ in vniuerso sūt pallacia et hospicia butulmōi cir-
ca. x. milia Equi āt hys māsionib⁹ deputata sunt vltra. cc.
milia In multis eciā locis siluestrib⁹ vbi non ē habitacio

dominū sūt māfiones huiusmodi quarū vna ibi altera p
ima est ad miliaria xxxv. aut quadraginta cū omnibus aut
equis et custodibus ad hoc deputatis **D**e aimona et expē
fis omnibus p ciuitates et castra in quorū sunt confinio in
tegraliter puidetur hijs et q̄ sunt in māfionibus cuiuscūq;
deserti p regis curiā puidet **I**gitur nūcij qui in equis cur
runt ad regis imperiū ad noua aliqua deferenda currunt
in die p miliaria ducenta aut tricenta hoc mō duo simul in
equis currūt qui fortiter sibi ventre et capita ligāt cursūq;
p̄inuāt quantū p̄nt equi p̄durare **E**t cū pueniunt ad ali
quā de mansionibus p̄dictis equos alios sibi recipiunt
fessos q; dimittūt statimq; cū equis alijs velociē currūt et
sic equos alēnati oī custodia et tota die cursū p̄inuāt. **E**t
sic ad magnū iter a remotis p̄tib⁹ velociē deferūt et māda
ta eius ad remota loca cū magna festinacōe portant **I**n
ter māfiones at̄ p̄cās sūt bitaciones alie spacio triū milia
riorū distantes ad inuicē vbi sūt dom⁹ pauce i quibus cur
sores pedites inoranē quoz quilibet h̄z cinctoriū grossis
bullis. i. sonalijs sonātib⁹ circūquaq; repletū quas bullas
sonacula vel sonalia dicim⁹ **E**ū igit̄ vlt lrās mittere p cur
sores danē lrē vni ex hijs cursoribus qui velociē currūt ad
mansionē p̄ximā vbi sūt cursores alij p̄parati **E**ū at̄ qui i
vicina custodia sūt venientis cursoris sonitū audiūt vñ⁹ eo
rū se sine mora p̄parat et de manu venientis lrās accipit et
a notario loci testimoniale signū in cedula et currūt vt pri⁹
vsq; ad alterā mansionē sicq; cursores alternant p loca sin
gula vsq; ad locū quo sūt regē lrē deferende **I**n hūc igitur
modū i breui tpe magni itineris spaciū expedit **Q**ūq; eci
am rex infra diē et noctē noua et recētes fr̄cūs de spacio di
erū decē recipit **D**ēs at̄ p̄noiātī cursores exempti sunt p re
gē ab omni solucione tributi et insup a regis curiā optimā
mercedem recipiunt

De puidencia regia ad obuiādū sterilitatis et carissime tē-
ponib⁹ et de pietate ei⁹ ad sūditos egētes. **C**aplm xxiii

Singulis ānis kaam suos nūcios puincijs sūiectis si-
bi dirigit vt inquirat si qua regio occasione locustaz
vermiū seu cuiuscūq; sterilitatis aut pestis illo āno pōdit
blada sua. Cū āt rex dēfmentū huiusmodi ex puincia vel ci-
tate aliq; sibi fuerit intimatū illi regioni āt illius tūta re-
mittit facit etiā illuc de suis horreis blada deferri q̄tū est
necessariū p victualib⁹ et semeto. **A**pib⁹ vberratis magne
emittit rex copiosissimē blada multa que i suis horreis p ānos
tres vel q̄tuor fuāt. puidet ne putrescāt sic q; de oi alio bla-
do sollicite puidet vt sp̄ regl horrea plena sint vt possit ioi-
gentib⁹ sterilitatis tpe puidere. Cū āt blada regis in hca
lu vendūt tū pciūt de q̄tuor mēsuris ab emētib⁹ q̄tū ab a-
lijs vendētib⁹ de areci mēsurā accipiūt. **S**ilic⁹ āt qñ epibimi
a fuerit atāliū remittit. Quisimōi dāpna patientib⁹ āni ē-
butū maius aut min⁹ iux qd fuerit dēfmentū quib⁹ etiā
vendi facit de suis gregib⁹ ac armētis. In principaliorib⁹
vijs p puincia cathay et p puicias adiacētes facit rex plā-
tare arbores i distācia modica ab invicē vt ne viatores a via
rē aberrare p̄tigat. Nā p metas huiusmodi dirigūt. Facit
etiā op⁹ aliō laude n̄ modica dignū. Notariq; scit numez
familiariū et noia eoz i citate. Cū balu q blada nō colligit
nec sibi emere p̄nt q sūt mlti valde quib⁹ oib⁹ blada p totū
ānū nēcia de suis horreis dari scit ānis singul⁹. Pams etiā
nulli petēti i sua curia denegat. Neq; i toto āno dies ē in q
ad petendū panē mares et scie paupes vltra .xxx. milia no
accedāt. Et q; nulli paup negat pams magn⁹ kaā q̄ dā a
paupib⁹ bōratur.

De pocōe que i puicia cathay sit loco vini. **C**aplm xxv
In puicia Cathay loco vinū sit pocio de riso et de di-
ūsis aromatib⁹ que clara ē valde et vini suauitate ex-
cedit facitq; bibentes ex ea facilius iebriari q̄ vinū.

De lapidibus gardent vt ligna ¶ Capitulum xxvi

Per totā puinciā Cathay inueniūt quidā lapides nigri qui de motib⁹ exiōūt et missi i ignē ardēt vt ligna omniq; ignē faciūt cū accensi fuerit. Nā si accendāt sero pro tā nocte ignē faciūt et quib⁹ i ipsa puincia ligna multa sūt multi tñ illis vtunt lapidibus q; ligna cariora sunt.

De flumie magno pulchanchymet et de pulcherrimo pōte ¶ Capitulum xxvij

Expeditis hijs que de puincia Cathay et citate Sābula atq; de magni kaam magnificēcia ad pñs curauit describere. Nūc ad describendas regiones finitiuas accedam⁹ breuiter. Quodā tpe mgn⁹ rex kaā me marcū ad ptes remotas p quodā sui iperij negotio destinauit. Ego at de citate Cābalu iter arripicns mensib⁹ aliquib⁹ i itinere fui. Vdo que i via illa cūdo et i deūdo reppi declarabo. Post recessū a cābalu p miliaria decē quidā magni flumi⁹ inueni⁹ q dicitur pullanchin⁹ q ad mare oceanū terminat. Per hūc flumē naues multe cū marcacōib⁹ maris reducūt. Ibi est pōs marmore⁹ valde pulcher hñs i longitudie passus.ccc et latitudis magne p quā milites collaterales decē ire sūnt pñt p ipius latū. Ibi vō pōs arc⁹ xxiiij et in aq; totidē pilas marmoreas. Cortina vō pōtis siue mur⁹ in latere talis est. In pōtis capite ex latere ē colūpna vna marmorea hñs p vase leonē vnū marmoreū vltra quā colūpnā ad spaciū passus viii⁹ ē colūpna alia duos similiter leones marmoreos hñs vt p. Iñt colūpnas vō duas cortina marmorea ē coloris grisei et sic pcedit ex ābabus laterib⁹ pōtis a principio vsq; ad finē ei⁹. Ita vt p hūc modū sint ibi leones marmorei vniūq; mille cc. ppē qd pōs ille pulcher ē et sūptuosus vltra modū.

Quodā descriptō pñs puicie cathay ¶ Capitulum xxviii

Plin vero pontē pceditur p miliaria xxx. inueniūt
continue pallacia pulchra multa et alie dom⁹ pulchre et
agri fertiles Terminatis xxx. miliaribus inuenit ciuitas
gyn magna et pulchra Vbi multa sunt monasteria ydolo
rū Vbi etiā fuit pāni optimi aurei et serici et syndones op
tūm Sūt etiā ibi p viatoribus hospicia cōmunia multa.
Ciues cōiter artifices et mercatores sunt Altra ciuitatē
hanc ad vnū miliare due vie sunt quarū vna transit p. pu
ciā Cathay. altera vero ad circiū sita ducit ad mare p regi
onē mangu Per puinciā aut Cathay itur p plagā aliam
p dietas decem et cōtinue repiūt ciuitates et castra Vbi
multi sūt agri optimi et viridaria pulchra valde mltiq; ne
gociatores sūt ibi et artifices. homines at regionis illius
domestici sūt valde et affabiles

De regno Canfu Capitulū xxix

Pst dietas decē a ciuitate gyn inuenit regnū Canfu
magnum et pulchrū vbi vince multe sunt In tota pu
cia cathay vinū non crescit sed de hac regione fertur illuc
ibi sūt mora multa ppter sericū de quo copia maxima ibi
est Vbi marcaciones magne sunt multi artifices ibi sunt
fiūtq; ibi arma multa p exercitib⁹ magni kaam Inde vō
pgredientes p septē dietas ad occidentālē plagā inuenit
cōtinue regio pulchra castra multa et pulcherrime citates
Vbi negociacōes fiūt maxime vltra septē dietas p dietas
inuenit ciuitas pyanfu grandis valde et magnarū opium
vbi est serici maxima copia

**De castro Caycui et q̄liter rex eius est captus et pditione
fuit oblatu hosti suo qui dicit p̄biter iobēs Capitū
lum xxx**

Atra vero ciuitatē pyanfu ad dietas duas est castrū
pulcherrimū Caycui qd edificauit quidā dari⁹ noie

qui hostis fuit magni regis qui presbiter iohānes dicebat
 ppter loci fortitudinē a rege illo parū dampnificari pote-
 rat darius rex ille sup quo presbiter iohēs vehemēter tris-
 tabatur q̄ p viū illum regē supare nō poterat **I**n curia āt
 ipius inuēti sūt iuuenes septē qui ex cōdicto pmissum se
 ad eū captiuū dariū regē supra dictū adducere quibus ipe
 magna pmissit si promissa producerent ad effm. **Q**ui si
 inulata cā discedentes ab eo darij curiā accesserūt eius se
 obsequijs offerētes qui eorū calliditati aduertere nesciēs
 in sui eos suscepit obsequiū & p duos ānos cordis maliciā
 nequiverūt pficere. **C**ū igitur rex de ipis iā cōluderet qua-
 dā die illis assūptis cu paucis alijs extra castra p miliare v-
 nū solacij grā equitauit tūc q̄ p̄ditores illi hora aduenisse
 cernētes excogitare malicie enaginatīs sup cū gladijs ip̄s
 ceperūt et captiuū duxerūt ad presbiterū iohāne vt ei frau-
 dulenta fide pmisserūt qui letatus est valde et in sue mag-
 nificencie signū fecit eū ad aialū custodiā deputari et opti-
 me custodiri. **P**ost duos āt annos quibus cū pastoribus
 fuerat iussit eū rex corā se adduci i regio apparatu dixitq̄
 illi **N**ūc expimento discere potuisti q̄ tua potencia nil est
 qm̄ te in tuo regno capi feci et p duos annos te cū p̄coribz
 deputari possemq̄ te si vellem occidere nullus q̄ mortali-
 um de manu mea te posset eripere **I**lle aut̄ hec oia est cō-
 fessus **T**ūc rex iohēs ait **E**x quo respēū mei te nil eē p̄po-
 ore cōfiteris et nūc volo te amicū br̄ et p victoria sumicit
 in q̄ te occidere potuissē **T**radiditq̄ illi equos et socios
 qui eū ad suū castrū cū hōre duxerūt **I**lle autē q̄ diu vix-
 p̄leo iohāni hōrē exhibuit et i quibuscūq̄ voluit obediuit

De flumine magno Caromora **Capitulum xxxi**
Pgressu āt vie vltra castrū **E**yacui ad miliaria xx
 inuenit flumen Caromora sup quo pons nullus est
 ppter nimia eius latitudinē **E**st etiā valde pfundū proē

dis vero vsqz ad oceanū mare Sup flumine hoc sūt mltæ
ciuitates et castra in quib' maxime mercacōes sūt In re
gione circa flumen vndiqz crescit zinziber in copia magna
Sericiū iueni' ibi habūdantissie Tara est ecia' ibi auiū m'
titudo qd ē admirabile valde Ybi eni tres fassani dātur p
mūmo argēteo vno qui ad vin' veneti valore ascēdit Post
dietas duas vltra fluiū iueni' nobil' citas Cyāsu Abi ē
sericiū in copia maxima. sūt ibi pāni de auro et serico Dēs
aūt incole loci et totius puincie Cathay ydolatre sunt

De ciuitate quingyanfu Capitulu xxxi

Deinde autē ad octo dietas inueniūt ciuitates opida
agri pulcherrimi et viridaria multa et ppter feri. ū i
funte arbores mori boiēs at ydolatre sūt. Venacōes ibi
sūt magne bestiarū et auiū Post dietas octo iueni' citas
magna quingianfu q est regni quingianfu caput qd regnū
fuerat oli opulentū et nobile Ybi rex est filius magni kaā
noie māgla Ybi est serici copia maxia et oia q p vita boia
necessaria sūt Sūtqz ibi mercacōes maxie ppls at terre y
dolatre sūt Extra ciuitatē māgla est regale palaciū in pla
nicie hñs muros multos in gyro quorū circuitus pten di
ad miliaria quinqz intra murū illū flui lacus et fontes sūt
In platca media ciuitatis pallaciū ē pulcherrimū totū in
teri' deauratū. Circa murū pfatū regio exercit' morat' q
circa venacōes et capturas auiū i regione illa plimū delcāt

De puincia chym Capitulu xxxiiij.

Hoc vero scilicet a predicto pallacio discedentes va
dunt per pulchram planiciem tribus diebus vbi sunt
plures citates et castra et mercacōes magne sericiū at bñdā
tissie hñt Trib' vō p octis dieb' finiat iueni' regio mōtu
osa et ic mōtes valles migne sūt vbi citates et castra mltā Si

militer et in montib⁹ ciuitates et castra Et sūt de puincia
deā Chym. homines illius regionis ydolatre sunt et terre
cultores Sūt etiā venatores magni p eo q̄ in illa regione
multa aialia siluestria sūt. s. leones vñ cerui dāmule et cap
oli et alie diuerse spēs bestiarū ptenditur aut regio pfata
ad xx dietas et viatores p mōtes et valles et nemora tran
seūt multe at ciuitates et bitacōes repiūt et bospicia optiā

De puincia achalech mangij Capitulū xxxiiij

Post xx dietas pcedās inuenit ciuitas achalech mā
gij q̄ cōfinis est puincie mangij bec puincia in trib⁹
primis dietis planiciē habet vltra quas tres dietas postea
mōtes magni sūt et valles maxime ac nemora multa pten
ditur puincia bec ad dictas xx. hñs multas ciuitates et o
pida Incole regionis illius ydolatre sunt et negociatores
et artifices cultores terre et optimi viatores Ibi enim sūt
leones et vñ et cerui dāmule caprioli lincei et bestie ille de
quibus nūscarū bētur vt supradictū est. In hac puincia
crescit in magna copia triticū Risiū ibi etiā copiosissē bēt

De puincia syndyfu Capitulū xxxv.

Conimata via dictarū xx pcedarū inuenit in plani
cie puincia syndyfu q̄ est similē cōfinis mangij Au
tis principalior ciuitas dicitur syndyfu Nec ciuitas olim
magna et opulentissima fuit Qui⁹ circuitus xx. miliaria
tinebat habebat autē regē potentē et ditissimū Cui erant
filij tres Qui patri succedētes in regno ipm trifariā diui
serunt Et ciuitatē in tres ptes diuisam ptes singulas val
lauerunt muris q̄ tñ om̄s infra pōre continēbant murum
Magnus aut kaam ciuitatē acquisiuit et regnū p hui⁹ ci
uitatis mediū trāsit fluui⁹ quantu qui latus est p dimidiū
miliare pfundus est etiā valde et multi capiuntur pīscēs i
eo. Sup fluuiū illū multe ciuitates sūt et opida Nā vsq̄

ad mare oceanū per xxx. dietas exēditur. Nauium au-
tem et marcationū tñsit per cū innumera multitudo adeo vt
vix credi narrantibz queat nisi hō pprio cerneret intuitu
In ciuitate syndisu pons est super ipm flumē lapide⁹ cui⁹
longitudo est p dimidium miliare latitudo vō ipi⁹ est oc-
to passuum. Est āt tor⁹ coopr⁹ dīsup cooptura lignea no-
bilissime depicta que colūpnis marmoreis sustentat. Su-
per pontem hūc sunt domūcule siue staciones lignee mul-
te pro operarijs arcū diuersaz q̄ erigūtur mane sero autē
deponūtur aut applicātur. Est etiā dom⁹ altera maior vbi
manent regis officiales qui pedagia et vectigalia p rege ī
posita recipiunt qui ascendunt diebz singulis vt fertur ad
valorem mille bisanciū aureoz hui⁹ regionis boies ydola-
tre sunt vltērī āt pcedentes p dietas quinqz p quādā pla-
niciem inueniūtur castra et ville mltē vbi sūt syndones in
copia maxima. Ibi etiam sunt aiātia siluestria multa

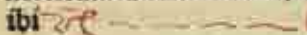
De puincia thebeth. Capl3 tricesimū sextum

Confectis āt p̄fatis quinqz diebz inuenitur puinci-
a thebeth quā magn⁹ kaam p̄liando et expugnādo
deuastauit. Mltē enim ciuitates sunt ibi destructe et cas-
tra dirupta p̄tenditur āt in longū puincia per dietas xx.
et qz sic est in solitudine redacta oportz vtp viginti dietas
viatores om̄s victualia secū ferant. Insuper qz habitatoribz
caret siluestres fere sup̄ modum ibi multiplicati sunt p̄pē
qđ piculum magnū valde ē inde tñsitū facere ⁊ maxie de
nocte. Dabent tñ marcatores et viatores ceteri tale reme-
dium. Regio illa mltas habet cānas seu arūdines quaz v-
na coir est longitudinis quiqz passuum grossicies vērō ei⁹
est tribz palmis in giro. Inter duos collerales nodos arū-
dinis trium palmoz distācia est. Si igit̄ nocte volūt qui-
escere viatores de arundinibus illis viridibz falces magē
nos pponunt quibz vt ardeant tota nocte ignē sbiciunt et

cū aliquātulū calefacte huc illucq; fortissimē torquentur atq;
scinduntur & sic ita fortissimē crepitant vt coꝝ fragor et strepi-
tus ad plura milia audiat. Quā siluestres fere audiūt il-
lum terribilem sonitum tanto stupore ac pauore seu tremor-
e pauescunt qđ cōfessim fugā arripiūt quousq; ad locū per-
ueniunt vbi sonitus ille terribil' ab ipsis non audit. Sic igit'
nocte euadūt in carceres a bestiis nisi enī sibi de tali ime-
dio puidissent null' ibi posset euadere in noctibus p' mul-
titudine bestiaꝝ siluestriu'. Moies at' qñ prius huiusmodi
strepitū audiunt mag' cōcitantur terrore. Equi vō et ani-
malia viatoꝝ añq̃ ad hūc strepitū assuescant sic vehemen-
ter timent qđ statim fugā arripiunt et per hūc modū multi
mīatores min' puidi mītra iam aīalia pōderūt. Oportz igit'
vt equi prius per pedes singulos caute diligentissimē cō-
pedibus alligentur qñq; vincula rūpūt & fugiunt audito
fragore arūuū nisi fuerint pus cū magna diligencia alli-
gati.

De regione alia puīcie thebeth et de quadā turpi cōsue-
tudine. Capitulum xxxvij

Post finem xx. dietaz puīcie thebeth inueniūt cas-
tra multa et ville multe vbi est absurda et valde detes-
tabilis qđam abusio pueniens ex ydolatria cecitate. In r-
gione illa nullus vir vult accipere vxorē vginē si requirit gli-
bet in ea quā vult accipere cōiugem vt pri' a viris pluribz sit
cognita dicunt enī mulierem aliter nō esse aptam cōiugio.
Quā enī mīatores vel quicūq; alij viatores p' regionē illam
mīsitum facientes iuxta opida pōicta aut villas sua taber-
nacula cōposuerunt mulieres que filias habent matrimo-
nio copulandas ducunt eas illac numero xx. vel xxx. aut
xl. iuxta paucitatē vel multitudinem mīatoꝝ rogantes vt
quilibet coꝝ vnam sibi de illis filiabus capiat et in suo con-
sorcio teneat qđ diu habeat ibi imorari. Illi at' quas volūt
elīgunt sibi et secū p'iuue retinent quousq; ibi mansuri sūt.

Cum vero discedunt nullā earum secum discedere pmit-
tunt si oportet ut parentibus eas restituant. Quilibet autē
puelle quā tenuit donare tenet aliquid locale ut habeat pu-
ella per huiusmodi localia evidēs argumētū quod viribz plu-
rimis grā extiterat ut sic posset facilius et nobili⁹ maritari.
Cum at puelle predictę in ornatu et habitu apparere vo-
lunt omnia huiusmodi localia sibi a viatoribus data ad col-
lum deferunt ac ostendūt quod viatoribus seruierūt grāiose
et quę plura huiusmodi signa ad collum habent iudicantur
meliores et facili⁹ maritatur. Igitur cū impte fuerit viris
suis sunt valde grāte non pmutantur vltērī viris alijs forē
sibus siue domesticis adherere. Multūq; cauent viri regi-
onis illius ne in hac re alterutq; offendāt se. Quī regiois
habitatores ydolatre sunt nec pecūi reputāt pōari et latro-
cinia exercere. De fructib⁹ at terre et de negociacolib⁹ vi-
tuunt. In hac regione multa sūt aiālia que muscatū faciunt
et dñt gudderi. Habent at incolę loci canes venaticos mī-
tos qui ipa aiālia capiunt ppter quod de musco hñt copi-
am induuntur corio et pellibus bestiarū aut buchirano vlti-
canapacio rubi. linguā ppriam hñt similiter et monetam.
Erad. puinciā thebeth p̄tinent et sunt cōfines magnę p-
uincię mangy. Nec enī puincia thebeth latissima est et in
octo regna diuiditur. Multas habet ciuitates et opida mō-
tuosa est valde et lacus habet et flumiā in quibz inuenit̄ au-
rum quod dicitur de payollo. Vbi est corallum quod p moneta
habent quod caro p̄cio emitur eo quod om̄s semic regionis illi⁹
corallū ad colla deferunt et oib⁹ ydolis suis similis coral-
lum ad colla appendūt hoc enī ad magnā gloriā reputant.
In hac r̄gioē thebeth sunt canes maxi velut asini q silues-
tres capiūt bestias aliosq; canes hñt venaticos diuisay ma-
nerierum falcones lanerij siue herodij multi et optimi sūt
ibi. Item in hac puincia cyna-

monum et aloë aromaticę spēs alie habent ibi copiose q̄
non deferuntur ad nos nec in uris ptibus vñe sūt Vbi fuit
sambelotti multi aliq̄ p̄ni de auro et serico Tota at̄ pro
vincia hec est subiecta magno kaam

De puincia cayndu Caplm xxxviij

Per puinciam thebetib post iuenit̄ puincia cayndu
ad occidentem q̄ regē habet ⁊ est subdita magno ka
am Vbi sunt civitates multe et castra Vbi est lacus i qua
margarite in copia tāta sunt q̄ si magnus kaam libere eas
capi et exportare p̄mitteret valde eaz vilesceret p̄ciū p̄ ml
titudinem inopia Sed magnus kaam non p̄mittit vt libere
capiant Si quis at̄ sine licencia regis ad margaritas pis
cari p̄sumeret occideretur In hac puincia sunt in magna
multitudine gudderi ex quibus muscatum bētur Vbi enī
sunt pisces in maxima copia in lacu .s. vbi sunt margarite
Vbi etiam leones multi sūt vñ cerui dāmule tincei capri
oli in multitudine magna valde Vbi sunt volucres in tra
rum spēs habūdantissime Vbi vinū non crescit nec vinee
ibi sūt s̄ de tritico et riso et diuers̄ spēsbus vinū optimū faci
unt Vbi sūt garosili i copia maxia qui colligunt ex arbus
culis puulis hñtibz ramusculos puulos flore albū faciunt
et puum sicut est garosali granū Est etiā ibi zinziber ha
bundant̄ valde Similiter et cynamomū alieq̄ spēs mltę
aromaticę ibi sunt q̄ ad regiones nr̄as nō deferuntur In
hui⁹ puincie montibz iueniuntur lapides q̄ thurchisi dñt
pulchri valde et in copia maxia quos sine licencia magni
kaam nulli licitum est excauare Incole hui⁹ puincie ydo
latre sunt Sunt at̄ viri a suis ydolis tōliter dementati vt
credant se eorum gēiam p̄mereri si vxores p̄pas et filias
viatoribz tradant Nam qñ viator quicunq̄ p̄ eos tñsit et
ad domū cuiusdā diuertit cōfestim dñs dom⁹ cōuocās vx
orem filias et mulieres ceteras quas i dō habet mādāt vt
bospiri et socijs p̄ omnia pareant scō h̄ mandato discōdit

et peregrinum illū cū socijs dimittit in domo ppa vt dñm
neq; at redire psumit donec ille voluerit ibi morari. **P**ere
grin⁹ igitur ille capellum suū aut signū aliqd fores domus
appendit cū dñs dom⁹ redire vult putans illū forsità dis
cellisse si signū an iamā viderit retrocedit statim vñ pere
grinus ille duob; vel tribus diebus in morari p̄t. **N**ec at ce
ca et detest. i. da abulio per totā puinciā cayndu obfuarur
ab omib; **N**ec vllus sibi h ad vituperiū reputat eo qd h fa
ciunt p luoz deoz honore. **R**eduntq; ob hāc benignita
tem quam viatoribus exhibent a dijs suis terrenoz fruc
tum obtinere habundaciā mercant. **M**oneta vō ibi hunc
modum habent v̄gulas aurcas s̄ certo pōdere faciunt q̄s
pro pecunia expendunt et iuxta pōd⁹ virgule est p̄ciū e
ius et hec est moneta maior. **M**inor vō talis est. **S**al in cal
daria coquūt qd postea in formella proiciūt vbi cōsolidat
et talem monetā expendunt. **O**ctmaginta enī de hijs dena
rijs signum vnū aureum faciunt in valore. **P**ost h̄itur ad
dictas decem et inueniuntur in via illa castra et vici multi
vbi sunt per omia consuetudines puincie cayndu. **I**n hoc
flumiē inuenitur magna copia auri qd dicit payolo. **S**up
vero crepitudinem fluminis cynamomū copiosissime cres
cit et flumen ad mare oceanum terminatur.

De puincia carayam. **C**aplin xxxix.

Post tñsitum p̄dicti flumis statim intratur prouincia
carayam q̄tinet septē regna. **E**st aut subiecta dñio
magnikaam vbi ē rex fili⁹ cublay noīc. **A**scencnyr vir pru
dens et strenuus potens et ditissim⁹ et optime in suo reg
no seruat iusticiam. **H**abitatores aut patrie ydolatre sunt.
Procedendo vō vltcrius vltra flumen p̄dictas quinq; i
ueniuntur ciuitates multe et castra. **I**n ipa aut regioē nas
cuntur equi optimi. **I**bi est lingua p̄pria gravis et difficil
valde. **P**ost quinq; dictas p̄fatas inuenitur principalior

regni ciuitas noie xacij nobilis ac magna vbi negociatio
nes magne sunt et plime Ybi habitant xpiani neitorum &
pauci multi aut de hijs qui mar' homentū adorāt ibi triticū
et risum in mag' copia betur. sed triticū non cōmēdūt pa
nem quia ibi non est san' huiusmodi panis de risu aut panē
faciunt Faciunt etiā de diuers' spēbz potionē q' facilius in
ebriari facit q' vinum Loco monete expendūt pocellanas
albas que reperiunt' Octuaginta at de ipis dantur pro v'
sagio argenti qd' ad valorē duoz venatoz ascendit Octo
vero sagia argenti ascendunt ad valorē viii' sagij auri In
hac ciuitate fit de aqua puteali sal i copia maxima de quo
rex magnos habet quest' In hac at regione est locus ha
bens in giro miliaria centū in quo pisces magni et optimi
capiant quos homines in regione illa hoc mō māducant
Primo eos minutatim terūt postea in sapore optime con
fectum ex alijs plurimis et optimis speciebz ponūt poste
a comedunt vt apud nos cocte comedunt

De regione qdam carayam in qua sapientes sunt **Capitulum xl.**
Est discessū a citate iacij p x. dietas pceditur ad pro
uinciam carayā vbi rex est cogatny filius reg' cublay Ybi
inuenitur nilum de auro qd' dicitur de payolo quod bē
de flumibz In alijs at lacunis et montibz inueniūt aurum
grossi' q' sit aux de payolo Datur eni de ipo viii' auri sa
gium p sex sagia de argēto Monetā de pocellanis hnt
de quibz superius dcm est q' de india d'ferunt Moies illi
us regionis sunt ydolatre In hac regioē inueniunt spen
tes magni valde multi ex eis sunt decē passuū longitudis
& grossitudinis xiiij. palmoz in circuitu ptinent. habet at
quilibet illoz magnoz spenū iuxta caput crura duo carē
cia pedib' & iuxta pedem habet vngulā vnā ad modū leo
num vnguli falconis caput valde magnū habet Oculi eius

sunt p̄grādes veluti duo panes Os b3 tante magnitudinis q̄
vinum hominē de facili deglutiret dentes hab3 maximos
Et quia ita fribilis serpens ille nullus bono est qui non pa
ueat appropinquare illi Neciam aialia q̄q3 agrestia timent
illum Adod quo a venatorib3 capis talis est Serpens p̄
dictus de die in cauerinis s̄bterraneis latitat p̄pter essū de
nocte v̄o egrediens circuit querēs bestias ad deuorandū
vadit ad eorū cubilia vbi leones v̄si seu animalia huiusmo
di habitant et p̄medit magnas et puas Nam illa bestia i
sultum ei⁹ et fortitudinē sustinere p̄t post p̄uersionē reuer
titur ad cavernam p̄p̄riam Est at ibi m̄sutorū zabulosum
et cū ille p̄zabulū reptat fortissime se iactat in zabula et q̄
sic ponderos⁹ est et gross⁹ fossas i zabulo adeo magnas et
grossas cū pectore et v̄tre facit vt videtur reges magnavi
no plena per zabulum volutata venatores igit de die sub
zabulo palos multos et fortes huc illucq3 p̄ planiciē figunt
in quorū summitatib3 sūt gladij calibi firmē infixi acuti val
de quos postmodū operiunt zabulo vt a serpente videri
non possunt Nū igit de nocte trāsitū inde facit sup̄ zabulū
solito more se iactat et in ferrū absconditū et acutū pectore
p̄filiens et impingēs aut statim moritur aut ḡuissime vulne
ratur tūc venatores sup̄uenientes ipm si adhuc viuit occi
dunt Et p̄mo fel ipi⁹ extrahunt quod p̄cio mag⁹ vendūt
eo q̄ est medicinale valde Si quis enim mor̄sū patitur ca
nis rabidi modicū de ipo bibens ad p̄odus sc3 v̄m⁹ dena
rij p̄uuli plene liberabitur Mulier etiā in prius dolorib3
constituta modicū sumens ex eo expeditur a p̄ti Q̄nec
iam apostema patitur aliq̄d quod si infirmitas locū p̄ungit i
paucis dieb3 p̄fecte curatur Carnes at sp̄entis similis v̄
dunt q̄ in cibum optime sūt et libenter ab homib3 p̄medū
tur In hac puincia multi et optimi equi nascuntur quia
negociatoribus ducuntur in indiam V̄ib3 aut eqs nobis
duos aut tres de osse caudę extrahunt ne equ⁹ currens eius

dem cauda feriat qui cum cauda huc illuc torqueat dum
currit qui hoc in equo turpissimum reputatur. Equites hu-
ius patrie sirpis vtuntur logis ad sellas vt apud nos faci-
unt gallici. In bellis vtuntur cora. ijs de conio bubalorum v-
tuntur etiam scutis lanceis balistis et sagittas quas iaciunt
intoxicant. Vñq̃ cublay magnus kaam hac puinciam ob-
tinebat viri bui⁹ puincie huiusmodi re detestabile facie-
bant. Vñ eni vir aliquis trisibat per eos alteri⁹ patrie de-
centis apparencie et bonoz mox qui prudens in vbiis et in
actibus eius videretur si apud eos hospitabat ipm nocte
occidebat putantes q̃ prudencia mores et g̃cie et aia eius
in domo illa postea remanebat ob qua causam mlti ibi oc-
cisi sunt. Et magnus kaam postq̃ regnum pfatum suo dñio
occupauit ac sibi subiugauit hanc impietatem et stulticia
de illa patria penit⁹ extirpauit.

De puincia ardandam Caplin xli.

Quamvero pceditur a puincia caraya ad dietas qui
q̃ inuenitur puincia ardandam q̃ subiecta est mag-
no kaam. Qui⁹ nobilior vrbis dicitur vlian. In hac puin-
cia datur aurū ad pondus vicia eni sine sagum auri con-
mutatur pro quinq̃ vicijs siue sagijs argenteis. Ne eni i
illis regionibz inuenitur argētum vsq̃ ad dietas mltas. Vñ
q̃ pueniunt illuc negociatores qui cū eis aurū pro argēto
pmutant multūq̃ lucratur porcellanas etiā expendunt q̃
de yndia deferuntur. Riso et carinibz vescunt vt plurimū
pocione optimā faciunt de riso et de aromatibus delicatis.
Viri et mulieres regionis illi⁹ dentes cooptos deferunt sū-
tilibz laminiq̃ aurcis q̃ sic disposite sunt vt dentibz optie
capientur. Viri om̃s militares sūt armis timō et milicie
vacantes et venacioni bestiarū et volucrum. Mulieres at cu-
ius rei familiaris in om̃ibz gerunt habētq̃ suos empti-
cios qui eoz obsequijs mācipant. In hac puincia p̃suetu

do est vt qñ peperit mulier lectū qñ cito p̄t dimittat et gub
nacioni dom⁹ intendoat. **Vir** at ei⁹ xl. diebz in lecto discū
bit et nati sibi filij curā gerit. n̄ aut pueri de illo nullā sol
licitudinem habet nisi quia lac illi p̄bz. **Interi** vō amici et
sanguinī vix visitant discubentem. **Quint** q̄ iō hoc faci
unt q̄ mulier filium portās et pariens lōgo tpe et gñit la
borauit p̄pter qd̄ pueniens iudicant vt diebz xl. a filij cu
ra quiescat. **Ipsa** vō tñ cibum defert ad lēn. **In** hac puin
cia non sunt alia ydola nisi q̄ quelibet familia suū progeni
torem adorat eum a quo alij de familia nati sunt. **In** locis
valde siluestribus habitant vbi mōtes sunt maxi et nemo
ra magna valde. **Ad** mōtes illos nō accedunt aliqui alij
de regionibz alijs q̄ ibi venire non possūt extranei p̄pter
corruptionem nimiam aeris. **Iris** carent s̄ contract⁹ suos i
ciluris faciunt quoz medietatem fuit vii⁹ alius aliā q̄ p̄
modum cōposite i minoris signis pueniunt. **In** hac puin
cia et in alijs duabus p̄nomiatis. s. cay:ou et caraya me
dici non sūt s̄ qñ quis infirmatur cōuocant suos magos qui
ydola colunt quibz infirmi suas infirmitates exponit tunc
magi corcam ordinant et instrā pulsant ⁊ ad ydolorū suoz
bonorē magnas faciunt cantilenas s̄ at tam diu faciūt do
nec arripiatur a demōe vii⁹ ex ludentibus in corea. **Tunc**
corea dimissa iacentem crepticiū cōsulunt q̄ de causa ille
patiat quid p̄ci⁹ liberatione agendū sit. **Demō** at per ar
repticiū dat r̄nsa dicens illū infirmatū q̄ illū v̄l illum de
um offendit magi at orant vt de⁹ ille de sanguine p̄prio sa
crificiū offeret. **Si** iudicat demon ex signis egritudis q̄
ille liberari non possit ait. **Ille** tam gñit deum illū offen
dit q̄ p nulla sacrificia placari possit. **Si** aut iudicat q̄ pos
sint euadere dicit. **D**porter vt tot arietes ingrahntes capi
ta illi deo offerat et tales faciat petitiones ⁊ conuoz ad se
tot magos et magas totidem per quoz man⁹ sacrificiū
off. rat et sic placabitur ei deus. **Tunc** sanguine egroti il

li oīa faciunt qđ iussit demon fieri Occiduntq; arietes & sū
guinem ipōz in celum iactant Conuenientes vō magi cū
mulieribz faciunt lūiāria mag̃ et domū totā tburificānt et
fumū de lignis aloē faciunt et aquā decoctā carnū in aerē
fundūt et ptemeciā potionū q̃ de aromatibz sūt pfecte Et
in choreis itez saltant & cantāt reuerenciā illi ydoli p̃ bec
requirunt rurſ⁹ arrepticijs an per bec sit ydolo satisfactū si
iubet demon vt aliud fiat p̃festim mādātū ei⁹ abimpletur
Cū aut illi satisfactū esse sciunt incātatores sedēt ad men
sam carnes qz p̃medunt ymmolatas cū leticia magna et bi
bunt potiones q̃ ydolo sunt imolate in sacrificio t̃minato
prandio ad p̃pria remeant Si aut cōtingat diuina puidē
cia vt cures leger curacionē ipi⁹ attribuūt demoni cui sacri
ficia sunt oblata Hec arte p̃ demoēs illudif eoz cecitas

De plio magno qđ fuit inter tartaros et ipm regem myen
Caplm xliij.

Ocasionē regni carayam superius memorati et reg
ni vncian fuit plium magnum in regioē imēdiatē p̃e
dicta Anno dñi .m. cc. lxiij. Magnus kaam misit vñū de
principibz suis nolē noscārdyn qui erat vir prudēs & stren
nū & cū illo erāt pbi milites & fortissimi bellatores Rex
aut myen & bāgala audito eoz aduentu p̃territi sūt metue
tes ne forte terras eoz venisset inuadere Cōgregātes at
suos exercit⁹ habuerunt equites & pedites circa lx. milia
Elephātes aut cum ceteris castris bellicis circa duo mili
a Et in quolibet castro erāt viri bellatores xij. xx. vñ xvi.
Venit at rex myen cū p̃edcō exercitu vsus citatē vncy
am vbierat p̃notāt⁹ exercit⁹ tartaroz quicunq; cū ipō ex
ercitu p̃dicto in cāpestribz ad dietas tres vsus vncyā Vu
dicns aut bec nastardyn qz puū habebat exercitū p̃tendit
tñ nichil oīno timere qz secū habebat viros fortes et stren
nos bellatores Egredi⁹ est obuā illis ad planiciē bucyā

et ibi castrametatus ē iuxta nem^o quoddā magnum i quo
fuerunt arbores maxie q^u sciebat q^u elephātes in nem^o illō
nullaten^o poterāt igredi **R**ex āt myen venit vt exercitum
ei^o inuaderet **T**artari vero audaciter occurrerūt illis **N**ū
q^u tartari viderūt elephātes cum castris qui erāt in p^{ri}ma a-
cie constituti tanto erant terrore p^{er}territi q^u assellores eoz
nulla vi v^{el} ingenio poterūt eos illis p^{ro}ximos facere tūc om-
nes descendentes de equis ligauerūt eos ad arbores nemo-
ris & pedestres ad elephātiū aciem redierūt ceperūtq^{ue} in
eos sagittas indeficientē iacere **N**ū āt qui in cāpestribz cū
elephātibz erant pugnabāt p^{ro} eos **S**ed tartari p^{ro}biores il-
lis erant & mag^{is} assueti ad pug^{nam} **L**ulnerauerūt q^u tartari
grauiter cū sagittis m^{ul}titudinem elephātiū p^{ro}pter q^u ele-
phātes sagittaz metu fugam arripuerūt **I**ngressi q^u sūt
om^{ne}s rapido cursu in nem^o p^{ro}ximū nec potuerūt ab ingres-
su nemoris a suis rectoribus p^{ro}hiberi diuisi sūt in nemore
hic illucq^{ue} et arbores nemoris oīa castra eoz lignea p^{ro}fres-
gerunt **Q**uā arbores magne & dense erāt videntes aut^{em} hoc
tartari cucurrerunt ad equos quibus ascensis diuisi q^u ele-
phātibz in reg^{is} acies irruerunt quos nō modic^o inascerati
mor eo q^u videbant elephātiū aciem dissipatā **F**uit āt p^{re}-
lium duz valde **N**ū vero vterq^{ue} exercit^{us} sagittas suas q^us
habebat eiecerunt arripuerūt om^{ne}s gladios suos **N**ū qui-
bus durissime pugnauerūt **A**liq^{ui} vndiq^{ue} sunt occisi **K**ā-
dem āt rex myen cū suis fugā arripuit quos iseq^uetes tar-
tari multos ex fugientibz occiderunt quibz oīno mortuis
vel fugatis redierunt ad nem^o vt caperent elephātes sed
non poterant quēq^{ue} ex illis capere nisi inuasset eos quidā
ex hostibus quos ceperant quorum auxilio circa cc. habu-
erūt ab **H**plio in ātea cepit magn^o kaū elephātes hab^{ere} r^{egem}
p^{ro} suis exercitibz quos p^{ro}p^{ri}us p^{ro} exercitu nō habebat p^{ro} **B**te

necit magn^o kaam tras regⁱ myen et cas suo dominio sibi
gavit

De regione quadam siluestri de puincia myen Cap^o xliij

Post recessum de puincia carayam inuenit desertum q^o
dem maximum per q^o descēditur p^otime per dietas
duas et dimidiam vbi nulla est habitacio si ibi est vna lata
et spaciofa planicies in qua tribz diebus in ebdomada mlⁱ
ti cōueniunt ad nūdinās et mēcata multi de mētibz magnis
regionis illi^o et deserunt aux q^o pro argento p^omutāt dātq^o
vnam viciā auri p^o quinqz vicijs argēti mltiqz negociato^o
res de regionibz illis illuc pueniunt cū argento ad montes
illos fortissimos vbi illi p^o securitate sua bitant null^o acce
dit exercit^o q^o loca valde iūia sūt neqz ex hoc scitur ab alijs
vbi illoz habitacio sit post hoc inuenitur prouincia myen
que confinis est yndie ad meridiem per quā itur diebz xv.
ad loca siluestria et nemorosa vbi sunt mlti elephātes et v
nicornes alieqz fere agrestes innumere et nulla ibi habita
cio est

De ciuitate myen et de sepulchro pulcherrimo regis Ca
pitulum xliij.

Circa illis dictis xv. inuenitur ciuitas q^o dicitur
myen grādis et nobil^o q^o caput est regni et est subdita
magno kaam habitatores ei^o ppriam linguā habēt et ydo
latre sunt In hac citate fuit rex quidā p^oduces qui moriens
mandauit sibi fieri sepulchz in hunc modū In quolibet
capite monumēti iussit fieri turrim vnā marmorēam alti
tudines decem passū cui^o grossicies erat put altitudinis
proportio requiebat In cacumine at rotunda erat vna ip
sar turrim erat auro coop^ota cui^o auri grossicies erat ad
vni^o digiti latitudinis mēsurā Sup^o cacumē vō turris at mlⁱ
te cāpanule auree q^o a vento flāte redderz sonitū Et vō tur
ris eodē mō et tota argento coop^ota erat hīs silis campa

las argenteas. Hoc aut sepulchz fieri iussit pro honore aie
sue et vt ei⁹ memoria nō pīret. Quod āt die inuēti sunt in
curia magni kaam ioculatores in mltitudine maxiā quos
ad se puo. as rē ait illis ite cū duce quem pferā vobis et cū
exercitu quē vob adiungā pquiretis michi puincia myen
qui se mādato regi volūtarios exhibētes iuerūt vt iussit et
myen puinciam debellātes ei⁹ dñio subdiderūt. Et cū p
tulerunt ad marmoreū sepulchz non illud deuastare pze
sūperunt nisi magni regis requiito p̄sensu: Qui audiēs
q rex p honore aie sue fecisset mādāt vt sepulchz nulla
tenus violaretur. Vos enī tartaroz est non deuastare ea
q p̄tinent ad defunctos. In hac puincia sunt mlti elephā
tes et eciā boues siluestres magni et pulchri cerui et dam
mule aliazq diuersaz speciez siluestrium aialium i mlti
tudine maxima

De puincia bangala. Caplm xlv.

Bangala est ad meridiē in confinio idē quā magnus
kaam nondū subiugauerat qñ ego marc⁹ in curia ei⁹
era hāc debellandū cā suos exercit⁹ miserat. Vbi āt rex
pprius ppriam linguā bñs dñs sūt ydolatre. de puinci
a ista Carnibz vescunt^r riso similiter et lacte. bōbicis aut
est ibi copā maxiā de qua incacoēs maxime sūt. habun
dāt ibi spice galanga zinzibere zucaro et mltis alijs spēbz
aromaticis. Elephātibz coequatur. In hac puincia mul
ti venduntur negotiatoribz quoz plurimū enuchi sūt qui
postmodū a baronibz p diuersas puincias ducuntur

De puincia canziga. Caplm xlvj.

Postmodū reputur canziga ad orientālē plagā q regē
ppriū sūl^r habet pplē ei⁹ ydolatra ē. In hac puincia
repit^r aux in copā maxiā et aromata multa sp̄pauce de eis
incaciones sūt q a mari regio ipa remota ē. Vbi sunt ele
phātes mlti et venaciones maxime bestiaz boīcs puinci
e carne et lacte et riso vescunt^r vitibz carēt h de riso et aro

matibus et spēbus delicatis portiones faciūt viri et mulie-
res cū acubus pingunt suas fauces collum man^o et ventrē
ac crura faciuntq; ibi ymaginez leonū draconū et auū sub-
tiliter valde q̄ ecia sic firmantur in pelle vt nūq̄ discedant.
Qui at plures de huiusmodi ymaginibus habet pulchrior
reputatus

De prouincia amu Capitulū xlvij.

Amu vō prouincia est ad orientalem plagā que mag^o
kaam subiecta est. **H**oiēs ydolatre sūt. **P**ropriam
linguā et aiālium greges habent magnos et virtualiū copi-
am. **E**quos hnt multos et optimos quos negociatores in
idiam deferūt bubuli ibi multi sūt boues et vacci i magna
copia et delicata viri et mulieres deferūt ad brachia moni-
lia seu brachialia aurea et argentea magni valoris

De puincia tholoman Caplm xlviii.

Post amu ad orientalem plagā ad dietas octo iueniē
prouincia tholoman q̄ subiecta est dñio magni kaam
hoiēs ppriam linguā habent et adorāt ydola. **U**bi sūt viri
pulchri mulieresq; pulchre coloris tñ brum. **C**ivitates ibi
multe sunt et castra multa. **H**oiēs magni et fortes viri in
armis strenui sunt et fortes mortuorū suorū corpa cōburūt
et ossa in capsula lignea ponūt et in cauernis mōciū absco-
dunt se ne ab hoīe aut a bestia rāgi possint. **M**ux est i copi-
a magna porcellanas yndicas de quibz dñi est supra loco
sue monete expendūt

De puincia cinguy Caplm xlix.

Post recessū de puincia toloman iueniē puincia cin-
guy ad orientē et itur sup flumē p dietas xij. **U**bi sūt
civitates et castra milia. p^o hoc inuenitur citas sinulgu grā-
dis et nobil regio hec magno kaā subiecta ē. **H**oiēs illius
ydolatre sūt. **I**n hac regioē fūt pāni pulchri valde de cor-

ricibz arboribz quibz induuntur in estate Viri strenui sunt et
 fortes valde In hac puincia tanta est multitudo leonum quod nul-
 lus de nocte piumit ex dormire quia leones omnes quos inue-
 niunt deuorant Canes etiam per flumina transiunt propter metum
 leonum non ligantur ad ripas fluminis quia leones in noc-
 tibz ingreditur in naues ad heredes ripe et quoscunque ibi in-
 perunt deuorant Nec autem huius regionis leones magni et fero-
 ces sunt valde Canes tamen ibi adeo ita sunt audaces et fortes
 ut leones presumant inuadere Opportet autem ut duo canes cum bo-
 mine sint Cum enim quispiam homo peribit in equo per capestri-
 a transit leonem occidit ut plurimum si duos canes magnos
 secum habuerit Nam cum leo illis appropinquet statim canes
 larratu magno currunt per ipsum leonem si vir cum equo subsequi-
 tur canes leonem ipsum mordent in posterioribus corporis aut
 in cauda leo se statim vertit ad eos qui canes se auertere ab
 eo sciunt quod eos ledere non potest tunc leo persequitur viam suam rur-
 sumque canes larrando et mordendo issequitur cum Leo vero prope
 larratum canem metuit ne forte canes alij vel boves prouocent
 ad eum Quod diuertit suum cursu Cum vero vidit arborem gros-
 sam posteriora sua ad stipitem arboris appodiat ne ibi mor-
 deri possit a canibus et faciem suam ad canes dirigit Vir autem
 qui in equo est cum arcu sagitare non cessat propter quod sepe con-
 tingit quod leo quicquid vulneratur In tamen enim leo attendit ad ca-
 nes quod vir libere poterit sagittare Sic igitur leo potest occidi
 Nec puincia habundat in serico et deferuntur micationes
 maxime per flumina memoratum

De ciuitatibus cancasu cyanglu cyanoli Caplm l.

Post discessum a puincia cyanguy per quatuor dietas inue-
 niuntur plures ciuitates et castra multa Post dietas il-
 las quatuor est ciuitas carasu que pertinet ad prouin-
 ciam cathay et est ad meridiem ubi est serici copia v-
 bi panni multi de auro et serico fiunt et syndones in copia

marina **A**lba hac ciuitate itur ad meridiem tribus diebus
et inuenitur citas cyanglu gūdis valde que etiā est de puin
cia cathay vbi fit sal in maxima copia est eni ibi terra salis
firma de qua mōticulos faciunt sup quos aquā picitū pos
tea colligūt aquā q̄ erupit de sō pede monticuli quā i mag
nam ponētes caldaria ad ignem diu bulire faciunt postea
p̄gelatur in sal pulchz et albū **A**ltra vō ciuitatem cyāglu
ad quinq; dietas est citas cyanoli p cui⁹ medium tñsit flu
men magnū p qd multe naues cū multis marcacionibz de
ducuntur

De ciuitatibus candifu singuimatu **C**aplm li.

Oltra ciuitatē cyanglu ad dietas sex vsus meridiem ē
ciuitas magna candifu que regē bacten⁹ hēc p̄sueue
rat anq̄ sbiceretur magno kaam **H**abet at̄ sub suo domi
nio xij. ciuitates in quibus omib⁹ viridaria sūt c̄ ibi ē fruc
tuum et serici copia **P**ursum ad meridiē ad dietas tres ē
ciuitas nobil singuimatu **A**lō quā descendit ad meridiem
flui⁹ magnus qui ab incolis in duas ptes diuisus ē quaz
vna ad orientem vadit vs⁹ mangy **A**lia vō ad occidentem
versus cathay p quos flumios naues mediocres innumere
tñseunt cū marcacionibus infinitis **D**e synguimatu vō p
grediētes vs⁹ meridiem p dietas xvi repiunt citates et opi
da in quibus marcaciones maxie fiunt **O**ms at̄ habitato
res patrie ydolatre sunt et magno kaam tō regio sōdita ē
De flumine magno caromora et ciuitatibus cyanguī **C**a
pitulum liij.

Per ceteras igit dietas xvi. tñtatis inuenit̄ magnum flu
men caromora qd de trīs illius qui dicitur p̄sbyter
iobannes fuit habet spaciū vni⁹ miliarij in latitudiē su
a vō p̄fūditas tanta ē vt p eā naues magne cū suis oncrib⁹
libē tñscāt p̄sces vō i eo i copia maxia capiūt. i b̄ fluiē iux

sa mare oceanū ad dictā vñā sūt naues numero xv milia
quas tenet ibi magn⁹ kaam vt pate hnt cū necitas fuerit su
os exercitus deferre ad uisulas maris sūt aut adco magne
vt quolibet carū pontat equos xv ad regionē remotā cū eq
tibus et neōio victu p equib⁹ et cquis ac nautis qui sunt
in qualibet naui numero xx. **A**bi aut fruuntur naves ille in
flumine due ciuitates sūt quarū vna q̄ magna est posita est
sup crepidinē fluminis. **A**lia vero ex alia pte fluminis ē
vna carū dr. **Soygaguy** alia **Sayguy**. Flumine igit p cō
mūcto statim ingressus atqz in nobilitatē puincīā māgy
cui⁹ magnificēcia admirabilis seq⁹ crib⁹ caplis describet^r

De nobilissima puincia māgy. Et pmo de pictate et iusti
cia eius regis. **C**apitulu iij.

In puincia māgy magna fuit rex quidā noīe factur
potes et diues valde nec inueniebat tpe eius pnceps
aliquis eo maior ppter magn⁹ kaam. **R**egnū eius fortissi
mū erat et inexpugnabile putabatur nec quisqz ipm inuade
re psumebat. **I**ocoqz rex et pplis regis armorū atqz bello
rū exercitū no habebat vnaqueqz citas pfundis foueiz et
aquis plenis vallata erat quarū latitudo erat q̄ tū iacere
poterat arcus. **A**rebant equis qz neminē metuebāt. **N**o
nichil igit vacabat rex nisi vt deliciose viueret. **I**n curia
sua domicellos et domicellas habebat circa mille et bono
rabiliter viuebat pacē et iusticiā et misericordiā diligebat.
Nā et in toto regno eius pax erat maxima nullus qz pxi
mū psumebat offendere qz rex omnib⁹ seruabat iusticiam.
Sepe artificū stacōes de nocte mittebant opte nec erat q
in eis psumeret ingredi aut dāpnū aliqđ inferre. **M**ato
res oēs nocte ac die p totū regnū securi et inoffensi libere
ābulabant. **E**rat aut rex pius et misericors ad paupes et
quosqz necessitatē et penuriā patientes. **A**mis singulis re
colligi faciebat pueros abiectos a matrib⁹ circa xx. milia

quos suis sup̄tib⁹ optime nutrire faciebat. In regione il
la paupes mulieres, p̄pos natos abiciūt vt ab alijs colligā
tur siccos ipe nutrire nō p̄nt. Illos aut̄ p̄ctos quos rex
colligifaciebat diuitibus regni diuidebat q̄ carebāt filijs
vt eos sibi adoptarēt aut postq̄ cūerāt p̄ctos illos cū pu
ellis abiectis iugio sociabat et eis sufficere de necessarijs
p̄uidebat.

Qualis bayan princeps exercitus magni kaam Kublay
deuicit, p̄uiciā māgy et eā suo domino subiugauit

Capitulū liiij

Anno dñi M c c lxxiij magni kaam Kublay hoc mō
suo subiugauit impio. **A**dit eni illic vnū ex p̄cipib⁹
luis moie bayan chynsan qđ in nostra lingua sonat q̄ centū
oculos hñs vnde idem sonat sicut centū oculi bayan. Cui
maximū exercitū eqnū et peditū deputauit ac multitudinē
nauū vt mangy, p̄uiciā debellaret. Qui cū ad p̄sā p̄u
ciā deuicisset p̄mo habitantes ciuitatis p̄me que d̄r Mo
yanguy ad sui regis obedienciā requisitū quib⁹ recusanti
bus obedire nullo insultu facto in eos, p̄cessit ad ciuitatē
scđam que similis obedire recusauit tūc, p̄cessit ad terciā de
inde ad q̄rtā post hec ad quīrtā a quib⁹ oib⁹ simile respō
sum accepit. Nō aut̄ timebat post se ciuitates hostiū et ad
alias, p̄cedere q̄ exercitus ei⁹ erat magnus et optimus ba
bebatq̄ secū viros strenuos bellatores et magn⁹ kaā exer
citū magnū grādemq̄ aliū post eū mittebat. Sextā ergo
ciuitatē ingressus ecū magna fortitudine et vi obtinuit eā
et sic, p̄grediens ciuitates xij in breui tempe subiugauit de
bellando tūc tremuerūt corba viroz māgy. Et bayan ad
regalem ciuitatē et maximā ciuitatē q̄nsay accessit et iuxta
eā suū exercitū ordinauit. Rex at̄ māgy auditis, p̄bitantib⁹
et fortitudine tartaroz vehementer expauit. Et ascendens
in nauē cū comitiua magna ad quandā inexpugnabilem i
sulam se transfudit hñs secū naues circamille. Ciuitatē at̄

quisay regine custodire dereliquit cū exercitu magno **R**e
gina vō prudēt se gereis in oib⁹ ad defensionē ire cū su
is baronib⁹ intēdebat sollicitē **N**ū āt audiuit q⁹ princeps
exercitus tartaroz vocabar bayan linsay .i. centū oculi p
oia defecit viri⁹ eius qm̄ a suis astrologis audierat q⁹ ciui
tas quisay a nullo nūq⁹ possit expugnari nisi ab eo qui cētū
oculos haberet et qm̄ impossibile videbat oīno cēt habitur⁹
centū oculos neminē formidabat p̄cipē igit⁹ tartaro bayā
ip̄i regina ci⁹ p̄gnōie p̄gnito regnū et ciuitatē libere illi ob
tulit **Q**uo audito ciuitates oēs ad mādāta magni kaam p
uenerūt **E**xcepta ciuitate sansu que p̄ tres ānos obedire
p̄tēpsit **R**egina vō iuit ad curiā magni kaā a quo cū hōre
maximo suscepta **R**ex āt factur⁹ eius qui ad insulas fuge
rat inde in vita sua discedere noluit ibiq⁹ vitā finiuit

De ciuitate Koyarguy Capitulū lv.

Quītas p̄ que occurrit introitib⁹ in puicia dē **K**oy
arguy q⁹ magna ē et nobilis et magnaz opū **I**bi sūt
naues i multitudinē maxiā **E**st enī sup̄fluuū **C**aromora
fit āt ibi sal in tanta copia vt ciuitatibus xl sufficiat de quo
magnus kaam magnos p̄ctus recipit **S**imiliter etiā de
mercacionib⁹ ciuitatis et portus habitatores vniuersi et p
uincie totius et hui⁹ ciuitatis mangy ydolatre sunt et com
burunt corpora mortuorū

De ciuitatib⁹ panthi et Kayn Capitulū lvi.

Ad terminū diete vin⁹ adūsus syrochū vltra ciuitatē
Koyarguy inueni⁹ ciuitas panthi grādis et nobilis
Ibi mēacōes maxie sūt et ibiē serici et victualū maxiā co
pia **I**bi in tota regione illa expendit moneta curie magni
kaam .via autē qua itur a ciuitate **K**oyarguy ad hanc ci
uitatem .tota est lapidibus pulchris structa a dextris et a
sinistris aq⁹ est magna **A**liūde āt igressus siue accessus nō

patet ad puincia mangy nisi p via hanc. **D**o terminu vero
diecte alterius est ciuitas nobilis Kayn. **I**bi pisces i copia
magna hntur. **I**bi ecia venacoēs sūt magne bestiarū et vo
lucrū. **S**alam aut ibi in tanta copia sūt et p ranti argentei
pondere qtu vn^o venetus h3 deit tres optimi falsiani.

De ciuitatib⁹ tinguay et yanguy. **C**apitulū lvij
Post hoc itur ad dietā vna et p via inueniūt velle et op
tine culture terraz. **I**n fine vero diete bētur ciuitas
tinguy q grādis nō est h victualiū h3 copiā maximā. h3 eci
am naues mltas valde. **E**st ecia iuxta mare oceanū ad di
eras tres et in illo spacio sūt multe salute. **I**n ipso saluiarū
spacio est ciuitas vna magna q dicit tinguay. **P**ost recessū
a ciuitate tinguay ad plagā circij itur p dietā vna p pulcher
rimā regione et ciara dieta inuenit ciuitas nobilis yanguy
sō cui⁹ iurisbdicōe sūt ciuitates numero xxvij magnaz mer
cacionū. **E**go aut marcus annis tribus ex pmissione mag
ni kaam habui in ciuitate illa officiū pfecture

Qualiter ciuitas syansu cū machinis capta fuit. **C**api
tulū lvij

Hoc occidentalē plagā est vna regio in puincia mangy
que dicitur Kaynguy opulenta et pulchra valde. **I**bi mlt
ti panni sūt de auro et serico. **I**bi ecia bladorū et oim vic
tualiū copia est. **I**bi inuenit ciuitas syansu q ciuitates xij.
sub suo domino pūnet. **D**ec ciuitas tribus annis in rebeli
one pstitit inter quos debellari nō potuit ab exercitu tar
taronū qū deuicta fuit. puincia mangy. **N**on enī añ locari
poterat exercit⁹ nisi a pte aquilonari. **N**ā vndiqz ex p⁹tib⁹
lacune pfunde erant p quas naues ad eā ingredi velegredi
poterant et sic in victualibus nō poterat habere defectū.
Quo audito rex kaam turbatus ē supra modū. **C**ontigit
āt tūc tps dū nicholaū p⁹em et dñm matheū frēm ei⁹ et me

marcū cū illis in curia regis esse **A**ccedentes igitur nos si-
mul ad regē optulim⁹ nos facturos esse machinas optiās
cū quib⁹ ciuitas oīno vinceret. **N**ō enim erat vsus machi-
narū in regionib⁹ illis habebam⁹ enim nobiscū fabros lig-
narios xpianos qui fecerūt tres machinas optimas quaz
quolibet. ccc. librarū lap idē proiciebat quas nauibus ipo-
sitas mittit rex ad exercitū suū. **C**ū āt añ ciuitatē syāsu cree-
te erant lapis primus quē machina i ciuitatē emittit sup do-
mū vñ ciuitatis et cecidit magnaq; ps domus pfracta est
Quod videntes tartari qui in exercitu erant oblitupuit
valde. **N**ij vero qui in ciuitate erāt nūmo fēre cōcūlli me-
tuentes ne tanta ciuitas destrueretur a machinis et ipi oc-
ciderentur a tartariis aut sub domorū ruina perirent statī
ad magī kaam mandata venerunt.

De ciuitate cynguy nō multū grandi ⁊ de flumine magno
quyan. **C**apitulū lix.

Post recessū a ciuitate syāsu ad miliaria xv p syrocbū
inuenit ciuitas synguy non multū grandis ico naues
habet in multitudine maxima. **E**st enim posita sup flumē
maius qd in o:be sit qd dicitur quyan qd in latitudine bz
miliaria decē alicubi octo alicubi sex et habet lōgitudinis
vltra dieras centū. **I**n hoc flumine plures naues numero
sunt q̄ sint citra mare et in omni mari et in fluminibus cūc-
tis plures q; marcacōes deferūt p cū q̄ p omnes terras ci-
tra narinas in oib⁹ suis locis nauibus deferantur. **E**go
enim marcus vidi in portu ciuitatis bui⁹ cynguy circa quī
q; milia que p hunc flumiū navigabant. **S**ingule āt naues
magne regionū illarū sūt vno solario coopte nec habet na-
uis nisi malū vinū p velo pond⁹ vtro vni⁹ ascendit vt pluri-
mū ad numerū et pond⁹ quatuor milū canturiorū aliq̄ue
rū pond⁹ cōit xij milū canturiorū deferūt accipiendo can-
turiū iuxta modū nauū veneciarū. **S**ic igitur est nauium

pōbus inter q̄tuor et xij miliū cāturiorū Inter p̄fatos nu-
meros addendo ⁊ diminuendo iuxta magnitudinē nautis
Xanapinis fimbis nō vtunt nisi p̄ malo nautis et velo e-
ius sed piloreas faciūt de arundinib⁹ magnis de quib⁹ su-
pra sc̄a est mencio que hnt passus xv lōgitudinis Cū hijs
piloreis q̄q; naues p̄ flumiū trabūt Scindunt enī aruoi-
nes et scilurās ligant simul Et huiusmodi funes longos
faciunt valde Nā aliq̄ue piloree habent longitudinē pas-
suū.ccc. et sunt fortiores fimbis canapinis

De ciuitate Tanguy Capitulū lx.

Tanguy ē ciuitas p̄ua supra mediātū flumē ad plagā
circij Ibi ānis singulis sit maxiā collō bladi ⁊ risti et
in postmodū ad magnā cūriā deferūt ad ciuitatē Aā-
balu Trāsserūt ei de loco cathay p̄ fluiā et lacunas Mag-
n⁹ vōkāā facit fieri canalīa magna et multa i locis plimis
vt possint naves de hoc loco ab vno fluiē trāsire ad aliud
flumē et p̄uēire ad puinciā cathay Per frāeciā in p̄t de
māgy ad cathay Curia āt magnā kaa p̄ maiori p̄te sufficiē
ciābz bladi ex eo qđ colligit in portu hui⁹ ciuitatis Cay-
guy Ante ciuitatē cayguy isula vna ē in medio fluis ibi est
mōsteriū moāchoy ydol fūiciū vbi ydola mltā sūt Quā-
nēq; i mōsterio ipō mōchi ydolatre ce vel vltra Et ē illō
mōsteriū caput et regula mltōy mōsterioy ydol fūiciū

De ciuitate Sygianfu Capitulū lxi.

Sygianfu citas ē in māgy vbi multa opa de auro et se-
rico fiūt vbi sūt due eccie xpianoy nestorinoz q̄s edi-
ficauit mafarchis nestorin⁹ qui a magno kaa in illa ciuita-
te p̄sulatū obtinuit Anno dñi cc et lxxij

**De ciuitate Xhyngbinguy et q̄liter ciues eius occisi sunt
oēs quia occiderunt tartaroy exercitū Capitulū lxij.**

Post recessū vero a ciuitate itē p̄ dietas tres p̄ syrochū
et p̄ viā inueniunt ciuitates et opida magnarū mercaci
onū et arcium. Alterius autē ad dietas tres ē ciuitas. **A**byngi
guy nobilis valde et grand. **I**bi ē oīm victualū bndancia
magna. **Q**uā bayan princeps exercitus magni kaā mittebat
exercitū suos ad debellandas et sbingandas ciuitates mā
gy tūc misit ad ciuitatē istā rhyngiguy xpianos multos qui
dicebant alani. **C**ū autē ciuitatē fortissime impugnarent hij
qui i ciuitate erant virtute impugnantū deuicti citatē eis
libere tradiderūt. **C**ūctus igitur exercitus pacifice igressus
est ciuitatē neminē offendens vltēr⁹ ex quo ad magni kaā
venire decreuerūt mādata. **I**nueniunt igitur pfati alani qui
deuicerāt ciuitatē vinū ibide in copia optimū de quo tā co
piose biberūt q̄ oīs inebriati sūt de sero vino gūati tanto
sūt sōpno opp̄lli q̄ dormierūt oēs simul et nullā fecerūt in
ciuitate custodiā qd videntes ciues qui illos cū pace susce
perāt irruentes in illos dormientes quos oēs totalit occi
derūt ita vt nullus oīno ex illis euaderet. **B**ayan vō Bau
diens misit p̄tra eos exercitū magnū et ciuitatē p̄ violentiā
captā precepit vt ciues oēs in p̄donis et infidelitatis illius
gladio necarent. **Q**uod ita vt iusserat factū est.

De ciuitate Synguy Capitulū lxij.

Syanguy autē est nobilis ciuitas cui⁹ circuitus p̄tinet in
miliaria lx. **I**bi est maxima multitudo populi. **S**ic e
nim est mangij prouincia pp̄lofa q̄ si pplius terre in armis
strēnuus esset totū alii mundū p̄quirere et deuicere debu
isset s̄ mercatores et artifices multi ibi sunt et multi medici
et phībi sūt inter eos. **I**n hac ciuitate sūt p̄ores lapidei
et vimilia tāte altitudinis q̄ s̄ vnoquoq; ipoz galea libe
re transire posset vel valeat atq; s̄ multis p̄ociū p̄cōrum
simul possint due trāsire galee. **I**n mōtibz ciuitatis illi⁹
crescit rebarbarū ibi etiā zinziber in multa copia crescit q̄

p vno argenteo veneto habent octuaginta libre zinzibris recetis et optimi. Hec citas sub sua iurisdicōe hz citates xvi magnarū mercacōm et arcū valde. Idem mlti pāni de serico ibi sūt. Vocat aut synguy. i. ciuitas tre alia vō ciuitas magna dicit quynsay. i. ciuitas celi. Et hec obinu erūt noia citates ille qz i orientis pñib⁹ sūt nobilissie citates.

De nobilissima citate quinsay. Capitulū lxiij

Post recessū a ciuitate syngy it p dietas quinqz et iucū in via ciuitates plures magne vbi negociaciones maxime fiunt postmodū veniē ad ciuitatē nobilissimā quinsay qō in nrā lingua sonat ciuitas celi q maior citas orbis ē et ē principalior in puincia māgy. Ego marcas sui i hac ciuitate et diligenter pñiciones ipius pscrutatus sum quas sūmatim vt reppi et breuiter enarrabo hui⁹ circuitus pñinet in gyro miliaria centū aut circa. habet vero pontes lapideos xij milia tante altitudinis vt nauis sub eis vt plurimū transire possit. Est at ciuitas in lacunis sicut ciuitas veneciarū. Et si careret pontibus de vico ad vicū nō pateret aditus p terrā et ob hoc oportet vt ibi sint tot milia ponticū. In hac ciuitate sunt artes principales xij et pro qualibet iparū sunt in ciuitate xij milia stacionū in quibus ipaz arcū artifices opant. Quelibet at stacio oparios habet inter mīros z milīros. x. aut. xv. siue xx. Et sūt qñqz in aligbus xl. Tanta ē ibi artificū et mercacionū innumera multitudo q qui nō viderūt incredibile penit⁹ videret. Idem ciuitatis hui⁹ deliciose viuūt. Et neqz ipi neqz vxores eorū mamb⁹ pprijs opant faciūt at mīltros alios opari. Ex antiquo enī statuto sūetū ē ibi vt quilibet in dō ppria teneat stacionē et artē sicut fecit hacten⁹ pat⁹ ei⁹. Et si diues est nō cogit mamb⁹ pprijs opari. In hac ciuitate sūt mulieres formose valde cōir sūt multis delicijs emittite vsus meridiē est i ipa ciuitate lacus magna q xx miliaria i gyro

continet In hoc circuitu super lacu sunt multa pallacia
et multe domus magne nobiliū et sunt interius et exterius
mirabiliter ordinate Sunt et ibi eccie ydolorū In medio
ipsius lacus due puule insule sūt in qualibet iparum ē pal-
laciū nobile et pulcherrū valde vbi sunt p̄pamenta et vasa ne-
cessaria p̄ nupcijs et solempni cōiūio. Si quis autē vlt
in solempni loco tenere cōiūiū accedat illuc vbi potest cō-
iūiū vel nupcias cū honore tenere In hac ciuitate quinq̄
say multe et pulcherrime domus sunt Sunt etiam ibi p̄ vi-
cos eius p̄ue lapidee turres pro cōi vsu cōtracte vt qñ tor-
tutus ignis accenditur possint cōiūicini res suas ad pfatas
turres ne cōburant deferre quia enim i ciuitate multe do-
mus lignee sūt sepe ignis in ciuitate accendit In hac ciui-
tate ydola adorant Cōedunt autē carnes equorū et canū
et oīm animalū. Et expenditur ibi moneta magni kaam
In hac citate custodia magna sit ex mandato magni kaā
ne vel ciuitas rebellare p̄sumat aut ne ibi furta vel homi-
cidia fiant In quolibet enim ponte ciuitatis de die et de
nocte decē custodes sūt In hac ciuitate mōs est sup̄ quē
est turris et sup̄ turrin tabule sunt de asseribus qñ aut ig-
nis accendit in vrbe si custodes turris hoc possunt videre
cū ligneo malleo tabulas p̄cūiūt vt huiusmodi circūquaq̄
p̄ turrin omni⁹ audiat et cōcurrūt ad auxiliū conferendū
Similiter etiā fit si p̄cā quacūq̄ p̄mocio vel turbacio ibi
incitate fiat Ale oēs ciuitatis sūt strate lapidee In hac ci-
uitate sūt tūne circa 5a milia pulchre valde et magne i qui-
b⁹ sepe hoīes balneāt multū enī circa mūdiciā corpale intē-
dūt Altra ciuitatē quinq̄say ad xxv miliaria ad plagā oriē-
talē ē mare oceanū et ibi supra mare ē ciuitas gauisū vbi ē
portus optim⁹ ad quē p̄ueniūt naues in multitudinē maxia
de yndia et de alijs regionibus de citate vsq̄ ad mare ē flu-
uius p̄ quē naues ad ciuitatē veniūt qui flui⁹ trāsīt p̄ plu-
rimas alias regiones Hanc p̄uinciam diuisit mag⁹ kaā

in quatuor regna dñs regē, ppiū vnicuiq; regno iuxta sue
volūtatis bñplacitū. Sūt aut hī reges oēs reges potētes
valde et subditi magno kaam et oportet eos annis singul
de oibus regnoz suoz puenitib⁹ et expensis et de regimie
suo magni kaam officialib⁹ reddere rōnem. **A**nus at illo
rū regū in ciuitate quīlay p̄stine morat^r qui sū ditione sua
h̄z c. et xl. ciuitates. **P**rouincia vero māgy h̄z in vniuerso
ciuitates. m. ccc. et in singulis ipaz p magnū kaā positi sūt
custodes ne forte rebellare p̄sumant boim custodū multi
tudo ē stupenda et innumerabilis nō tñ sunt oēs tartari s̄
sūt de diuersis exercitib⁹ et stipendiarijs magni kaā. **I**n
hac ciuitate quīlay et in tota māgy puincia est p̄suetudo
vt cū puer nascit statim p̄ntes ei⁹ scribere faciūt diē et ho
rā natiuitatis ei⁹ et sub quo planeta natus ē. **I**n cūctis enī
itinerib⁹ et factis suis astrologozū regūt iudicijs. **H**ocq;
scire volunt ipius ortus diē et horā. **Q**uī moritur quis ca
napius saccis cōsanguinei eius induūt et mortui cadauer
cū cantu magno et ymaginibus suoz et ancillaz et equoz
et denarioz p̄burūt q̄ oīa de papiro faciūt. **E**rduntq; q̄ i
vita alia talia optinebit defunctus qualia in similitudine
sunt cōbusta. **P**ost hoc cū leticia magna tangūt musica in
strumenta dicētes q̄ dii eius cū tali honore eum suscipiāt
cū quali honore corpa cōburunt. **I**n hac ciuitate quīlay
est pallaciū mirabile in quo farfur quondā rex mangy te
nebat curiā locus magnus circūcinctus est muro p quoz
altitudinis magne qui in gyro continet miliaria. x. **I**nter
quos muros sūt viridaria pulchra valde cū fructibus deli
catis. **I**bi sunt fontes et lacune in quibus multi et optimi
p̄sces habent. **I**n medio aut interioris spacij palacium
pulcherrimū est et maius quod sit in mundo. habet enī
aulas. xx. eiusdem magnitudinis oēs in quozū qualibet co
mederent simul decē milia hominū in multa cōmoditate
et debita congruitate cunctis discumbentibus collocatis

Sunt autē aule piete et deaurate pulcherrimo opere. In
ipso etiam pallacio sunt camere mille aut circa. In ciuitate
quinsay sunt ignes. cc. iuxta vulgare ytalicu seu familie tot
numero q̄ ad. c. lx. romani ascendunt in cōputacione sum
maria romani vero. x. milia continet. Sunt igitur tot fami
lie in vniuerso vt earū numerus ad mille milia et. lx. milia
familiarū ascendat. In hac ciuitate pallacia multa sunt et
pulchra valde. In tota hac ciuitate vna sola ecclesia nesto
riōz est xpianorum. In hac ciuitate et tota puincia opor
tet vt quilibet paterfamilias sup hostiū domus sue scribi
faciat nomen suū et vxoris sue nomina omnia domus sue
vel de familia sua et numerū etiā equoz suoz. Cū autem
quis de familia moritur vel domiciliū mutat oportet vt in
deleat nomen decedentis aut mortui et describatur ibi no
men cuiuscūq; de nouo nascentis vel ad familiam additi.
Et in hunc modū faciliter sciri pōt numerus hoīm qui in
ciuitate sunt. Similiter etiā stabularij et hospitiū recepto
res scribūt in suis quaternis nomina omniū viatorū quos
in suis hospicijs recipiunt et quo mense et quo die in eius
hospiciū sunt ingressi.

De puentibus quos recipit magnus kaam in quinsay et
de puincia mangy. Capitulu lxx

Nunc dicendū est de puentibus et redditibus quos
recipit magnus kaam de ciuitate quinsay et de tota
ciuitate mangy. Singulis annis recipit magnus kaam de
sale qd sit in citate quinsay et eis ci^o romanos aureos lxxx.
Quilibet autē romani ascendit octuaginta milia sagio
rum auri. Quodlibet at sagiū auri plus habet de pōdere
q̄ florenus. De rebus aut alijs et mercacionibus sine sale
tributa maxima et incōputabilia recipit. In hac prouincia
plus habetur de zucaro q̄ i reliquis totius mūdi puctijs.
Est enim ibi copia maxima aromatu et oīm bui^o moi spēz.

De aromatib⁹ quibuscūq; recipit magnus kaam de cetū
mensuris trece et dimidia De vino at qđ sit de riso et de spē
bus diuersis et de carnibus bene magnos puent⁹ recipit
De xij artibus q̄ in quinsay fiūt et i tota puncia magnos
habet redditus De serico vero cui⁹ est in māgy copia mē
ina recipit de centū mensuris decē mensuras qm venditur
Et de multis etiā alijs rebus dantur mensure .x. p quoli
bet cētenario Hgo marcue audiui cōputare redditus q̄s
magnus kaam de regno quinsay quod ē nona ps puncie
mangy et ascende bat ānuatim puentus ppter sal ad xv.
miliū et .cccccc. milia sagiorū auri.

De ciuitate Tāpiguy et alijs ciuitatibus plurimis
Capitulū lxi.

Procediendo at vltari⁹ a citate quinsay p syrocū cō
tinue inueniūt p dictā vnā vintaria plebra et optiā clⁱ
tura t̄ray Post dictā vō vnā inuenit ciuitas tā iguy que
magna et nobil et pulchra ē valde Ultra citatem tāpiguy
ad tres dictas ē citas Angi p duas dictas p syrocū inuenit
citates et castra q̄ tāā p̄tignatē et p̄tignatēz hñt vt vide
at viatori p citatē vnica m̄sitū facere. Ibi ē oīm victualiu
copia maxia Ibi sūt arūdines grossiores q̄ i tota illa pui
cia hēant Ont ei latitudis palmarū quatuor et lōgitudis pas
suū .xv. Ultra duas dictas ē citas ghēghuy grādis et pul
chra Postmodū it p dictas quatuor p syrocū et inueniūt
p̄tignatē citates et castra In hac regione mili leones sūt fe
roces et magni In hac regione et etiā i alijs p̄uincijs mā
gy nō sūt arietes s̄ boues capre hyrci et lues ibi sūt i copia
maxia Post alias quatuor dictas ē Syangyā grādis valde
q̄ i mōte sita ē qui mōs i duas ptes diuidit flumē que post
modū ad appositas sibi plagas rēdūt Rursus it p dictas
tres et inuenit citas cynguy q̄ vltima ē in domino quinsay.

De regno suguy Capitulū lxxij

Dum descendis a ciuitate ruzguy statim introit⁹ ē ad reg
em iuguy et ē via p syrochū diērs sex p mōtes ⁊ valles
et inueniūt ibi citates et castra et ē ibi oīm virtualiū copia
Ybi sūt venaciones maxie bestiarū et volucrū leones ibi
plūmī sūt Ybi crescit zinziber in copia maxima Nā p rā
ta qūitate qm̄ est venetralis grossus darēt lxxx libe zui
ziberis Ybi etiā ē flos qui assilatur croco ē tñ alterius spēi
s eiusdē valoris ē cū⁹ est crocus. In hac regione xdiunt
homies aude valde carnes hūanas dū homines illi p pā
morte nō recedāt et has carnes reputāt optimas Qñ ad
bellū pcedūt quilibet sibi i frōte ferro calido signū ipmat
Nullus eoz eques vadit nisi dux exercitus lanceis vñt
et spadis crudelissimi hoies sūt vltra modū Sū occidunt
in bello hoies eoz sanguinē bibūt et carnes manducant

De ciuitatibus quelinsu et vnquē **Capitulū lxxiij**
In medio āt pōcāz sex dietaz est ciuitas Quelinsu
māna valde ⁊ nobil⁹ et sup fluiū tres hz lapideos pō
tes marmoreis colūpnis desup omatos q pōtes hñt lē titu
dinis octo passū ⁊ militare hñt lōgitudis ibi ē sericū zui
ber et galanga i maxia copia Viri et mulieres ei⁹ valde pl⁹
ebri sūt oēs nigri coloris ibi sūt gallie q pēnis carēt ⁊ pilos
hñt vt gatti ⁊ sūt oēs nigri coloris Qua optiā faciūt familia
ouis gallinaz nrāz p pē multitudinē q ibi sūt piculosū ē val
de inde transitū facere vltra vero sex dietas pōcās ad mi
liaria xv est ciuitas vnquē Ybi est zucharū in copia maxia
et inde defertur in ciuitate Sabalu puincie magni kaam

De ciuitate fuguy **Capitulū lxxix**
Progredicoo rō vltorius ad miliaria xv inueit citas
fuguy que caput ē in regno conchay qdē de nouē reg
nis mangy In hac vbe moratur exercitus magni kaam
pro custodia patrie vt statim currere sit paratus si ciuitas

aliqua pſumeret rebellare. Per hui⁹ ciuitatis mediū trā-
ſit flum⁹ qui vnū miliare habet in latitudine. In ciuitate
naues multe ſiūt que p hunc fluitū nauigant ibi eſt zinzib
in copia maxima. Regioriacōes eciam ibi ſunt maxime de
margaritis aut et lapidibus pſcioſis q̄ de yndia deferūt
Eſt aut vicina maxiō mari oceano. Et oim victualū co-
piam habet.

De ciuitate zayzen et nobiliſſimo portu eius ⁊ de ciuitate
Tinguy. Capitulu lxx

Poſt tranſitū fluminis memorati itur p dietas quinqs
pſyrochū et inueniūt i via ciuitates optime et caſtra
multa et ville et nemora. In quib⁹ inueniūt arbores mul-
te. Ex quibus colligit camphora. Poſt dietas at quinqs
inuenit ciuitas zayzen que grandis eſt valde et habet no-
biliſſimū portū ad quē naues de yndia cū marcacionibus
veniūt cū multitudine maxima. Quā pro vna q̄ p pſpere va-
dit in alexandria vt deferat inde poſtmodū ad xpianorū
terras ad portū iſlū veniunt centū. Eſt enim portus ille v-
nus ex maioribus et melioribus qui in mundo ſūt ppter
multitudinē et magnitudinē marcacōm que deferūt ad ip-
ſum. Habet enī magnus kaam de portu illo puentus max-
imos q̄libz enī naues de marcacōibus ſuis oibus ſoluit
de centenario quolibet meſuras decē. Ranis vero reci-
pit a marcatoribus pro naulo de marcacionibus ſubrilib⁹
meſuras xxx. pro centenario de ligno aloes et ſandalis ⁊
de groſſis marcacionibus reliquis recipit de cētenario xl
ppter qd ſolunt negociatores in vniuerſo pputato tribu-
to regis et naulo medietatē oim ſuarum marcacionū quas
deferūt ad portū ſupius noiātū. In hac ciuitate oim victu-
aliū magna copia eſt. In hac regione eſt ciuitas tinguy v-
bi ſentelle pulcherrime ſunt de terra que dicitur porcella-
na in regione vna q̄ eſt de nouem ptribus māgy linguā pro

priā hñt hij **D**e hoc regno habet magnus kaam eque mō
nos puenitus aut maiores sicuti de regno ginsay de alijs at
regnis māgy obmitto scribere grā breuitatis si debere scri
bere singula regna ei⁹ nimia esset hui⁹ libri plixitas **S**por
tet autē me transire ad yndiā vbi sui ego marcus diuicijs
imoratus de quo sūt magna et innumerabilia describenda.

ExPLICIT liber secundus

Incipiūt capla libri tercij regionis illius de corꝝ fructib⁹.

Primū capitulū cōtinet de descripcone nauū yndic.
Secūdu de insula cyanpagu
Tercū qualiter magnus kaam misit exercitū suū vt ibi cō
quirētur insulam **C**yanpagu
Quartū qualiter cōfracte sunt naues tartarorꝝ et quomō
multi de exercitu euaserunt.
Quinū qualiter tartari sagaciter redierunt cyanpagu et
ciuitatem principalem ceperunt
Sextū qualiter obsessi fuerunt tartari et ciuitatem quā ce
perunt reddiderunt.
Septimū de ydolatria et crudelitate viroz cyanpagu
Octamū de muli tudine insularū
Nonū de prouincia **E**yamba
Decimū de insula magna sana
Undecimū de prouincia lanach.
Duodecimū de insula pentayn
Decimūterciū de insula q̄ dicitur **J**ana minor
Decimūquartū de regio serlech
Decimūquintū de regno bosinan
Decimūsextū de regno samara.
Decimūseptimū de regno dragoy:n.

Decimū octauū de regno lamberin
 Decimū nonū de regno saifur
 Aliecinū de insula necurā
 Aliecinū primū de insula angaman
 Aliecinū secundū de insula magna scylam
 Xxij de regno moabar qd̄ est in yndia maiori
 Xxij de regno nar et de errorib⁹ et de ydolatria incolaz
 Xxv de diuersis cōsuetudinibus regionis illius
 Xxvi de alijs cōsuetudinib⁹ et nouitatib⁹ eiusdē patrie
 Xxvij de ciuitate vbi corpus beati thome cōquiescit ⁊ de
 miraculis q̄ ibi fiunt ob merita ipsius
 Xxvij de ydolatria paganorū regni illius
 Xxix de regno murfili et q̄liter ibi inueniūt adamantes
 Xxx continet de regno lach
 Xxi continet de regno coylū.
 Xxij continet de regno comary
 Xxij de regno bely
 Xxiiij continet de regno meliber.
 Xxv de regno cozarath
 Xxvi de regno tana cambacth semenach et resmacoran
 Xxvij de duab⁹ insulis quarū vna inhabitāt viri sine mu-
 lieribus et de alia quā inhabitāt mulieres sine viris
 Xxviij continet de insula stoyra
 Xxix de insula maxima mādeygasar
 L continet de auib⁹ maximis q̄ dñs rutb
 Lxi de insula zamziber
 Lxij de multitudine insularū yndie
 Lxij de prouincia abascie
 Lxiiij de quodā ep̄o xp̄iano quē solbanus circūctib⁹ fecit et
 de vindicta magna pro hoc scelere facta.
 Lxv de diuersitate bestiarū puincie abascie
 Lxvi de prouincia aden
 Lxvij de regione quā vbi tartari ibitant ī aglonari plaga.

Xlviii de regione alia ad qua propter lutu et glaciem difficilis est accessus.

Xlix de regione tenebrarum

X de provincia rutbenorum

Expliciunt capitula libri tercij

Incipit lib tercius **Primu capitulu** continet descripcōem nauium

Pars tertia nostri libri descripcione yndie continet s in principio incipiamus a nauibus **N**aves quibus p mare yndie nauigatur huiusmodi sunt vt plurimu de abietibus **H**abetqz nauis solariu qd apud nos cooptura vocatur sup qd sunt camerule seu celle in numero xl quaz qlibet pmode recipit vnu mercatorem **H**abet ecia nauis amplustre seu gubernaculu vnu als vni cu qd temon dicit in vulgari. **V**alos aut quatuor habz et vela quatuor s duo ex malis pcedis sic dispositi sunt vt de facili leuari valeant et deponi **T**ue aut tabule iuuicē clauate et firmate sūt et sic tabula sup tabula applicata **N**auis vndiqz duplicata ē ferreis clauis firmatur nauis **S**ūt ecia tabule nauis intus et foris conclauare iuxta vulgare nroz nautaru **P**ice vero suplinite non sūt qz in regionibz illis pice caret **V**erūt autē canapū minutati et ipm cu olco quoda arborū et cu calce simul miscent et cu hac vnctione supliniūt naues **E**st autē vnctio illa renax valde et p illo s micio optima **N**auis autē quelibet magna ducentis mari narijs aut circa idiget portat autē nans cōir sex milia spoz ray piperis **N**auis remos magnos habet et sepe ducitur remigando **R**emus at quilibet indiget marinarijs qtuor

Habet insup naus magna duas barchas magnas quarū
vna altera maior est sed quelibet iparū pondus mille (por-
tarū) pipis defert et in suo obsequio et gubernacione req-
rit marinaros xl quo sepe naucm magnā suis alligatā bā-
chis trahūt. **A**ū remis et velis ducūt barche qñ sunt opor-
tunū. Habet isup naus magna naues puas quas batcellos
dicimus numero decē ppter piscacione et anchoras et alia
multa nauis seruiciā. Des hec naues deferunt ad exteri-
ora nauis magne latera colligate et qñ opus fuerit mittun-
tur in aquā. Barche autē similiter hñt batcellos. **A**ū nauis
magna viā magnā p mare fecerit vel p ānū integrū naviga-
uerit vt repetitur oportet prioris q nauis tabulas supponit
tercia circūquaqz et vngitur vt a principio scñ fuit qd ecia
alijs vicib⁹ sit donec nauis ad vltimū sex tabul supuellita
sit.

De insula Cyampagu Capitulū secundū

Hic ad describendū regiones yndie accedam⁹ et in-
cipiū ab insula Cyampagu q est insula ad orientē i al-
to mari distans a litore mangy p miliaria mille et cccc. et ē
magna valde habitatores eius sūt decentis figure ydola-
tre sunt et regē habent sed nulli alij tributarij sunt. **I**bi est
aurū in copia maxima sed rex de facili cū extra insulā por-
tari nō pmitit ppter qd mercatores pauci vadunt illuc et
naues raro illuc ducūtur de regionibus alijs. **R**ex insule
palaciū magnū habet aūo optimo supratectū sicut apud
nos ecclie opīuntur plūbo. **G**enestre ipius palacij oēs auro
ornate sūt pauimentū aulaz atz camerarū multarū aureis
tabulis est coopertū que quidē auree tabule duoz digitorū
mensurā in grossitudine pñent. **I**bi sūt margarite in co-
pia maxima q rotūde et grosse sūt rubeiqz coloris que mar-
garitas albas p̄cio et valore p̄cellūt multi sūt ecia ibi lapi-
des p̄ciosi ppter quod insula Cyampagu opulentissima
est valde

statim ad proprias domos omnes redeunt. Nunc ritum suum puelle
dedicare ydolis donec fuerint maritate. In hac regione
quoniam rex moritur cadauer eius periturus debet ex more et milites qui
ei primus assistebant et qui cum eo equitabant omnes se viuos cum il
lo in ignem precipiunt ardentque cum corpore regis putantes se ex
i vita alia eius sortios esse et nunquam posse se paria societate. Non
etiam viri alij moriuntur ibidem multe eorum uxores cum eis ipse
in ignem precipiunt ut cum illis ardeant quoniam eorum cadauera sunt
burnenda ut sint in vita alia uxores eorum. Que autem hoc faciunt
multum a populo commendantur. In hac regione talis est consue
tudo quoniam exigere iusticia occidi debet aliquis pro iudicio re
gis petit per gratiam ut ad honorem alicuius ydoli seipsum potest occide
re habita sibi licencia congregant ad ipsum omnes. Magistri eius
et ad collum eius cultellos acutos decem vel triginta ponunt ipsi quoque
sedentes in cathedra per civitatem circumferant alta voce clamantes
Iste talis homo pro talis dei reuerencia vult seipsum occide
re. Cum autem ad locum pervenerit ubi sit iusticia publica ille
cultellum arripit manu alta voce clamat. Ego meipsum oc
cido pro illius dei amore. Quo deo seipsum graviter vulnerat
Et accipiens gladium secundum sibi vulnus graviter infigit et sic si
bi multiplicat vulnera ad omne vulnus mutando cultellum do
nec ex vulneribus moriatur. Con sanguine autem eius cor
pus comburunt cum leticia maxima homines huius regionis
nullam luxurie spem putant esse peccatum.

De diuisis consuetudinibus regionis illius. Capitulum xxv.

Huius regionis rex et ceteri omnes magni et parvi in terra se
det. Et si ab extraneis queritur quare sedet ita respondet de ira na
ti sumus de mo reusuri et ideo terram volumus domare neo causa
despicere debet. Pro armis parum valent aut nichil. Non autem
sunt ad bella procedere armis aut vestibus non vivunt si solum secum
deferunt scuta et lanceas. Nullum autem occidunt si quoniam volunt car
nes pedere tunc faciunt ut animalia per boiem regionis alterius oc
cidant. Alii omnes et mulieres bis in die corpora sua lavant.

Quicūq; aut hoc facere obmitteret apud oēs eos sicut hereticus haberet. In hoc regno iusticia magna fit ex homicidis et furtis vinū bibere nō presumūt. Et qui vinū bibisset deprehenderet infans esset et in causa qualibet a testimonio repelleret. Similiter etiā in testes nō recipiūt eos et esse homines in iudicijs recipiendos qui mari in nauib⁹ manibus se cōmittunt q; dicūt eos esse boīes despatos.

De alijs cōdiciombus et nouitatibus eiusdem patrie.
Capitulū vicesimū sextū.

In hoc regno nō nascūt equi ideo rex var et alij quatuor reges puīcie moabar annis singulis multa in equis consumūt pecuniā. Sumunt enim prefati quicq; reges singulis annis vltra decē milia equoz. In regionibus etiā Armes et chysi et dairfar et ser et deny sunt equi optimi et multi ad regnū moabar a negociatoribus deferuntur in de ditant aut ex hoc mercatores q; equū dāt vt plurimum pro precio sagiorū quingentorū argenti qui ad centū marcarū argenti ascendūt. In ipso autē anno fere omnes equi moriuntur. Ibi enim diu viuere nequnt et ob hoc annis singulis renouant. Illi aut marscalcos equoz aut malos aut paucos habent. Et ne de alijs regionibus vadant. Per negociatores qntū fieri potest precauet. Ipi aut yudi p se ipsos nesciūt habere curā equoz. Aer aut ille equis valde cōtrarius est. Sic qua magna ibi cōcipit ex dextrario mō no parit nichilomin⁹ equū puū et nullius valoris hnt qēs pedes torros. Ita vt pro equitatura oīno ydoneus esse nō possit. In hac puīcia dantur equis carnes cocte cū riso et multa alia cibaria cocta ministrant eis. Nullū bladū ibi nascitur nisi risū. Ibi est intensissimus calor et ideo nudi vadunt pluuiā nunq; hnt nisi in iunio iulio et augusto. Et nisi esset pluuiā triū pdcōz mēsiū q; aeri refrigeriū tribuit nullus ibi viuere posset p calorē angustia. In hac regiōe

Qualiter magnus kaam misit exercitū suū vt cōquireret
insulā cyampagu. **C**apitulū terciū.

Magn⁹ kaā Kublay audiens a marcatoribus seu nar
rānt⁹ de diuicijs Kyāpagu direxit illuc duos de ba
rombus suis cū exercitu maximo vt insulā ipām eius dñio
sbingarēt. An⁹ at eoz dicebat anatar alius vō santbim q
a portu quinsay et cū multis nauib⁹ et magno equitū et pe
ditū apparatu iter arripientes puenerūt illuc et descendē
tes in terrā multa dampna villis et castris intulerūt que e
rāt in planicie. Orta est at inter eos inuidia ppter qd vn⁹
alterus volūtati acquiescere ptempnebat. Ideoq; pspice
non successit eis. Nā neq; vrbē aliquā vel castrū solū plio
modico deuicēit. Et q; hij q; i castris et at mōp se eis trade
re voluerūt de mādato ipoz baronū decapitati sūt oēs pter
octo viros q; int eos iucti sūt q; q; liber p̄ciosū lapidē plutū
bebāt i brachio int carnē et cutē de q; null⁹ abūtere potuissz
Est at bui⁹ mōi lapis nephād incātacōib⁹ dedicat⁹ ad ef
fcm bui⁹ scz vt q; talē sup se lapidē deferrz ferro occidi et vl
nerari nō posset. Cū igit seriebant gladijs ledio oio nō po
terant. Quo cognito mādauerūt eos ligneo fuisse mactari
et sic statim mortui sūt et baroēs sibi pfatos lapides acceperūt

Qualiter cōfracte sūt naues tartaroz exercit⁹ et quō mō
ti de exercitu euaserūt. **C**apitulū quartū.

Accidit aut quādā vice vt in mari tempestas surgeret
et tartaroz naues a vi ventoz ad portā ripariā quaterent
Cōsulentibus marinarijs vt naues elōgarentur a t̄ra viui
uersus exercitus intravit pcella vō forci⁹ ingruente naues
mlte pfracte sūt et quierāt i nauib⁹ ad insulā aliā inf. Kyā
pagu ad miliaria qtuor cū lignoz fragmētis aut natādo p
puenerūt pplius at cū nauib⁹ qui potuerūt euadere ad p̄pa
redierūt. Qui at puenerūt ad insulā fuerūt circa fā milia 6
q; naues p̄iderūt et multitudinē socioz et q; vicine erant

insule Syampagu humano eis deficiente p̄sidio se morti
primos extimabāt in insula ad quā puenerunt nulla erat
habitatio

Qualiter tartari sagaciter redierunt et ciuitatē principā-
lem ceperunt **C**apitulu v

Maris autē tempestate cessante viri insule magne Sy-
ampagu cū multis nauibus et exercitiis magno iuerūt
ad illos uolentes eos occidere quos uidebant argumētis
et auxilio destitutos et cū relictis nauibus descenderūt ad
terrā tunc tartari sagaciter illos clongauerunt a litore et p̄
aliā viā diuerrentes subito puenerūt ad litus et oēs ascen-
derunt in naues. Postea aut sine nauibus in insula dimi-
tentes iuerūt ad insulam Syampagu et vexillis hostiū ac-
ceptis q̄ in nauibus inuenerūt iuerūt ad ciuitatē q̄ in insula
principalior erat. Qui aut in ciuitate remanserant ut uide-
rūt sue gentis vexilla putantes suos redire victores eis ob-
uiam exierunt qui statim ciuitatē uirantes mulieribus et
ceteris q̄ ibi remanserūt expulserunt.

Qualiter obsessi fuerunt tartari et ciuitatē quā ceperant
reddiderunt **C**apitulu sextū

Rex vero Syampagu hijs auditis de locis alijs isule
nauibus pcuratis cū exercitu suo nauigabat. Syam-
pagu et obsedit ciuitatē quā obtinuerūt tartari. Xanta aut
diligencia omnis introitus et exitus ciuitatis custodiri se-
cit q̄ nullus unq̄ ad eos ingredi de exteriorib⁹ potuit neq̄
de interioribus potuit ciuitatē exire. Sicq̄ septē mensi-
bus inclusi et obsessi fuerunt ab exercitu magno q̄ magno
kaam nō potuerunt p̄ aliquē nunciū aliquid intimare. Mi-
dentes aut se p̄fidiū a suis habere nō posse saluis p̄sonis
oīm ciuitatē illi regi Syampagu libere tradiderūt et post
modū ad p̄pria redierunt. Hoc aut fuit anno dñi millesi

De ydolatria et incredulitate viroz. **C**apitulū septimū.
 In hac insula Xyampagu et in regionibus illis ydola sūt multa caput bouis habēcia qdā vero porci alia ā arctis siue canis aut alioz aialū diuersoz. Quedā etiā ydola ibi sunt habēcia quatuor facies in capite vno. Alia etiā sūt que tria capita hnt vnū scz supra collū et duo alia sup humeros hinc inde. Quedā aut hnt qtuor manus alia decē alia vero centū. Illud at ydolū qd plures man⁹ habet vl' habuit āphoriz esse vtutis credit. Aū aut qritur ab incolis Xyampagu bonū causā cōiter nichil aliud ridere sciūt nisi q sit ab eoz patrib⁹ creditū et talē ab illis credici onē hnt volūt qz imitari et credere qd imitati sūt pēs eoz. Inhabitatores vero insule Xyampagu qn boiēm extraneū capiūt si captiuus p̄t pecunia redimi illū dimittūt recepta pecunia. Si at p redemptione sua p̄ciū habere nō potest occidant illū et coctū manducant et ad huiusmodi cōuiuiū inuitant cōsanguineos et amicos qz carnes illas libentissimē p̄medūt dicentes būanas carnes cētis carnib⁹ cē meliores.

De multitudine isularū regionis illius et de eoz fructib⁹.
Capitulū octauū.

Mare illud vbi est insula Xyampagu est oceanū. Et dicitur mare cym B est mare māgy qz puincia mangy ē in littonb⁹ eius. In h mari vbi est Xyampagu sūt insule alie plurime que cu diligencia p̄putate a marinarijs et pedorarijs regionis illius inuēte sūt septē milia ccc. lxxviii quarū maior ps ab hominib⁹ inhabitat. In oibz at insulis p̄fatis oēs arbores odorifere sūt neqz em ibi v̄gulta crescūt qnō sunt odorifera valde et vtilia. Vbi sūt aromata insinīta. Vbi pip albissimū est vt nix de nigro est etiā ibi copia maxima. Negociatores at p̄ciū illarū raro accedūt illuc p

annū p̄tinuū sūt in mari q̄ in hyeme vadunt et in estate re-
deūt duo soli venti in mari illo regnāt vnus in hyeme ali-
us in estate Est etiā hec regio multū distās a litionib⁹ yndie
de hac regione q̄ ibi nō sui narrare nichil ꝑcludo Scūta
mur igit ad portū zayzen vt in ad alias r̄giones ꝑcedam⁹.

De puincia zyamba Capitulū nonū

Post recessū igit a portu zayzen nauigando ꝑ garbinū
ꝑ mille et quingēta miliaria puenit ad puincia zyam-
ba que magna ē valde et multaz opu hec puincia ꝑꝑriam
linguā habet et ꝑꝑriū regē et sectat ydolan iā Anno dñi.
Mccc lxxviii milit magn⁹ kaā Cublay vni⁹ ex suis princi-
pibus noie lagata cum exercitu magno vt eius dñs illā ꝑ-
uincia s̄biuaret Inuenit āt ciuitates tā fortes et tā fortissi-
ma castra et q̄ neqz citates neqz castra capere potuit s̄ q̄
r̄giones villas arbores deuastabat ꝑmisit r̄x zyamba ānu-
ati m̄gno kaā s̄buta ꝑsoluere si cū cū pace volebat dimitte
cū Cōcordia discessit exercit⁹ et rex ille elephātes xx pul-
cherrimos ānis singul⁹ mittit ad regē Ego marc⁹ fui i hac
puincia vbi regē ātiquū iueni hntē vxorū multitudinē ex q̄-
bus mares et sc̄iās habuerat ccc xxxvi et l iā poterāt de-
ferre arma In hac regione multe iufātes sūt et ligna aloē
sūt ibi i copia magna Sūt etiā ibi nemora de lignis ebanū.

De insula magna lana Capitulū decimū

Om̄ssa puincia zyamba nauigat inf̄ meridie et syro-
chū ꝑ miliaria cccc puenit ad magna lana q̄ in circui-
tu suo habet mensurā miliariorū triū miliū In hac insula
rex est qui nemini est tributarius Sbi est ꝑꝑis nucū mus-
catarū spice galange cubelarū gariofolorū et ceterorū aro-
matū copia maxima Negociatores multi ibi cōfluunt q̄
lucra magna ꝑcipiūt Qēs habitatores insule ydolatre sūt
magnus kaam nondū potuit eā obtinere

De puincia laach Capitulum undecimum.

Dissimila insula lana itur inter meridiem et garbinum per miliaria vij. et puenit ad insulas duas que dicuntur san-
dur et candur ultra quas ad .cccccc. miliaria est puincia
laach que grandis est et diuissima valde regem proprium et lin-
guam propriam habet nulli tributum reddens nisi soli proprio regi.
Est enim fortis valde et a nemine potest inuadi. Incole pu-
uincie ydolatre sunt. In hac puincia crescunt birci que domes-
tici sunt et magni ut limiones qui valde boni sunt. Et sunt ibi
elephantes multi. Et est ibi porcellana que pro moneta expen-
ditur de qua deum est super. Ad hanc puincia pauci de alijs
regionibus confluunt quia regio non est bene domestica.

De insula pentayn Capitulum duodecesimum

Post discessum a laach nauigat per miliaria quingenta versus
meridiem et inuenit insula pentayn que et regio situestris val-
de est. Ibi sunt nemora arborum odoris magni et magne utilita-
tis. In hac puincia laach et pentayn per miliaria xl. non inuenit al-
titudo maris ultra passus quatuor. propter quod opus nautas eleua-
re gubnacula seu remones puenit ad regnum malcyur ubi sunt
aromata multa in copia maxima. Est etiam ibi proprium ydeoma

De insula que dicitur iana minor Capitulum xiiij

Ultra insula pentayn per syrocam post miliaria centum in-
uenit insula que dicitur iana minor quam in suo habitu prout mi-
liaria duo. Ibi sunt octo regna cum singulis regibus et est ibi pro-
pria lingua. Et omnes habitatores huius insule ydolatre sunt.
Ibi enim est omnis aromatum copia quarum similitudinem nunquam
vidimus citra mare. Nec regio in terris est ad meridiem posi-
ta que de ipsa polus articus videri non poterit stella. scilicet illa que
dicitur vulgariter tramotana. Ego autem marcus fui in sex reg-
nis huius insule. scilicet in regno serlech bosmam dragona lambri
et farfur. In alijs autem duobus non fui. Primo igitur

dicā de regno ferlecb.

De regno ferlecb **Capitulū xiiij.**

Occasione sarracenorū negociatorū quorū ad regnū ferlecb p̄sunt multitudo habitatores illius regni qui habitāt in regione maritima acceperunt legē miserabilis machometti. Qui autē in montibus habitant legē non hnt sed bestialiter viuūt. Et primā rem cui⁹ occasum mane habent q̄ surgunt pro deo hnt vel adorant. Dū animalū mūdoꝝ et imūdoꝝ et etiā hoīm carnes manducant.

De regno bosman **Capitulū xv**

Regnū vero bosmā linguā ppriā hz boiēs cū valde bestiales sunt dicūt cū se s̄iectos esse magno kaam. sed ei nō solūnt ēbuta. Quēq; tñ mittunt iocalia aialū filī nestriū. Vbi sunt vnicornes magni valde qui parē mīōres sūt elephantibus. Vnicornis cū pilū hz bubali pedē autē habet ad similitudinē elephātis caput hz vt aper qd̄ semp habet incuruatū ad terrā. In luto libenter morat̄ et ē aial valde turpe. In fronte medio cornu vnicū habet grossum valde et nigrū linguā spinosā hz spinis magnis et grossis impletā cū lingua bnat et boiēs et aialia maxime ledit. In regno symec mltē sūt diuersay manerū q̄rū quedā puile sūt hntes facies hoī similes et in ceteris etiā mēbris corp̄ multū hoīb⁹ silant̄ venatores eas capiūt et depilant pilos tñ modo in barba dimittentes et in locis alijs ad similitudinē hoīs. Post h̄ eas mortuas in formulis ponūt et in sp̄ibus p̄ficiūt ne mercescat̄ deīn eas desiccāt et negociatoribz vendūt qui eas p̄ diūsas mundi p̄es deferūt et faciūt multos credere q̄ sint boiēs ita pui. In hoc etiā regno mlti inueniūt̄ anstures nigri vt conui gauce optime capiunt.

De regno samara **Capitulū xvi**

Post regnū bosman inueniē regnū samara in eadē insula in quo regno ego marcus duob⁹ mensibus fui cū socijs imoratus qz tpe nauigationi aptū habere nō potuimus Descēdimus enī in terrā et ibi castra lignea cū ppugnaculis fecim⁹ in quib⁹ maiori pre tps morabamur bestialē illius patrie pplm metuentes qui libentissime pedūt carnes buānas In hoc regno nō apparet polus articus qui vulgariter dī: transmōtana nec ecia apparet stelle vsc maioris quas vulgus noiāt currū magnū habitatores regni illius ydolatre sunt et valde in suis moribus bestiales et valde siluestres pisces optimi ibi hnt in copia maxima triticū ibi nō crescit sed de riso panē cōficiunt Vinea nō hnt sed vinū hoc mō faciūt Sūt ibi arbores multe pue que assiliātur palmis quarū singule ramos quatuor hnt et vt plimū certo am tpe ramos incidūt et ad singulos ramos ligāt vceos singulos in quibus fluentē arboris huōrem colligūt sicut colligit aqua vitis In tanta aut copia ille liquor habūdat qz inter diē et noctē replet vceus qui ad ramū est alligatus Postea rurū euacuatos vceos reponunt ad ramos et sic diebus plimis hoc vindemia durat Deū ad pedes arboris aquā effundūt qñ iā arbor guttas emittere desinit et post modicū rurū humor fluere incipit si nō tāti valoris vt prior et hoc liquore p vno vrūtur de quo copiam hnt magnā et ē valde grati saporis Colore bz albū et rubrum ad similitudinē vini In hac regione sūt nuces indice in copia maxima que magne sūt et optime habitatores buis patrie omnibus indifferēt caribus vtūt in cibū

De regno dragoyam Capitulū xvij

Regnū vero dragoya vbi colūt ydola regē ppriū hnt et ecia ppriam linguā Vbi boies sūt valde siluestres Est ibi pfectio talis qñ quis gūiter infirmat p sanguine et magos et incātatores ad illū adducūt et interrogāt an ille

valebit liberari Illi autē scōm rīsa demonū sibi scā de illi
us malefencia vel morte rīdent Si dicūt infirmū libera
rī nō posse comocant illos qui sciūt optime et facillime in
firmos occidere et os infirmī cōcludūt ita vt facilliter ābe
litū pōant quo morbo carnes illius incidūt et coquūt et
gregati in vinū oēs sanguinei eius illas carnes cū medull
omnibus comedūt Picūt enim q̄ si carnes illius putresce
rent puerterent in vernies postea fame morerent Et aia
defūcti illius ex hoc grauissime penas pateret Ossa in cau
nis monciū sepeliūt ne possint ab hoīe vel a bestia tangi.
Quā homines regionis illius aliquē capiunt de p̄tibus ali
enis si se pecunia nō pōt redimere ipm occidūt et comedūt

De regno lambri Capitulū xvij.

Huius p̄fate insule regnū dicitur lambri vbi sūt valde
multa aromata Ibi crescunt birci in maxima copia
Postq̄ creuerūt transplantant et tribus ānis in terra di
mittunt postea cū radicibus euellunt et de hijs bircis ego
marcus portavi mecū venecias et ibidē seminari feci s̄ q̄
requirunt calidissimā regionē non poterant nasci Regni
hui⁹ incole ydolatre sūt In hac regione quoddā ē valde
stupendū Sūt ibi hoīes multi qui hnt caudas vt canis lō
gitudinis palme vnus hij hoīes caudati nō sūt in ciuita
tibus sed in montibus habitant. Ibi etiā sūt vnicones
multi et alia animalia multa valde

De regno farfur Capitulū xix

Ex tū vero illius insule regnū dicitur farfur vbi nascitur
camphora melior q̄ alibi valeat repiri que eq̄li pōde
re p̄ auro mutat panē de riso faciūt et tritico carēt lacte
habūdāt quo vescūt vt plūm vinū de arborib⁹ hnt de qui
b⁹ dcm̄ cū regno samara In hac regione sūt arbores mē
te magne grossitudinis que hnt s̄tilissimū corticē s̄ corti

ce vero farina ē optima valde de q̄ delicata cibaria p̄pant
de quibus ego marcus pluries comedi In alijs duobus
insule regnis nō fui ideo de eis nil aliud recitabo.

De insula necuran Capitulū xx.

Post recessū de insula yana ex pte regni lambri proce-
ditur p̄ mare ad centū et quinquaginta miliaria et in-
ueniūt insule due. s. **N**ecuran et angaman **P**opulus aut̄
insule necuran regē nō habet bestialiter vivit valde. bui⁹
habitatores insule mares et femine inde vadūt et in nulla
pte corporis tegūt **E**t ydolatre sūt **R**emora sūt ibi arborū
sandaloy rubeorū nucū yndie et gariofolarū et habent co-
piam birtiorū et diuersaz specierū aromatu

De insula angaman Capitulū xxj.

Hic insula q̄ dicitur angamā que magna ē **Q**ui⁹ ppl̄s ydo-
la venerat et bestialit̄ valde vivit **V**oces eius silues-
tres atq; crudelissimi sūt r̄solute et carib⁹ velsūt nullam
carnē abhoīnāt ī cibū. hūanas ei carnes p̄medūt boīes ibi
valde deformes sūt nā caput q̄i caninū hnt et oculos canib⁹
similes **I**bi oīm aromatu copia ē **S**ūt etiā ibi fructus va-
rij et diuersi circa marinas ptes fr̄cibus uris valde dissiles

De insula magna seylam Capitulū xxij.

Post recessū ab insula angaman p̄ miliaria mille vsus
garbuū inuenit̄ insula seylā que vna ē de melioribus
et maioribz insulis mūdi hīs in gyro mille miliaria duo mi-
liaria et xl. **F**uit tñ aliqui maior qz sicut in illis p̄tib⁹ ē fama
cōis gyrū ei⁹ p̄phendebat aliqui mille miliaria et ccccc mi-
liaria **Q**uē⁹ at veniēs vehemens a r̄gione siismōtana sic for-
tis in ānis multis in insulā irruit ipetu maximo vt multis ex
marinis mōtibz cadentib⁹ multū ex insulis territorū pi-
clit̄ et occuparet̄ maxima loca terre **I**nsula hec regē di-

tissimū hz qui nulli tributari⁹ ē Moies insule ydolatre sūt
 et oēs nude ābulant mares et femine si quilibz verecūda
 opit pāno vno Nullū bladū hnt excepto riso Carnib⁹ ri
 so et lacte viuūt habūdanciā hnt seminū solūmō de quib⁹
 oleū faciūt hnt biricios meliores mūdi qui ibi crescūt Ali
 mī etiā hnt de arborib⁹ de quib⁹ dñe sup in regno sama
 ra In hac insula lapides p̄ciosi inueniūt qui dicūt Rubini
 qui i regionib⁹ alijs nō inueniūt vel hnt. Multi eni etiā
 saphiri et topacij et amatiste ibi sunt multiqz alij lapides p̄
 ciosi Rex huius insule habet pulchriorē rubinū qui vñq̄
 fuit visus in hoc mūdo habet enim vñ⁹ palme longitudi
 nē et ad mensurā grossicici brachij hoīs Est at̄ splēdī⁹
 sup modū omni macula carens adeo vt ignis ardens vide
 atur esse Magn⁹ kaam Sublay nuncios suos direxit ad
 illū rogans vt p̄fatū lapidē illi donaret et ip̄e donaret ei
 valorē vnius ciuitatis Qui rōdit q̄ lapis ille suoz erat añ
 cessozū nulli cū vñq̄ hominī daret Qui⁹ insule hoīes bel
 licosi non sunt sed valde viles Quando autē bella cū aliq
 bus habent de alienis ptibus stipendiarios vocant et spe
 cialiter sarracenos

De regno maabar Capitulū xxiiij.

Ultra insulā seylā ad miliaria xl iuenit maabar q̄ ma
 ior india nūcupat Nō autē ē insula s̄ terra firmā. In
 hac puincia quiqz reges sūt Prouicia ē nobilitissā et ditis
 sima sup modū In p̄mo hui⁹ puicie rex ē noīe Seudeba
 i quo regno sūt margarite i copia maxiā In mari eni hui⁹
 puicie ē maris brachiū seu sinus int̄ firmā terrā et insulā
 q̄dā vbi nō est aquarū pfūditas vltra decem vel duodeci
 passus et alicubi vltra duos Vbi inueniūt margarite sup
 oce Perccatores eni diuersi societates adinvice faciunt z
 hnt naues magnas et puas hoīesqz cōducunt qui descen
 dūt ad pfundū aquarū et capiunt cōcbilia in quibus sunt

margarite. **Q**uā autē hij piscatores sustinere nō pnt ascen-
dunt rursūq; descendūt in mare et sic pagūt tota die. Sūt
aut in sinu illo maris pisces ita grandes qui occiderēt des-
cendentes in mare sed per negociatores hoc modo illi pi-
culo puidetur cōducunt negociatores magos quosdā qui
dicūtur **A**brayama qui cū incātacionibus suis et arte dy-
abolica cogunt et stupefaciunt pisces illos ita vt neminē
possint ledere. **E**t quia huiusmodi piscatio de die et nō de
nocte fit magi illi de die incātaciones faciunt ques sero p
nocte dissolunt. **T**iment enim quis furtim sine negotiato-
rū licencia mare descendat et accipiat margaritas. **F**ures
aut metuentes in mare ascendere nō attemptant nec aliq;
alius inuenitur qui sciat huiusmodi incantaciones facere
nisi illi abrayama qui a negociatorib; sūt cōducti. **N**ec aut
piscatio in mari fit p totū mensem aprilis vsq; ad mediū mē-
sis may et tūc de margaritis illis hētur innumera multitu-
do quas negociatores post modū diffundūt p orbem. **N**e-
gociatores aut qui hanc piscationē faciūt et emunt a rege
de omnibus margaritis solūmō decimā pte solunt. **I**n-
cantatoribus aut qui stupefaciunt dant de emittus vige-
simā ptem piscatoribus etiā optime puidetur. **A** medio
vero may vlteri⁹ nō repiuntur ibidē sed in loco alio qui ab
illo pccc miliaria distat hētur margarite in mari p totum
mēsem septēbris vsq; ad mediū mensem octobris. **T**otus
huius puencie pylus omni tempore nudus incedit pāno
tū vno verēcūdia opit. **P**er etiā huius regni nudus vadit
vtrah; sed ad collū defert torquē aureā saphiris smaragdō
et rubina alijs q; preciosissimis lapidibus vndiq; coopra
q; torques est maximi pcijs supra modū. **S**imiliter etiā ad
collū eius torca de serico pendet in qua sūt centū et q̄mōz
lapides preciosi margarite videlicet grossissime et rubini.
Oponet enim cū singulis diebus centū et quatuor orōes
dicere de mane ad deorū suorum reuerenciā et de sero si

militer totidem. Defert aut rex tria artificia ad singula ba-
chia et ad crura quod omnia sunt lapidibus preciosis coopta. Ad di-
gitos aut manu defert rex lapides preciosos. Valent aut
vna optima ciuitate preciosi illi lapides quos rex ille sup se
ptinue defert de margaritis enim que capiuntur ibi rex p se me-
liores et grossiores accipit. insup rex pfatus cccc. vxores
habet et vni de fratribus suis vxore abstulit sed ille ira ei
metuens iniuria dissimulauit.

De regno far et moribus et de ydolatria incolaru eius
Capitulu xxiij.

Habitatores regni far oēs ydolatre sūt multiq; ex eis
bouē adorant dicentes bonē esse re scissimā. neq; aut
boue occidūt neq; carnē eius ob reuerenciā pedunt. Quāt
moriūt boues ad ypem eoz accipiūt et eo domos suas pu-
gūt. Inter hos aut ydolatras quidā alij sunt alterius secte
qui dicūt gony qui boues nō occidunt sed si ppria morte
decedūt aut ab alijs occidūt tūc bene comedūt carnes eo-
rū. ferunt in regione illa q; hij sūt de eozū pgenie qui occi-
derūt beatū thomā aplm nullus aut ex eis ingredi pt ecclia;
vbi est corpus eius. Decē enī hoīes vnū ex illis intromitte-
re non possent in illā eccliam. In hac puincia sūt multi ma-
gi augurijs et incantacionibus et diuinacionibus intendētes.
In hac puincia sūt multa monasteria ydolorū vbi multa
ydola sūt. Multi aut ydolis ad que apthorē reuerenciā hnt
filias suas offerūt. Puellę tñ bitant in domib; patrū. Quāt
aut monachi volūt solēpnia festa facere puocāt puellas ydo-
lis oblatas que veniētes correas añ ydola faciūt et cātus mē-
nos sepe aut pfate puellę cibaria secū ferūt et mensam ate
ydolū faciūt et tādū añ eū dimittūt donec magn⁹ princeps
morose possit pādere. Interi aut añ ydolū cātant atq; tri-
pudiāt et credunt q; tunc de⁹ ille ins carnū pedat. Post h
pedūt ad mensā pparatā cū magna reuerēcia. Hijs oibus

de condicionibus et mirabilibus regionis qui redeuntes captiuū quē q̄sierūt reduxerūt et int̄ cetera q̄ de insulis referēbāt dixerūt ap̄ios esse magnos bubali et q̄ ibi erant gyrafē et onagri i copia magna et alia aiācia multa quoz ip̄os in nostris regionibus nō habemus

De insula zanzibar Capitulū xli.

Inuenit̄ postea insula zanzibar q̄ in gyro capit̄ duo milia miliaria. **U**bi est rex p̄prius et lingua singularis. **D**ēs etiā insule habitatores ydolatre sunt. **S**ūt etiā corpe grossi sed altitudo corporis grossiciei p̄porzione debita non ridet. **N**ā si p̄tenderet̄ in altū iuxta qd̄ grossitudo requireret absq̄ dubio viderent̄ esse gygantes fortes tñ sūt valde nā vnus illoz tñ oneris desert̄ quātū sustineri possent quatuor viri de alia regione vnus etiā ex illis p̄ quinq̄ alterius regionis cibū assumit oēs nigri sūt et nudi incedunt sed verenda operiūt capilloz tā densā crispitudinē hñt vt cū aqua vix possint extendi os hñt magnū valde et nares vsus frontē sup̄ reclinatas aures grādes et oculos hñt horribiles. **M**ulieres vō eoz sili mō deformes sunt valde os magnū hñtes narces grossas et oculos peminētes man̄ vō grossiores hñt in q̄duplo q̄ hñt aliarum genciū mulieres. **P**opulus hic carnib⁹ lacte riso et dactilis vescit̄. **A**lineis carent s̄ pocionē p̄ potu cōi optimā faciūt de riso zucharo et dactilis et alijs sp̄ibus mercacōes ibi maxime sūt et spālic de ambra et dentib⁹ elephantiū. **U**bi enī elephātes sunt multi et cete grādia in mari illi⁹ insule capiūt. **M**iri insule illi⁹ vel hui⁹ fortes sūt valde et bellicosi et de morte nō curare vidēt. **E**quos n̄ hñt s̄ cū elephātib⁹ et camel ad bella p̄cedūt. **F**aciūt aut̄ sup̄ elephantes ligua castra tūte magnitudinis vt sup̄ vniū ex castris stent viri muniti ad p̄eliū xvi vel xx cū lanceis et gladijs et lapidibus pugnant qui in huiusmōi castris sūt. **C**astra aut̄ illa sūt assētib⁹ coop̄ta. **C**ū igit̄

tur debeant ad bella pcedere pmo elephantes potāt illa
optima pocione quā p se pplius terre bibit vt audaciores
fiant ex huiusmodi potu. In hac insula sūt leones multi qui
leomb⁹ aliarū regionū valde dissimiles sūt et ibi leopb⁹ et
leonce in multitudine magna sūt. Similiter et bestie oēs
insule hui⁹ sūt dissimiles bestiis q⁹ hñt in regionibus alijs
Ibi verueces albi caput nigrū hñtes et tales sunt oēs qui
hñt in insula. Ibi sūt gyraffe multe collū longū hñtes pās
sibus tribus anteriora vō crura sūt longa posteriora vō sūt
breuia. Capita vō eaz sūt pua et color eaz vari⁹ alb⁹ rube
us. Alia quidē māsueta sūt gyraffe pcc et neminē leuāt

De multitudine insularū yndie. Capitulum xliij.

Licet multa de yndia scripserim nō tñ scripsi nisi de pri
cipalioribus insulis. Alle āt quas obmili scribere de
scriptis insulis sūt sibiecte. Est āt tanta multitudo insularū
yndie q⁹ viuēs homo nō posset eaz pōiciones recitare. Si
cut enim allerūt marinarij et pedose magni regionū illarū.
Et sicut habet ex scriptura et nota ppassuū maris yndici.
In ipso mari yndie sūt insule numero. Mccc lxxvij. oīs
insulas vt aiūt habitatas vlt⁹ pputādo. Descriptis igitur
sūmarie insulis pncipaliorib⁹ et regionib⁹ maiorib⁹ insule
q⁹ pcedūt a puincia moabar vt ad regnū Mesinacorion e
miōris yndie. Qui⁹ tñ sūt a regno Symbal vsq⁹ ad regnū
murfyl.

Nūc de regionibus pncipaliorib⁹ yndie seu mediane yndie
differam⁹ q⁹ speciali noie dī. Balscia. Capitulum xliij.

Halscia igit⁹ est puincia maxima q⁹ in septē regna diui
dit⁹ vbi sunt reges septē quoz vnus qui cēsis pēminz
est xpianus. Alij vō sex i duas diuisi sūt ptes. Tres quidē
ex ipis xpiani sūt. Tres vō alij sarraceni. Xpiani b⁹ pte
signū aureū hñt in frōte i crucis modū q⁹ eis qñ baptizāt

impium **S**arraceni vero huiusmodi signū hnt in frōte vsqz ad nasi meōiū. **S**unt in ipa puincia indei multi q cū ignto ferro signati et cautulati sūt in vtraqz maxilla **R**ex at maior in vtraqz puincia habitat **S**arraceni vō in extrems puincie habitāt vsus puincia aden **I**n puincia adē pōcauit beatus thomas apłus vbi multos populos puerit ad xpm **P**ostmodū se trāstulit ad regnū moabar post multorū conuersionē fuit martirio coronatus vbi etiā corpus suū sanctissimū requiescit sicut superius dcm est **I**n hac puincia boni milites sūt et probi et in armis strenui valde qī aut cōtinua bella hnt cū soldano de aden et cū nubianis in alijsqz infinitis multis finis cōstitutis

De quodā epō xpiano quē soldanus aden fecit circūcidī in iniuriā fidei xpiane et regis abascie et de magna vindicta **C**apitulū xliij.

Anno dñi **M**cc lxxviii **R**ex principalior hui⁹ prie alias puincie abascie voluit i ibrim visitare sepulchz dñi i ibū xpi **C**ūqz ppositū sue deuotionis baronibus declarasset diuasiū illi ab oibus extitit ne psonaliter illuc iret metuet at ei ne sinistz aliquid ei i via accideret qz erat tñsiturus p terras sarracenoz infidelīū. **A**dfuluerūt igit vt epm quendā scm regionis illi⁹ ad venerabile sepulchru delinaret p quē illuc sue deuocōis dona tñsmitteret qui eorū acquiescōs p silio cū oblacione solēpni pstatū illuc direxit epm **C**ū at rediens p terrā tñsiret regis aden cui⁹ ic ole sarraceni sunt et hnt suine xpianos exolos **R**ex aden pstatū cepit epm audiens ipm xpianū esse et nunciū regis abascie puincie **C**ūqz eps fuisset regis aspicius pntatus pminat⁹ fuit rex epō valde durissime nisi abnegaret xpi nomē et legē suscipet machometti **E**ps vō constanti aio in fide dñi pseuerans voce se sponte obtulit moriturū anq̄ a xpi fide z caritate deficeret **T**ūc soldanus aden ipm circūcidī

mādanit in despcū fidei xpiane ⁊ sui regis abascie qui xpianus erat Dimissus igit ep̄s circūcisus puenit ad regem abascie Tūc rex cū audisset q̄ circa ip̄m gesta fuerant in ira p̄digna cōmor⁹ exercitū magno cōgregato peditū et equitū et elephantiū cū castris p̄tra terras regis aden mouit exercitū Soldanus vō aden reges duos secū hīs occurrit illi cū exercitu m̄gno p̄miserūt at ad inuicē plū et occisis mltis de exercitu regis aden Rex abascie victor extitit ⁊ rursū ad regis aden interiora puenit ac p̄cessit Sarraceni at in tribus locis illis volentes obsistere ne t̄nsiret semp fuerūt debellati ab exercitu regis abascie Notatus ē vero rex abascie in terris regis aden post victorias mense vno p̄tinue deuastās regionē Post hoc cū honore magno ad pp̄ria redijt inanitate scelcris regis aden optime vidicata.

De diūsitate bestiarū regis puincie abascie **Capit̄l̄ xlv**
Abscie populus carib⁹ lacte et riso vescit et viuitur Oleo de sosma mltē citates ibi sūt et op̄da multa Ybi sūt mercacōes maxime buchiran⁹ optim⁹ et bōbacini pāni in cop̄ia maxima ibi sūt. Elephantes multi sūt ibi licet non vescāt s̄ illi de alijs p̄ribus yndie deferūtur Ybi nasūt gyraffe multe leones leop̄di et alia aiālia multa valde dissimilia t̄n̄ nris Ybi sūt onagri multi et aues diuersarū sp̄ez quas in regionib⁹ nris nō bēm⁹ Ybi sūt galline pulcherrime Ybi sūt struciones grandes vt azini papagalli siue epymachi multi et pulchri sūt ibi et diuersarū manerierū symee Catti pauli et catti manones qui būanas oīno ef̄figies habere videntur.

De puincia aden **Capitulū xlvī.**
Aden puincia regēbz quē soldanū vocāt. Incole puicie hui⁹ oēs sarraceni sūt et xpianos sup̄ modū h̄nt exosos Ybi sūt citates multe ⁊ castra multa Ybi ē portus

optimus ad quē multe naues de yndia pfluūt aromata de
ferentes ⁊ negociatores qui emūt aromata vt in alexandriā
ea deferant ⁊ p dictas septē sup fluuiū deducūt postmodū
sup camelū ponūt et p xxx dietas cū camelis vadūt donec
ad fluuiū alexandrie veniāt ibi ea rursū in naues alias tñs-
ferētes vsq; ad alexandriā deducūt. Nec via facili⁹ ⁊ bre-
uior ē q̄ negociatores facere possūt qui maracōes et aro-
mata de yndia ad alexandriā deferūt p eandē enī viā equi
a marcatoribus deducūt in yndiā. Rex at̄ aden fructus tā
magno p̄cipit de mercacōib⁹ q̄ p suū ducunt territorii q̄
ob puentus innumeros ip̄e vnus de dicionib⁹ regib⁹ ē qui
in mūdo sūt. Quā soldanus babilonie obsedit achon et ex-
pugnabat eā. Anno dñi m̄cc lxx. soldanus de adē misit
in auxiliū eius equitū xxx milia et cccc milia camelorū hoc
autem nō idō fecit q̄ soldanū babilonie sic diligeret s̄ solū
quia amarissimo odio oderat xp̄ianos vltra portū regni a-
den ad miliaria xl est ciuitas vna maxima nomine Ascyer
in eadē puincia q̄ sita est ad septentrionalē plagā regni mul-
tas sub se ciuitates habens et castra multa et est subiecta
dominio regis aden. Iuxta hāc ciuitatē portus optimus
est. Dēs hui⁹ patrie intule incole sūt sarraceni. de hoc por-
tu tam innumera multitudo equorū a negociatoribus de-
fertur in yndiā vt de multitudine ip̄a vix narrantibus cre-
di posset. In hac puincia est copia magna thuris albi et
optimi qd de p̄uis arboribus q̄ similes sūt abietibus gut-
tari fluit. Incole enim huius regionis crebris incisionib⁹
pforant et incidūt cortices arboris et de incisionibus illis
profluunt extra corticē gutte thuris. Similiter etiā absq;
huiusmōi incisionibus multū de huiusmōi liquore fluit ex
cis ppter calozē maximū regionis illius et postmodū idu-
rescit. Sunt etiā palme multe que dactilos optimos faci-
unt et copiose. Nullū bladū ibi nascitur p̄ter risum et de il-
lo modicū ibi crescit. Oportet autē vt illuc blada de regio-

nibus alijs deferantur **P**isces habentur hic in copia magna et optimi quos vulgariter tuinni vocamus vineis caret sed vinum optimum de dactylis riso et sucharo faciunt **I**n hac regione sunt verueces statura pui qui neque aures habent omnino nec formam aliquam loco aurium sed ubi cetera animalia aures habent ibi habent duo cornua puula **M**ultalia regionis illius .i. equi boues aues atque cameli ad esum piscium assucta sunt et ille est communis et cotidiana cibus eorum **N**am quia terra illa pre calore est arida supra modum **V**ideo herbas non germinat neque blada propter quod pisces animalibus in cibum exhibet **T**ribus autem anni mensibus fit ibi captura piscium mirabilis .i. marcio aprilis et maio ita quod stupor maximus fit de tam inestimabili piscium captura hos pisces siccant et fuant pro totum annum animalibus prebent **S**imiliter etiam animalia prefata illius regionis pisces recentes etiam et siccis comedunt quod quod ad siccos magis assucta sunt faciunt at incole huius regionis panes bis coctos de piscibus supradictis **N**am pisces magnos minutati perunt et minuta illa fragmenta spargunt et co-glutinant et permiscet simul sicut et de farina fit quidam panis de bladi pasta conficitur post hoc panes istos ad solem desiccant qui deinde pro totum annum optime conseruantur

De regione quadam ubi tartari habitant in aquilonari parte **Capitulum xlvij**

Germinatis hijs que de yndia et quibusdam et biopie regionibus narrare disposui **N**unc autem antequam huic libro finem imponam ad regiones quasdam optimas que sunt in extremis partibus aquilonis de quibus suo loco in superioribus libris partibus narrare obmiseram gratia breuitatis redeamus **I**n regionibus quibusdam in aquilonaribus terminis constitutis ultra polum articum multi tartari habitant reges habentes qui est de progenie regis tartarorum qui quidem tartari ritus et mores seruant antiquorum predecessorum suorum qui veri et recti

tartari sūt Dēs vero ydolatre sūt et de ī vnu colūt quē Re-
zangaym vocāt quē putāt tre et oīm que pducūt ex ea brē
dñū et iō vocāt eū deū ēre huic dō falso simulacrū et yma-
gines de filtro faciūt put de alijs tartariis i supiorib⁹ dñm
est Populus hic neq; in castris aut opib⁹ neq; i citatib⁹
bitat s; in mōtib⁹ et capestris⁹ regionis illius Sūt at hī
tartari in multitudine maxima et nulla penit⁹ blada hnt
carnibus et lacte vescūt In pace maxima viuūt q; rex eo-
rū cui oēs obediūt eos in pace pseruat. Ameloz equoz
boū ouīū et aliorū aialū diuersoz hnt multitudine copiosā
Ibi sūt vrsi albi et nigri totalit⁹ valde magne longitudinis
vt plimū xx palmoz Ibi sūt vulpes nigre et magne valde
Ibi sūt onagri in multitudine magna Ibi sūt ecia aialia p-
ua q dnt rōdes q pellē hnt delicatissimā vltra modū. hec
pelles cebelline vocāt de quib⁹ dñm est sup i scdo libro ca-
xx. Sūt ecia ibi varij in copia maxima quoz pelles delica-
te sūt valde Ibi ecia sūt aialia mēna valde iuxta gen⁹ suū
que dnt ratti pharaonis de quib⁹ capiūt tpe estatis i tara
copia vt vix ipo tpe carnib⁹ alijs vtāt in cibū Ibi ē ecia co-
pia mēna oīm siluestriū aialū q; regio illa siluestris ē valde

De regione alia ad quā ppter lutū et glacies difficilis est
transitus siue accessus **C**apitulū xlvij.

In regionib⁹ terre pfate s; dñio regis pfati vel meō
ratiē regio alia mōtuosa in q bitāt hoies qui capiūt
aialia pua q pelles hnt delicatas valde vt sūt rōdes de qui-
b⁹ sup dñm ē. Almellini berculini varij mpcos nigri et alia
buiusmōi de quib⁹ oib⁹ dñm est sup Ibi sūt in multitudine
innumera hoies at qui i montib⁹ supocis bitant ita ca igeni-
ose et artificiose capere sciūt vt pauca sint q possint cuade-
re man⁹ eoz **E**t qui at bones et azini seu qciq; alia pō dero-
sa ad loca illa accedere neqūt eo q illa regio h; in planicie
lacunas et fōtes et ppter frigiditātē nimia regionis oī tpe

in lacunis glacies ita vt inde nanes transire non possent nec
tate soliditatis illa glacies vt currus quis aut animalia contra sus-
tinere valeat tota illa planities extra lacunas propter aquas
quae ex multitudine fontium diffundunt sic lutosae est vt nec transit
ibi pateat nec currus nec animalibus poteris. Proteritur
autem regio haec per dictas tredecim. Quia igitur ibi est tanta periositas
pellium copia de quibus lucra maxima sunt homines regionis illius
tale inueniunt remedium vt negotiatores illarum pecuniarum ad ipsas
possint accessum habere. In capite cuiuslibet illarum trium dictarum
hinc vt deum est. preteritur regio est viculus unus plures con-
tinent domos in quibus habitant viri qui deducunt et recipiunt
mercatores et in quolibet vico suant canes magni vt agmini
circa quadraginta. Vbi autem canes assueti et docti sunt trahere
trabas que vulgariter dicuntur in ytaliam tragye. Est autem traba
tragula vehiculum sine rotis quo apud nos motum habitatores
videntur. Ad unam autem trabam sex canes ligantur ordine congruo. Tra-
gula autem supponuntur pelles variorum super quos duo sedent in nego-
ciatione qui per pellem vadit et auriga qui canes dirigit et qui
via optime novit. Quia igitur illud vehiculum est de ligno leui
fimo et siccus est planus et pollinus et canes fortes sunt et ad hoc
motum officium assueti nec magna onera vehiculo imponunt. Ca-
nes illi per lutum illud facilius trahunt nec in lutum multum figitur tra-
gula in hoc tractu. Cum autem perveniunt ad vicum alium qui est in fine die-
te tunc negotiator accipit ductorem alium per secundam dictam quam canes
illum laborem per diem xiiij sustinere non possent. Auriga igitur per
motum cum suis canibus ad propriam regreditur mansionem et negotiator
ille in quolibet dicta mutat canes vehiculum et ductorem. Sic igitur
ad motus accedit pelles emens et super ducem motum per planities ad
propria remeant de hoc motu pellibus in regionibus illis fiunt
et maxima.

De regione tenebrarum. Capitulū xlix.

In finitibus partibus tartarorum regni immediate superius me-
diant regio alia est in extremis habitacionibus septentrionalis

aues oēs nris auib⁹ sūt dissimiles valde pē qualis ille ei
nostris sūt similes Ibi sūt auitures nigri vt corui nris ma
iores qui aues optime capiūt Ibi sūt vesptilionēs grādes
vt auitures

De ciuitate vbi corpus beati thome quiescit et de miracu
lis que ibi sunt ob merita ipsius **Capitulu^m xxvij.**

In puincia moabar in maiori yndia est corpus beati
thome apli qui in ipsa puincia martiriū p dño suscep
pit Est aut corpus illud infra terrā in ciuitate pua in qua
pauci cōueniunt mercatores p eo q nō est in loco p nego
ciacionib⁹ apto Ibi sūt multi xpiani multi etiā sarraceni
qui de regionibus illis frequerāt apli lumina et valde ipz
aplin venerant dicūt enim ipm fuisse magnū pphetā & vo
cant amariā .i. boiēm scīm xpiani aut qui corpus ap i visitat
de terra vbi beatus thomas aplus occisus fuit q rubea est
secū reuerent deferunt Sepe enim cū ipsa miracula multa
faciūt ipz distemperatā in aqua aut in alio liquore quicūqz
iufirmi bibūt et ex hoc multa diuersis et magnis iufirmi
tatibus liberant Anno dñi **Mccc lxxvij** princeps mag
nus quidā terre illius collegit mellis tpe de riso coptā mē
nā et cū domos ad reponendū ipm non haberet ad suū bi
placitū apras oēs domos beati apli thome occupauit Ibi
risū suū recondens inuitis custodibus loci qui cū humilitē
deprecabant ne pegrinoz receptacula occuparet qui beati
thome apli lumina coridie visitabant. Nocte aut ei beatus
thomas apls apparuit tenens in manu fusciniā ferream
quā sup guttur dormiētis apponens ait mihi domos meas
qs iuriose tua temeritas occupauit statim euacues opz te
mala morte pite **Augilās** ille statū qd ei apls in visu iusse
rat impleuit xpiani aut deo et brō thome aplo grās egerūt de
visitatione apli pfortati **V**ile publice retulit visionē omni
bz **M**ulta alia miracula fuit ibi creberrime ad inuocaci
onē beati thome apli in honore fidei xpiane

De ydolatria paganorū regni illius **Capitulū xxviii**

In puincia moabar oēs habitatores loci illius viri & mulieres nigri sūt. Nō tñ sic oīno nascūtūr f̄ arte sup addūt sibi nigredinē magnā ppter decorē vngūt enim oēs puulos ter in ebdomada oleo de losina & ex hoc efficiūtūr nigerrimi valde. Cū aut̄ pulchriorē reputant qui nigrior fuerit ydolatre qui inter eos sūt deorū suorū ymagines nigerrimas faciūt dicentes deos nigros esse et oēs scōs. Dyabolū āt pingūt albū dicentes dyabolos albos esse. Cū āt bij qui bouē adorant ad bella pcedūt quilibet secū defert de pilo bonis siluestris. Dilectos pilos bonis ligāt ad suorū equorū crines et pedites ad capillos ppios vel ad crura. Redunt enim bouē siluestre esse tante virtutis et sanctitatis q̄ quicūq; super se de pilis eius habuerit i omni periculo tutus erit. Qd̄ hanc igitur causam pili siluestriū bouū magni sunt precij apud eos.

De regno murfili et qualiter ad amantes inueniūt ibi

Capitulū xxix

Altra regnū moabar cūdo p ventū q̄ d̄ tramōtana p miliaria mille inuenit regnū murfili qd̄ nemini t̄buta rū est habitatores ei⁹ carne & lacte vescūt et riso ydolatre sūt. In quibusdā hui⁹ regni mōtib⁹ inueniūt p̄ciosi lapides adamātes. Post plumas enī vadūt hoīes ad riuos p quos aqua d̄ndit de mōtibus et deficiente in riuis aqua inter arenas rimāt & multos inueniūt adamātes. Similit̄ ecia in estate in estu maximo hñt hoc mō mōtes illos m̄g nos ascendūt nō sine maxima pena ppter estū maximū q̄ ibi ē. Est ecia piculosū valde illuc ascendere ppter magnos sp̄tes quorū ibi est maxima multitudo. Vbi sūt iuxta mōtes et valles quedā vt vrb̄q; i mealibus rupibus circūcluse q̄ illuc accessus nō pōt esse p hoīes. In vallibus istis vlt̄ illis sūt multi lapides adamātes. In mōtib⁹ vō illis m̄te

aquile albe sūt que morant̃ ibidē q̃ resciūt sp̃entib⁹ illis p̃
dictis **D**ij ergo qui volūt adamantes habere de vallibus
multa de rupib⁹ carniū frustra in vallib⁹ picciūt q̃ vt plimū
sup̃ adamātes cadūt aquile aut̃ videntes in vallib⁹ carnes
descendūt ad eas et aut̃ eas ibi cōedunt aut̃ ad rupes dese
runt cōedendas **Q**ui aut̃ obseruant aquilas si vident eas
ad mōtes ascendere currūt illuc si locus adiri pōt et expul
sis aquilis carnes accipiūt in quibus sepe inueniūt adamā
tes qui carniibus adhererūt **S**i vero aquile i valle carnes
comedunt vadūt boīca postmodū ad locū vbi aquile dor
miūt de nocte et q̃ cōedendo carnes deglutire solent ada
mātes carniib⁹ adherētes inueniūt eos in stercozib⁹ aquila
rū et hoc mō inueniūt adamātes in montib⁹ illis in copia
magna **A**lii aut̃ alibi in vniuerso mundo inueniri non pōt
Reges et barones regionis illius adamātes pulchriores
et meliores p̃ se emūt ceteri vero p̃ orbē a negociatoribus
diffundūt **I**n hac regione sit burchiramis s̃tilior et pul
chrior qui est i mūdo **I**n hac puincia sūt maiores arietes
qui in mūdo sunt **A**ctualiū oīm est ibi copia maxima.

De regno lach Capitulū xxx

Rursū descendit a puincia moabar a loco vbi est cor
pus beati thome apostoli p̃ ventū occidentale inueni
tur puincia q̃ dicitur lach vbi habitāt abrayamin qui sup̃
mendaciū horrent p̃ nulla enim re mendacium loq̃rentur
Sunt etiā casti valde **N**ā vnusquisq̃ eoz̃ p̃pria vxore p̃
tentat **A**liena enim rape vel furari oīno timent et cauent.
Vino et carniibus nō vtiūt nullū aīal occidūt ydolatre sūt
et auguriū sectant̃ **Q**ñ aut̃ volūt rem emere prius vmbriā
p̃pria in sole cōsiderant et scdm̃ sui erroris regulā in illa ne
gociacione p̃cedunt **I**n cibo parci sunt valde et magnas
abstinēcias faciūt **S**ani sūt sup̃ modū **S**epe enī vtiūt her
ba quadā in cibū q̃ mirummodo ad digestionē cōfert **N**ūq̃

flent botomia sanguine minuit. Sūt inter eos religiosi qui
dā in regione illa ydolatre qui p reuerencia ydolorū vitā
aspram ducunt. Quod totaliter vadūt nec se in aliqua pie
corporis tegeūt dicentes se enudare nō crubescere quia ca
rent omni peccō. Non adorant. Et quilibet ipoz bonicu
lū vni cupreū fronte alligatū defert et oēs se vngunt cū re
uerencia marina vunctione quadā facta de pulueribus os
sū bonia scutellis vel incitorijs nō vtūt dū comedūt si oēs
suos cibos in arenia si folia ponūt q sūt de pomis que di
cūt de padoiso aut sup magna folia sicca. Sup viridia folia
non manducat nec etiā virides fruct⁹ aut herbas virides
vel radices virides nō comedūt quia oia huiusmōi viridia
dicūt aiata esse iō ea cōedere nolūt timentes grande peccā
mittere i occisione ipoz. Neq̄ enim eadē de causa aliqđ
animal magnū vel puū psumūt occidere nullo mō contra
suam legē peccā mittūt supra nudā terrā dormiunt et com
burunt corpora mortuorū.

De reyno Coylū Capitulū xxxj

PEr plagā aliā dū discedis a regno moabar vsus gar
bini ad miliaria. cccc. iuenis. Coylū vbi sunt xpiani
militet iudei atq̄ ydolatre. Vbi ē lingua ppa et Rex Coylū
nulli tributarius ē. Vbi regno crescit birei grādes vt li
moni valde boni. Piper ibi ē in copia maxiā. Nā nemora
et cāpestria plena sūt piperis. Arbuscula tñ ex q̄ piper nas
cit domestica ē. Colligit piper tñ in Junio et iulio. Vbi ē
endiēt q̄ tractorcs vtūt i maxiā copia q̄ fit de herba et ber
bā illā colligūt in vasis magnis quā in aq̄ ponūt et sic tam
diu dimittūt donec herba optime mercet. Post hec ipāz
ponūt ad solem qui in regione illa feruentissime calefcit et
pre calore maximo bulit herba et coagulat in vniū. Post
modū materiā illā in minucias diuidunt et sic defertur ad
nos. In regione illa penosum est viuere ppter nimīū calo

re qui est ibi Si eni om̃i ibi in flumine ponit in mora mo-
dica optime coquit Ad hanc regionē ppter mercaciones
multi negociatores pfluunt de diūsis nacōib⁹ ppter lucz
maximū qđ ibi ē In hac puincia aialia multa sūt cunctis
aliarū regionū aiantibus dissilia Ibi eni sūt leones nigri
totaliter absqz omni colore Ibi sunt papagalli seu epyma
cibi albi absqz oi colore vt nix pedes tñ rubeos hñt ⁊ rostr⁹
Sūt etā ibi papagalli diuersarū manerierū pulchriores
illis qui citra mare deferūt ad nos Ibi sūt galline nris o-
m̃ino dissimiles Qia h̃ regio illa dissimilia regionib⁹ alijs
aues bestias et aromata et hoc ē qz calida est supra modū
bladū nullū hñt excepto riso vinū de zucchero faciūt de vic-
tualibus ceteris est ibi maxima copia Astrologi ⁊ medici
sunt ibi multi Quoi oēs ābulāt mares et femine et oēs in-
gri sūt verenda tñ pulchro pāno tegunt et operiūt Oēs in-
cōiter luxuriosi sunt Con sanguinei terci⁹ gradus vxores
accipiunt et hoc p totā yndiā obseruatur

De puincia Comari Capitulū xxxij

Comari regio est yndie vbi videri nō pōt polus artic⁹
et stella q̃ dicit tramontana nā ab insula yana vsqz ad
locū istum videri oīno non potest Si quis aut̃ intrat mare
iuxta comari p trīginta miliaria inde videbit polū predic-
tum et videtur esse supra mare ad vnus cubiti mensuram
Ista regio est valde siluestris et habet animalia multa et
multū alijs dissimilia et specialit̃ symeas sunt ibi symee mī-
te habentes effigiem hominū Ibi sunt cati qui dicuntur
pauli valde diuersi ab alijs Ibi sunt leones leonicie et leo-
pardi in copia magna.

De regno hely Capitulū xxiij.

Post recessū a comari vsus occidentalē plagā p milia
ria.ccc. inuenit regnū hely qđ h̃ regē pprū et pprū

ydeoma Incole illi⁹ regionis simulachra venerant Rex
ditissimus est babe⁹ magnos thesauros potens aut nō est
in multitudine aut fortitudine gentis Regio tñ adeo ford
est qđ ab hostibus non poterit inuadi In hac regione est
pipis zinziberis et alioz nobiliū aromatum copia magna
Sinaus aliqua transitū faciens inde p vitā a tempesta
te maris vel quacūq; alia causa diuertit ad aliquē huius p
uincie portū si casualit^r et nō intencione pura declinat ad il
los viri patrie illius quicquid repitur in nauī accipiūt vio
lenter et dicūt vos volebatis ad aliam puinciā vel patriā
cū marcacionib⁹ vestris ire sed deus noster et fortuna nrā
que optima est vos imitos direxit ad nos ideo a vobis ac
cipimus qđ domini⁹ noster et fortuna nostra miserunt no
bis. Hoc malū in tota puincia fit. In hac regione multi
sunt leones et agrestes

De regno melibar **Capitulū xxxiiij**

Post hoc puenit ad regnū meliber qđ est in yndia ma
iori ad occidentale plagā et habet regē ppriū z ydeo
ma ppriū Nulliq; alteri tributarius ē rex populus regni
adorat simulachra. In hoc regno videt^r polus arcticus. i.
tramōtana et videt^r esse supra mare p duo brachia In B
regno et similiter in regno gezurath qđ est iuxta cū sunt pi
rate multi valde Singulis autem annis de duobus prefa
tis regnīs ingrediūt in mare naues piratarū vltra centū z
oēs naues mercatorū trāseunciū capiūt z predant ducunt
in mare secū vxores et filios magnos et puos z tota estate
in mari sūt faciūt at ī mari marinas scalas ne naues trāseū
ciū eoz naues possint effugere. Scale vero hoc mō fiūt p
transuersū illius maris regionis nauis pirataz elongatur
ab alia p miliaria quiq; ita q; viginti naues centū miliaria
de maris spacio capiūt. At aut pirate vnius nauis videt^r
naue trāseuntē cū igne z fumo alijs socijs collateralibus

annunciant et illi similiter alijs collateralibus faciunt et sic concurrunt quot necessarii sunt et depredant cuncta que regnant in navibus atque in hunc modum nullus eorum manus potest evadere bonis quos capiunt in personis non levi sunt fustes et cuncta eorum bona capientes ipsos vacuos in littore ponunt dicentes Grece et rursus procurate dirari forsitan cum alijs rebus per nos transiunt facietis et que de nouo lucrati fueritis iterum deferetis ad nos. In hac regione est mirabilis abundantia pipis zinziberis et cucurbitarum nucum yndie. Ubi fit optimus et pulcherrimus buchiranus ultra modum. De civitatibus horum regionum non scribo quia liber noster nimis preloberet in longum.

De regio gozurath

Capitulum xxxv

In hoc regnum vicinum regio meliber ubi gozurath ibi est rex proprius et proprius ydeoma. Est autem ad plagam occidentalem de maiori yndia. In hoc regio apparet solus arcticus super mare ad altitudinem sex brachiorum. In hac regio sunt pirate maiores qui in mundo sunt. Quia non ipsi in mari capiunt mercatores dant eis bibere tamarebos cum aqua maris propter quod mercatores fluxum ventris patiuntur continuo hoc autem ideo faciunt quia mercatores videntes piratas a longe venientes perueniunt lapides preciosos et margaritas deglutire propter hoc igitur modum pirate habent omnia et nichil omnino possunt abscondere. In hac regione est copia eudici pipis et zinziberis. Sunt etiam ibi arbores de quibus bobacium in copia magna colligitur. Arbor tamen que producit bobacium ascendit in altum coarctat ad altitudinem sex passuum et annis xx fructificat post xx annos nichil. Bobacium autem quod in arbore producit usque ad xij annos valet pro tela quia xij annis super valet pro cultris vel dyplodibus aut pro simili ope. In hac regio copia maxima est optimi corii quod ibi nobilissime perficitur et parat.

De regnis chane cambaeth et semenaeth et resmacoron

Capitulum xxxvi

Post hoc puenit p mare chana cambacch semenach et
resimacoron ad occidentalē plagā que p dā noia sunt
regnoz in quib⁹ marcacōes sūt maxime vniq⁹q⁹z eni reg
norū regē habet. ppriū et ppriū ydeoma et sūt in yndia ma
iori nō sunt ibi alia q̄ in nrō libro indicaueri describenda.
De maiori etiā yndia nō scripsi nisi de trīs et regnis q̄ ma
ri adiacent vel de insulis quibusdā q̄ in illo mari sūt labori
osū esset valde et adderet libro nostro plixitas nimia

De duabus insulis in quarū vna habitant viri sine mulie
ribus In alia femine sine viris **Capitulū xxxvij.**

Quia regnū resimacoron ad quinquaginta miliaria in
alto mari vsus meridiē sūt due insule ad xxx miliaria
sibi vicine In vna morant^r viri sine mulieribus et vocat^r i
lingua eoz insula masculina. In alia vero sūt femine sine
viris et vocat^r isula feminea. **H**ij qui has insulas inhabitāt
vniū sunt adinnicē et sūt xpiani. **M**ulieres nūq⁹ vadūt ad i
sulas viroz. **V**iri autē vadunt ad insulas feminarū et cum
eis cōtinuis tribus mensibus imorant^r. **H**abitat autē quili
bet i domo sua cū vxore ppria. **P**ostmodū ad masculinā
insulā reuertit^r vbi alio annitpe manet ptime. **M**ulieres
filios masculos secū tenent vsq⁹ ad xiiij. annū postea mittū
tur ad pces. **M**ulieres filios nutriunt et quozūdā fructuū
sue insule curā hnt. **V**iri at sibi et filiis et vxorib⁹ de victu
pudent. **P**iscatores optimi sūt et pisces capiūt infinitos
quos receptos et siccos negociatorib⁹ vendūt et lucra m̄g
na de hijs piscib⁹ faciūt et p se magnā copiā hnt lacte car
nib⁹ piscib⁹ et riso vescūt. **I**n B mari ē ambri copia m̄gna
et ibi cete multa et grādia capiūt. **V**iri insule illius regem
non hnt sed Ep̄m suū p dño recognoscūt. **S**unt aut sub
iecti ep̄o de scoyran et hnt ppriū ydeoma.

De insula Scoyran **Capitulū xxxviij.**

Infula aut Scoyran inuenit ad meridiem post miliaria quinquaginta post recessu a duabus insulis supra dictis. **H**abitatores insule xpiani sunt et archiepiscopi sunt. **I**n hac insula est copia magna ambri et sunt ibi de bobacio optimi panis et puleberrimi. **P**ercaciones ibi sunt multe et specialiter piscium. **C**arnibus piscibus lacte et riso vescuntur. **H**abitatores insule bladum non habent aliud propter risum. **Q**ues nudam bulant. **N**on hanc insulam multi pirata deserunt ea quod proani in mari et ibi omnia vendunt. **I**lli autem libenter ea emunt quod sunt ydolaris et sarracenis ablata et non christianis. **I**n hac insula multi mercatores sunt inter christianos illos. **S**i nautis aliqua ab insula Scoyran descenderet quam incitatores reuocare vellet quatinusque pleno vela nautis cum prospero vento currat faciat arte dyabolica cum incitationibus suis optimi ventum nauti insurgere ita quod oportet eam nautam redire retrorsum.

De insula mandaygaster. Capitulum xxxix.

Quam autem dicitur ab insula Scoyran versus meridiem post miliaria mille inuenit insula mandaygaster que de maioribus et vicioribus insulis mundi continet autem abitus eius in gyro miliaria quatuor milia. **H**abitatores insule sarraceni sunt habentes legem miserabilis machometti. **R**egem non habent sed quatuor senioribus totum insule regnum est commissum. **I**n hac insula plures elephantes sunt quam reperiuntur in alia regione terrarum. **I**n universo etiam mundo non est tanta negociatio dencium elephancium sicut est ibi et in insula zanzibar. **I**n hac insula non comedunt carnes alieni nisi camelorum quod inuenerunt eas esse pre ceteris carnibus saniores. **E**st enim ibi camelorum tanta innumeralis multitudo quod videtur incredibile pro stupore iaudite multitudinis nisi proprio cernant intuitu. **I**n hac insula sunt etiam multa insinora sandalorum rubicorum de quibus ibi sunt arbores magne de quibus negociaciones magne fiunt. **I**bi est ambri copia maxima quod in mari tayroeglie et cetera gratia sepe capi-

untur ex quibus ambri colligunt. Vbi sunt leopardi et leoncie
et leones magni valde. Sunt ibi cervi damule et capre in in-
titudine magna et venaciones marine bestiarum et volucrum.
Aves autem regionis illius inris avibus difficles sunt valde. Sunt
etiam ibi aves multarum specierum quas omnino in inris regionibus non
habemus. Ad hanc insulam propter mercacionem veniunt naues
multe. Ad alias vero insulas ultra ad meridiem pauciores con-
cursus navium nisi ad insulam zanzibar propter cursum velocissimum
aque maris. Naues enim velociter currunt illuc si cum difficultate
nimia revertuntur. Eadem enim navis que de regno moabar ad
hanc insulam madaigastar venit in xx diebus vix de mada-
gastar potest in tribus mensibus redire in moabar eo quod maris
illius rehemens cursus semper currit ad meridiem et nunquam ad
partem aliam retrorsum auertitur fluxus ille.

De avibus maximis que dicuntur. **Ruch**. Capitulū xl.

In insulis illis ad quas naues iuvissime vadunt ut dixi pro-
pter velocissimum cursum appropinquat anno tempore una species avium
mirabilis que dicitur Ruch. Assimilatur autem aquile in effigie corporis si-
milis magnitudinis sunt. Asserunt qui vident eas quod penae ale-
vinae xij passus in longitudine habent grossities autem pennarum et cor-
poris aialis secundum proportionem debitam tamen penarum longitudini
congruet. Est autem avis illa tamen fortitudinis et virtutis quod una
ex his omnium avibus absque alterius auxilio avis capit elephantem
et in altum aerem elevarum ibi dimittit ut cadat et refrigeret. Post
modum super eum cadunt duntaxat et devorant carnes eius. Ego autem
marcus quando haec audivi primo narrari putavi quod aves ille et autem
griffones de quibus fertur quod partem avium et partem bestiarum similitudi-
nem habeant. Sed hi qui aves illas viderunt constantissime asserere
bant quod non habent in parte aliquam bestie similitudinem sed duos solummodo pe-
des habent ut aves. Magni kaâ rex Kublay ad insulas illas
nuncios misit ut quodcumque eius nuncius qui ibi capitur erat faceret
relaxari. Insuper illis ipse misit ut ei referre scirent in suo itinere.

plage q̄ obscuritas nūcupat̄ p̄ eo q̄ sole ibi nō apparēte p̄
maiori āni tpe ibi tūbrofus est aer i crepusculi modū Sūt
āt boiēs illi⁹ regionis pulchri magni & corpulenti s̄ sūt pal
lidi valde. Regē n̄ hnt neq; p̄ncipē cui⁹ sūt ditioni s̄biecti
s̄ incultoz mozu boiēs sūt bestialit̄ viuētes Tartari vō q̄
b⁹ mōi hoib⁹ sūt affines sepe r̄gionē illā inuadūt & ipoz aia
lia et bona diripiūt mltaq; ipis iherūt dāpna. Q; vō p̄pē
aeris caliginē ad p̄pā postmodū redire n̄ scirēt eqs pullos
hntes equitat̄ earūq; pullos faciūt i introitu r̄gionis a cul
todib⁹ detineri Aug; capta i tūbris p̄pā ad regionē lucis
voluerint igredi equab⁹ suis frena relaxātes ipas libere q̄
volūt ire p̄mittūt. Equē āt ibyātes ad filios loca vbi eos
dimiserāt reperūt sessorēs suos quo r̄dire nō nouerāt i ou
cētes h⁹ icole capiūt i copia magna ermines varios her
culinos et alia b⁹ mōi aiālia hntes pelles delicatas deferūt
q; pelles ad lucis t̄ras finitimas vbi de eis faciūt luc̄ m̄gna

De puincia Ruthenoz. **C**apitulū I.

Ruthenoz vō puincia maxima ad polū articū sita est
b⁹ terre ppli xpiani sūt & suāt in ecclesiasticis officijs
ritu grecorū Q̄s sūt albi et pulchri valde flauos capillos
hntes Tributarij sūt regis tartaroz cui⁹ ad orientālē pla
gā affines sūt de pellib⁹ ermellinoz sabellinoz vulpiū et
berculinoz et variorū copia maxima ibi ē Multi sūt argē
ti minere Est āt r̄gio frigida sup̄ modū et vsq; ad mare oc
ceanū ptendit In mari illo infulē q̄dā sūt in quib⁹ nascū
tur et capiūt girtalchi et herodij seu falcones peregrini in
copia magna qui postmodū ad regiones diuersas et pui
cias deferūtur.

ExPLICIT liber dñi marci de venecijs. **D**eo gracias

Of the MARCO POLO
ITINERARIUM

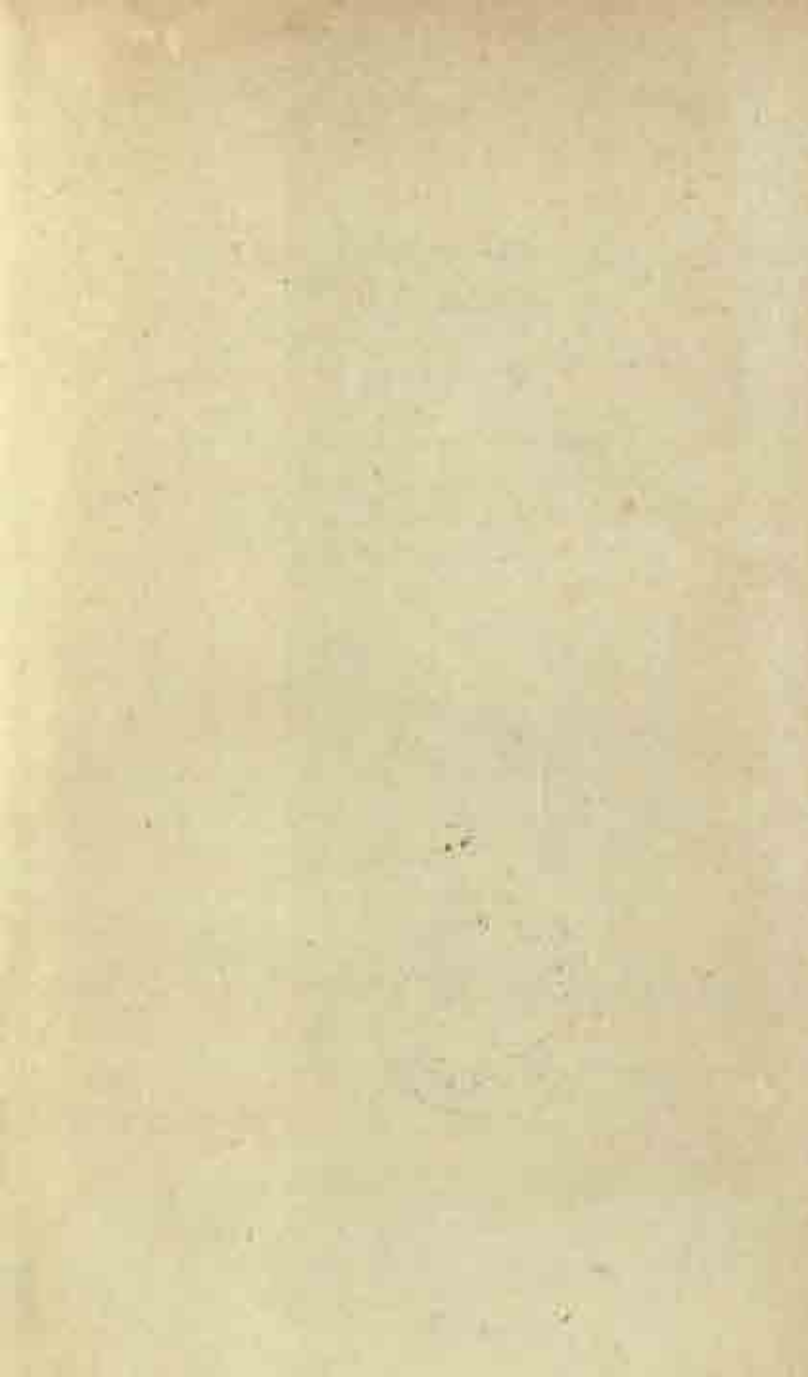
Antverpiae, 1485.

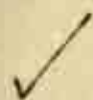
Eight hundred copies only have been reproduced in phototype from the original edition in possession of THE TOYO BUNKO (Oriental Library), by the National Diet Library, Tokyo, Japan.

Collotype work by the Otsuka Kogeisha Ltd., Tokyo. November, MCMXLIX.

№ 386

~~910~~

~~India — Travels~~

~~Mano Polo — Travels~~

India & Travels

CATALOGUED.

Central Archaeological Library,
NEW DELHI. 9713

Call No. 910.4
Mar/Iwa

Author— Marco Polo

Title— Manuscripts and printed editions of

Marco Polo's travels

Borrower No.

Date of Issue

Date of Return

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.